СА «ЗВЯЗДОЙ» — ПА ЖЫЦЦІ!

ІДЗЕ ПАДПІСКА НА І КВАРТАЛ і І ПАЎГОДДЗЕ 2011 г.
Падпіска праз РУП «Белпошта» (кошт у рублях)

Індэкс	месяц	І квартал	паўгоддзе
63850 (індывідуальны)	12400	37200	74400
63145 (інд. для ветэранаў вайны, пенсіянераў)	11600	34800	69600
63858 (ведамасны)	19900	59700	119400
63239 (ведамасны, для ўстаноў міністэрстваў аховы здароўя, адукацыі і культуры)	18000	54000	108000

Заставайцеся з намі!

WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

24 ЛІСТАПАДА 2010 г. СЕРАДА № 230 (26838)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

У БЕЛАРУСІ ПАШЫРАНА КОЛА АСОБ З ПРАВАМ РЭАЛІЗАЦЫІ ЗАКЛАДЗЕНЫХ ЗЯМЕЛЬНЫХ УЧАСТКАЎ

У Беларусі пашырана кола асоб, якія маюць права рэалізацыі закладзеных зямельных участкаў (правоў арэнды зямельных участкаў) у адпаведнасці з парадкам, устаноўленым дэкрэтам ад 1 сакавіка 2010 года № 3 «Аб некаторых пытаннях залогу маёмасці». Такое змяненне ўнесена дэкрэтам № 9, выдадзеным Прэзідэнтам Беларусі 22 лістапада.

Згодна з дэкрэтам № 9 такім правам нараўне з банкамі-залогатрымальнікамі змогуць скарыстацца таксама іншыя залогатрымальнікі: Міжнародная фінансавая карпарацыя, Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця, а ў выпадках, вызначаных заканадаўчымі актамі Прэзідэнта, — іншыя арганізацыі. Гэта змяненне абумоўлена тым, што ўказам ад 3 жніўня 2010 года № 402 адпаведным чынам быў пашыраны пералік юрыдычных асоб, якія маюць права прыняцця ў залог зямельных участкаў, што знаходзяцца ў прыватнай уласнасці (права арэнды зямельных участкаў).

Дэкрэт уступае ў сілу пасля яго афіцыйнага апублікавання, з'яўляецца часовым і падстаўляецца на разгляд Нацыянальнага сходу Беларусі.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ЗАБАРОНА РАСІЙСКІМ МІНІСТРАМ І ГУБЕРНАТАРАМ НА КАНТАКТЫ З БЕЛАРУСКІМІ КАЛЕГАМІ З'ЯЎЛЯЕЦЦА «ПРЫКМЕТАЙ СЛАБАСЦІ КРАМЛЯ» — ПАВЕДАМІЛІ Ў БЛІЖЭЙШЫМ АКРУЖЭННІ АЛЯКСАНДРА ЛУКАШЭНКІ

Беларускаму кіраўніцтву вядома аб уведзенай забароне некаторым расійскім міністрам і губернатарам кантактаваць з беларускімі калегамі і іншымі чыноўнікамі, паведамляе «Інтэрфакс — Захад» са спасылкай на крыніцу ў бліжэйшым акружэнні Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі, якая пажадала застацца неназванай.

«Мы ў курсе таго, што прэзідэнт Расіі забараніў кантакты вядучых расійскіх міністраў і губернатараў з прадстаўнікамі беларускай краіны», — сказаў субяседнік. На думку прадстаўніка беларускага кіраўніцтва, гэта рашэнне «прынята з-за таго, што «крамольныя» для Крамля думкі трывала асядаюць у галовах расійскіх міністраў і губернатараў і пасля сустрэч з беларускімі партнёрамі яны пачынаюць разумець і падтрымліваць курс кіраўніцтва Беларусі». «Зразумела, што гэта ніяк не можа падабацца прэзідэнту Расіі», — дадаў ён.

«Забарона на кантакты з «малодшым саюзнікам» з'яўляецца відавочнай прыкметай слабасці кіраўніцтва Расіі, — пераканаў субяседнік. — Гэта нагадвае старыя добрыя савецкія часы, калі любая станоўчая інфармацыя з Захаду глушылася, кантакты з «заходнікамі» абмяжоўваліся, а па тэлебачанні ішла адна «чарнуха». Усе ведаюць, чым гэта скончылася. Сітуацыя сёння паўтараецца адзін да аднаго і выклікае ў нас асацыяцыі з крыўдай дзіцячай пясочніцы».

«Сустрэча Сяргея Лаўрова з Прэзідэнтам Беларусі не магла адбыцца, паколькі кіраўнік МЗС РФ меў дакладныя ўказанні па гэтым пытанні з боку прэзідэнта Расіі Дзмітрыя Мядзведзева», — паведамілі ў Крамлі.

Сяргей Лаўроў увечары ў панядзелак прыбыў у Мінск для ўдзелу ў сумесным пасяджэнні калегій МЗС Расіі і Беларусі.

БЕЛТА.

«КУПЛЯЙЦЕ БЕЛАРУСКАЕ!»

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЯК ГЭТА РОБІЦЬ ТАЦЦЯНА ТАЛПЫГА

ДАВЕДАЎШЫСЯ, што ў сталіцы пачаў працу шасцідзённы кірмаш «Купляйце беларускае!», маладая маці Таццяна ТАЛПЫГА з маленькім сынам (на фотаздымку) прыехалі ў выставачны цэнтр «Мінск-ЭКСПА» зрабіць пераднавагоднія пакупкі. Таццяна жартуе: «Сёлета купілі сабе сыночка Косціка, і, пакуль знаходжуся ў дэкрэтным, ёсць час наведваць кірмашы, хачу набыць беларускае адзенне і сабе, і сыну».

Пад дахам «Мінск-ЭКСПА» сабраліся толькі беларускія вытворцы адзення і абутку, ювелірных вырабаў, касметыкі. Шмат на якія рэчы зроблены скідкі нават да 30 працэнтаў. Першы шматлюдны дзень выстаўкі засведчыў, што да свайго, беларускага, у мінчан вялікі інтарэс.

ТРЫ ГЕКТАРЫ ДЛЯ ПАДСОБНАЙ ГАСПАДАРКІ

Магілёўскі абласны Савет дэпутатаў прыняў праграму развіцця падсобных гаспадарак грамадзян на 2011—2015 гады.

Менавіта асабістыя гаспадаркі адыгрываюць значную ролю ў забеспячэнні харчовай бяспекі краіны і з'яўляюцца значнай крыніцай даходу для сялян. У асабістых гаспадарках вырабляецца 36% сельскагаспадарчай прадукцыі рэгіёну. Сяляне не проста забяспечваюць сябе экалагічна чыстымі харчамі, але і пастаўляюць іх на рынак. У асабістых гаспадарках вырошчваецца бульба, агародніна, плады і ягады. Новы дакумент дае магчымасць атрымліваць у арэнду дадатковыя зямельныя ўчасткі плошчай да 3-х гектараў для вядзення падсобных гаспадарак. Таксама зямельныя ўчасткі грамадзян можна прыцягваць у севазварот сельскагаспадарчых арганізацый, для дапамогі людзям у пасяўной і ўборачнай кампаніях.

У наступныя пяць гадоў плануецца пашырыць асартымент сельскагаспадарчых культур, якія вырошчвае насельніцтва. Для развіцця жывёлагадоўлі мяркуецца штогод паляпшаць пашы і закупляць у насельніцтва 58,5 тысячы галоў маладняку. Для збыту лішкаў прадукцыі падсобных гаспадарак будуць працаваць нарыхтоўчыя канторы і крамы, а таксама на раёнах ствараюцца рынкі.

Ілона ІВАНОВА.

СТУДЭНТ 100 МІЛЬЁНАЎ ЗАРАБІЎ... Ну і ну! на незаконным віртуальным абмене валют

Супрацоўнікі аддзела па раскрыцці злачынстваў у сферы высокіх тэхналогій УУС Віцебскага аблвыканкама спынілі крымінальную дзейнасць студэнта адной з віцебскіх ВНУ, які ў інтэрнэце займаўся незаконнымі валютнымі аперацыямі.

Як паведаміў «Звяздзе» **начальнік аддзела па наглядзе за дазнаннем пракуратуры Віцебскай вобласці Анатоль ВЫСОЦКІ**, «абменнік» электронных грашовых сродкаў розных плацежных сістэм працаваў на працягу некалькіх гадоў. За паўны працэнт можна было не толькі абмяняць электронныя валюты розных краін, але і «абнаявіць» іх у беларускія рублі пры дапамозе пластыкавых картак розных банкаў Беларусі. Таксама прадастаўлялася магчымасць аплаціць паслугі сувязі і іншых сродкаў тэлекамунікацыі на тэрыторыі нашай краіны. Дарэчы, уладальніка незаконнага абменнага пункта не цікавіла паходжанне грашовых сродкаў, нягледзячы на тое, што праз гэты сайт у сетцы інтэрнэт «абнаяўваліся» скрадзеныя грошы з электронных кашалькоў грамадзян розных дзяржаў. Незаконная дзейнасць у «віртуальным павуцінні» дазволіла прадпрымальнаму грамадзяніну атрымаць даход у памеры больш за 100 мільёнаў беларускіх рублёў. У адносінах да яго ўпраўленнем Дэпартамента фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю па Віцебскай вобласці заведзена дзве крымінальныя справы за незаконную прадпрымальніцкую дзейнасць.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПЛАЦІЦЬ ЗА ПРАЕЗД ДАВЯДЗЕЦЦА ЎСІМ

У Мінску большасць пасажыраў рэгулярна плаціць за праезд у грамадскім транспарце, а 13% не плацяць амаль ніколі.

80% пасажыраў плацяць за праезд рэгулярна, 7% — ад выпадку да выпадку, а 13% пасажыраў не плацяць амаль ніколі. Такую статыстыку прывёў **намеснік генеральнага дырэктара ГП «Мінсктранс» Віктар ТОЗІК**. Гарадскі грамадскі камунальны транспарт Мінска сёння акупляецца на 52%. Тым не менш аснашчаць яго турнікетамі не плануецца: яны замаруджваюць працэс пасадкі і высадкі пасажыраў. Аднак на працягу 2011—2012 гадоў у сталіцы будзе ўкаранёна аўтаматызаваная сістэма аплаты праезду (АСАП). Яна дазволіць прымяняць гібкую сістэму тарыфаў, у прыватнасці, устанаўліваць кошт паездкі ў залежнасці ад яе адлегласці або працягласці.

Магда КРЭПАК, *«Мінск—Навіны»*.

Ва Урадзе

Ад Мінска да Брэста — за 2 гадзіны 40 хвілін

СЁННЯ ж дарога на поездзе ад сталіцы да горада над Бугам займае куды больш часу — у сярэднім гадзін пяць. Скараціць працягласць знаходжання людзей у дарозе дазволіць рэалізацыя Дзяржаўнай праграмы развіцця чыгуначнага транспарту Беларусі на 2011—2015 гады, праект якой пад старшынствам прэм'ер-міністра Сяргея Сідорскага ўчора быў разгледжаны на пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў.

Сёлетні — апошні год рэалізацыі праграмы развіцця Беларускай чыгункі да 2010 года, у якой асноўны акцэнт быў зроблены на стрымліванні тэндэнцый старэння асноўных фондаў. Паводле слоў **міністра транспарту і камунікацый Івана ШЧЭРБЫ**, за час яе рэалізацыі ўдалося дасягнуць значных вынікаў: калі ў 2006 годзе працэнт абнаўлення асноўных фондаў складаў 3,7 працэнта, то, паводле прагнозу на гэты год, ён павялічыцца ўдвая. Што ж датычыцца новай праграмы, то ў ёй упор зроблены на развіццё інфраструктуры і абнаўленне рухомага саставу чыгункі. «Галоўная мэта праграмы, — зазначыў міністр, — развіццё чыгуначнага транспарту як адной з важнейшых умоў устойлівага развіцця краіны, поўнае транспартнае забеспячэнне патрэб насельніцтва і прадпрыемстваў матэрыяльнай сферы».

У будучыя пяць год плануецца рэалізаваць шэраг стратэгічных інвестыцыйных праектаў, у тым ліку па абнаўленні цяглавага і маторавагоннага рухомага саставу. У прыватнасці, мяркуецца набыць 30 электравозаў для грузавога руху, 24 электравозы і 8 цеплавозаў для пасажырскага руху, 6 манеўровых цеплавозаў, 29 электрапаяздоў, 20 — дызель-паяздоў, 182 пасажырскія вагоны і 10 тысяч грузавых. Знізіць экалагічны цяжар на тэрыторыі, што прылягаюць да чыгункі, а таксама кошт перавозкі пасажыраў і грузаў дазволіць запланаваная электрафікацыя ліній на ўчастках Асіповічы — Гомель, Жлобін — Калінкавічы, Маладзечна — Дзяржграніца. Будзе развівацца і Мінскі чыгуначны вузел, удасканальвацца ўнутрыгарадскія перавозкі пасажыраў у Мінску, з'явяцца дадатковыя галоўныя пуці на падыходах да станцыі Мінск-Пасажырскі і на абыходах сталіцы.

Іван Шчэрба паведаміў і пра тое, што праграмай прадугледжана павышэнне хуткасных міжрэгіянальных пасажырскіх зносін. Так, хуткасць руху пасажырскіх паяздоў плануецца павысіць да 140-160 кіламетраў у гадзіну. Гэта дазволіць скараціць працягласць знаходжання пасажыраў у дарозе паміж абласнымі цэнтрамі і Мінскам на 1-2 гадзіны ў адносінах да часу руху, які існуе сёння. У прыватнасці, падкрэсліў міністр, ад Мінска да Брэста можна будзе даехаць за 2 гадзіны 40 хвілін.

Вырашэнне задач новай праграмы павінна да 2015 года забяспечыць рост асноўных паказчыкаў развіцця чыгуначнага транспарту. Напрыклад, аб'ёмы перавозкі грузаў узрастуць на 127,6 працэнта. Тэмп росту валавога ўнутранага прадукту галіны складзе 168 працэнтаў, сальда знешняга гандлю — 304,2 працэнта. Каб рэалізаваць запланаваныя праграмай мерапрыемствы, патрабуецца каля 14,6 трыльёна рублёў. Фінансаваць праграму прадугледжваецца за кошт уласных сродкаў Беларускай чыгункі (39 працэнтаў), крэдытаў банкаў, сродкаў рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў, у тым ліку інавацыйнага фонду Мінтранса.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

Выбары-2010

НАГЛЯДАЛЬНІКІ ЗМОГУЦЬ БАЧЫЦЬ ПРАЦЭДУРУ ПАДЛІКУ ГАЛАСОЎ

Аб гэтым паведаміла старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Лідзія Ярмошына ўчора ў час online канферэнцыі на тэму «Прэзідэнцкія выбары ў Беларусі: новыя спосабы вядзення перадвыбарчай барацьбы» на сайце Беларускага тэлеграфнага агенцтва.

«Наглядальнікі змогуць бачыць працэдуру падліку галасоў. Больш таго, ЦВК прыняў пастанову, у адпаведнасці з якой наглядальнікі могуць выконваць сваю функцыю ва ўмовах, што даюць магчымасць бачыць працэдуру падліку. А працэдура падліку ўключае ў сябе ўсё: як сартуюцца бюлетэні, іх змест і інш.», — сказала Лідзія Ярмошына. Але прапісаць канкрэтна, што кожны бюлетэнь будзе падымацца і зачытвацца, ЦВК не можа, паколькі такія дзеянні будуць трактавацца як умяшанне ў выбарчае заканадаўства, сказала кіраўнік ЦВК.

Пры распрацоўцы выбарчага заканадаўства краіны ўлічваўся вопыт Беларусі і іншых дзяржаў. «Усе тыя, хто працаваў у ЦВК, палічылі, што празмерна рэгламентаваць дзеянні ўчастковых выбарчых камісій нельга. Дакладная рэгламентацыя прывядзе да таго, што грамадзяне, якія не з'яўляюцца прафесіяналамі, паўсюль будуць парушаць гэты рытуал. Яны павінны быць дастаткова свабоднымі ў сваіх дзеяннях і ісці так, як ім зручна. Таму наша заканадаўства не прапісвае гэта», — растлумачыла Лідзія Ярмошына.

Паводле яе слоў, выбарчая камісія можа падымаць бюлетэні і паказваць іх наглядальнікам, але мае права гэтага і не рабіць. «Калі, напрыклад, на ўчастку 3 тыс. выбарчых бюлетэняў, членам камісіі проста цяжка будзе захоўваць гэту працэдуру, якая можа прадоўжыцца на суткі», — сказала яна.

«Мы выходзім з таго, каб было зручна. Не можам толькі гаварыць аб правах наглядальніка. У нас з аднаго боку крытыка, з другога — мы стараемся задаволіць усе прэтэнзіі і зусім забываем пра інтарэсы тых, хто забяспечвае выбарчую кампанію», — канстатавала старшыня ЦВК.

Яна таксама дадала, што апошняе рашэнне ЦВК, якое з'яўляецца прагрэсіўным і павышае правы наглядальнікаў, неадназначна ўспрынялі выбарчыя камісіі. У ЦВК паступаюць звароты ад членаў выбаркамаў, якія лічаць, што іх правы такім чынам ушчамляюцца. Таму неабходна знайсці залатую сярэдзіну, якая вызначыць дзеянні выбаркамаў, лічыць Лідзія Ярмошына.

СТАР. 2

Пётр ПРАКАПОВІЧ:

Грошы

«БЕЛАРУСКІ РУБЕЛЬ НЯМА НЕАБХОДНАСЦІ АБЯСЦЭНЬВАЦЬ»

Галоўны банкір краіны выказвае ўпэўненасць, што да канца года нацыянальная валюта ўмацуецца ў адносінах да долара з цяперашніх 3026 рублёў за долар да каля 3000 рублёў. Курс, паводле яго слоў, будзе меншым, чым сёння. Зафіксуецца ён на 2995 рублях за долар ці на 3010 рублях — іншая справа, тут аперыраваць дакладнымі лічбамі не выпадае.

Налета, заявіў на сустрэчы з журналістамі старшыня Нацыянальнага банка, змяненне кошту валютнага кошыка будзе, як і сёлета, нязначным. Калі ў гэтым годзе запланаваны калідор ваганняў курса рубля да валютнага кошыка складаў плюс/мінус 10 працэнтаў, то ў будучым годзе — плюс/мінус 8 працэнтаў. «А па факце ў 2011 годзе мы чакаем такую ж карціну, як у 2010 годзе. гэта значыць, ваганні курса будуць складаць ад 3 да 5 працэнтаў у той ці іншы бок», — падкрэсліў Пётр Пракаповіч. На яго думку, для гэтага ўсе магчымасці ёсць: забяспечаныя стабільная работа банкаўскай сістэмы і золатавалютныя рэзервы. Тым больш, мяркуюць у Нацбанку, магчымасцяў па папаўненні рэзерваў краіны налета з'явіцца больш, чым сёлета, і плануюць нарасціць іх не менш як на 1,2 мільярда долараў ЗША. Між іншым, за гэты год золатавалютныя рэзервы павінны дадаць не менш як 500 мільёнаў долараў.

Каб пракаментаваць чарговыя чуткі наконт магчымасці істотнага абясцэньвання беларускага рубля да СКВ у будучым годзе, Пётр Пракаповіч зноў вярнуўся да леташняй сітуацыі, калі была праведзеная аднаразовая дэвальвацыя нацыянальнай валюты. У прыватнасці, ён сказаў, што ў рэспубліцы вымушаныя былі пайсці на гэты непапулярны крок, каб забяспечыць стабільную работу айчыннай эканомікі і не дапусціць зніжэння жыццёвага ўзроўню насельніцтва. «Няшмат ёсць краін у свеце, якія ў мінулым годзе не дапусцілі апошняга, сярод нашых суседзяў — гэта толькі Польшча, — зазначыў банкір. — Так, за гэта мы заплацілі тым, што вымушаныя былі пайсці на ўмовы Міжнароднага валютнага фонду — правесці аднаразовую дэвальвацыю. Мы лічылі, што такой неабходнасці няма і праводзіць дэвальвацыю неабходна паступова. На жаль, МВФ так не лічыў...» Кіраўнік Нацбанка патлумачыў, што прыцягненне рэсурсаў МВФ было неабходным ва ўмовах сусветнага фінансавага крызісу і пагаршэння адносін з Расіяй, якая адмовілася прадастаўляць крэдытныя рэсурсы, нягледзячы на дасягнутыя раней магчымасці ў сувязі з падаражаннем паставак расійскіх энерганосьбітаў у рэспубліку.

СТАР. 2

Ведай нашых!

Прыз падпісчыку «Звязды» з... 1932 года

Учарашні дзень надвор'ем не цешыў: у Мінску з раніцы церушыў дождж і, як кажуць, абложны, таму нават самы галоўны сталічны праспект выглядаў пустым.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Што датычыцца паштамта, то тут якраз наадварот — было мнагалюдна, было ўтульна і цёпла: РУП «Белпошта» праводзіла чарговы дзень падпісчыка, да якога «Звязда», па традыцыі, прымеркавала ўручэнне прызоў. На гэты раз ён быў адзін, але ж досыць істотны — каляровы тэлевізар «Віцязь».

Хто выйграў яго? Як любяць паўтараць на адным з расійскіх тэлеканалаў — вы не паверыце: падпісчык «Звязды» з... 1932 года!

Цімафей Сямёнавіч Паваротны нарадзіўся ў вёсцы Жораўка Пухавіцкага раёна ў шматдзетнай сям'і. У яго было тры сястры, 5 братоў. Што цікава, адзін з іх — старэйшы, Зміцер, у 30-я гады (зноў жа — вы не паверыце!) працаваў... у рэдакцыі нашай газеты, жыў у доме, які месціўся побач з цяперашняй Кастрычніцкай плошчай. У яго там асобны пакойчык быў, дзе, па ўспамінах брата (Цімафей Сямёнавіч адтуль у пяты клас хадзіў), гасцявалі Кандрат Крапіва, Максім Лужанін, іншыя вельмі прыгожыя інтэлігентныя людзі, прозвішчы якіх не захавала дзіцячая памяць. А вось тую ноч...

— Энкэўсаўцы ўсіх нас паднялі, уваліліся ў хату, перэтрэслі ўсе кніжкі, усе паперы — немаведама за што арыштавалі брата, павезлі з сабой. Мы баяліся, што ён ужо і не вернецца, — вестак вельмі доўга не было. Потым, праўда, ён азваўся — расказаў, колькі здзекаў вынес. Прычым ні за што... Рэабілітавалі ж яго. Але ў Беларусь ён так і не вярнуўся...

СТАР. 2

«УМОВЫ ДЛЯ ПРЫЦЯГНЕННЯ ІНВЕСТЫЦЫЙ ТРЭБА ЯШЧЭ ЛЕПШ АДАПТАВАЦЬ ДА РЭАЛІЙ»

Напэўна, яны павінны быць больш ільготнымі, чым у нашых суседзяў, лічыць старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па бюджэце, фінансах і падатковай палітыцы, дэлегат IV Усебеларускага народнага сходу Аляксандр АНТОНЕНКА

З якімі праблемамі людзі прыходзяць на прыём да былога старшыні Гродзенскага гарвыканкама, а цяпер дэпутата парламента Аляксандра Антоненкі? Паводле яго ацэнкі, апошнім часам зваротаў па сацыяльна-бытавой сферы стала менш, а пераважаюць па-ранейшаму жыллёва-камунальныя пытанні. У чым і пераканаўся карэспандэнт «Звязды» падчас апошняга прыёму грамадзян.

Фота Яраслава ВАНЮКЕВІЧА.

— Крыўдна за свой дом. Хочам жыць у добраўпарадкаваных кватэрах, робім адлічэнні на капрамонт, аднак... з жахам чакаем чарговага дажджу, чарговага стрэсу і страты здароўя. Ходзім, кленчым, камунальшчыкі адпісваюцца, што зроблены бягучы рамонт даху, а вынік нулявы, у кватэры пастаянна мокра, — не толькі ад свайго, але і ад імя суседзяў гаворыць жыхарка дома № 38 па праспекце Кляцкова **Людміла РУДЗЯК**, пацвярджаючы сказанае пісьмовай карэспандэнцыяй і фатаграфіямі.

Таксама праблема «з барадой» і ў жыльца дома дома № 11 па вуліцы 1 Мая **Віталя ЯРОХІНА**, хіба што ў дачыненні не да даху, як у папярэднім звароце, а да падвала, каналізацыі і цеплатрасы. Нягледзячы на тое, што чалавек пражывае на тэрыторыі не яго, а іншай выбарчай акругі, Аляксандр Антоненка прымае і гэтую заяву.

— З падобнымі скаргамі да вас, пэўна, звярталіся, і як да мэра горада?

— У прынцыпе — так. Гэта тыя ж пытанні, але цяпер ужо людзі звяртаюцца да дэпутата быццам у апошнюю інстанцыю. Стараюся знаходзіць узаемаразуменне з мясцовай уладай, тым больш, што я і сам — выхадзец з гэтай улады.

Праўда, наступны падчас гэтага прыёму, калектыўны зварот (па пытанні працоўнага стажу) запатрабуе разгляду не мясцовымі органамі ўлады, а рэспубліканскімі структурамі.

СТАР. 2

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

АБЕДЗВЕ КАРЭІ АБМЯНЯЛІСЯ РАКЕТНЫМІ ЎДАРАМІ. НАПРУЖАНАСЦЬ НАРАСТАЕ

Паўднёвая Карэя прызнала, што яшчэ да абстрэлу сваёй тэрыторыі з боку КНДР здзейсніла шэраг тэставых артылерыйскіх залпаў у рамках стандартных ваенна-марскіх вучэнняў. Аднак гэтыя залпы былі накіраваныя не на поўнач, а на захад, заявіў паўднёвакарэйскі ваенны прадстаўнік.

У камюніке вярхоўнага камандавання Карэйскага народнага войска, распаўсюджаным афіцыйным інфармагенцтвам ЦТАК, гаворыцца, што «рэвалюцыйныя ўзброеныя сілы КНДР «адказалі магутнымі ўдарамі на безразважную ваенную правакацыю марыянеткавага рэжыму Паўднёвай Карэі».

У выніку абстрэлу, які адбыўся за 80 км на паўночны захад ад буйнога паўднёвакарэйскага порта Інчхон, пацярпелі не менш за 14 чалавек, уключаючы чатырох марскіх пехацінцаў гэтай краіны. Паведамляецца пра двух загінулых вайскоўцаў. СМІ паведамляюць, што на выспу абрынулася не менш за 50 паўночнакарэйскіх снарадаў. У адказ паўднёвакарэйская артылерыя зрабіла каля 80 стрэлаў, паведаміў прадстаўнік камітэта начальнікаў штабоў узброеных сіл рэспублікі палкоўнік Лі Бон Ву. Паўднёвакарэйскае войска прыведзена ў стан максімальнай баявой гатоўнасці, прадугледжанай у мірны час. Самалёты ВПС Паўднёвай Карэі здзяйсняюць аблёты выспы. Прэзідэнт Паўднёвай Карэі Лі Мэн Бак загадаў узброеным сілам нанесці ўдар па ракетнай базе Паўночнай Карэі, размешчанай паблізу пазіцый берагавой артылерыі ў выпадку з'яўлення прыкмет новых правакацый.

АДТОК КАПІТАЛУ З РАСІІ ПЕРАВЫСІЎ 20 МІЛЬЯРДАЎ ДОЛАРАЎ

Чысты адток капіталу з Расіі за 10 месяцаў 2010 года склаў 21 мільярд долараў. Пра гэта заявіў кіраўнік Цэнтрабанка Сяргей Ігнацьеў. Паводле яго слоў, у апошнія месяцы тэмпы адтоку паскорыліся: за верасень і кастрычнік з краіны «выцекла» восем мільярдаў долараў.

Да крызісу замежнікі актыўна інвеставалі ў расійскую эканоміку, а таксама ахвотна давалі кампаніям крэдыты. У 2008 годзе ўсё змянілася: чысты адток капіталу па выніках года склаў 130 мільярдаў долараў. У 2009 годзе адток скараціўся да 56,9 мільярда долараў.

БЛОГЕР ВЫКРЫВАЕ КАРУПЦЫЮ ВАКОЛ РАСІЙСКАГА НАФТАПРАВОДА

Блогер Аляксей Навальны, які атрымаў вядомасць дзякуючы гучным выкрыццям у дзяржаўных карпарацыях і кампаніях, апублікаваў новае паведамленне пра меркаваныя крадзяжы падчас будаўніцтва нафтаправода «Усходняя Сібір — Ціхі акіян».

Навальны ў відэароліку прама вінаваціць прэм'ера Уладзіміра Пуціна ў «палітычным прыкрыцці» крадзяжоў падчас будаўніцтва нафтаправода. Там падрабязна і наглядна расказана пра крадзяжы на нафтаправодзе ў памеры 4 млрд долараў дзяржсродкаў.

БОЛЬШАСЦЬ ІЗРАІЛЬЦЯН АДМОВІЛАСЯ ПРАБАЧЫЦЬ НЕМЦАМ ХАЛАКОСТ

Большасць ізраільскіх яўрэяў злічыла немагчымым прабачыць немцам Халакост, паведамляе «Гаарэц» са спасылкай на сацыялагічнае даследаванне, праведзенае ізраільскім Інстытутам геакартаграфіі (GCKG) па замове Цэнтра акадэмічных даследаванняў.

На пытанне: «Ці надышоў час прабачыць немцам і Германіі за злачынствы Халакоста?» — 51 адсотак рэспандэнтаў адказаў рэзка адмоўна. Яшчэ 19 адсоткаў заявілі пра частковую нязгоду. Сем адсоткаў не змаглі адказаць, і толькі 23 адсоткі лічаць, што надышоў час прабачыць немцам.

ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ СУД ГОРОДА МИНСКА

ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ПРИНАДЛЕЖАЩЕГО УП «СтатитАрт»

Лот № 1. Мазут экологический 100, количество — 200 тонн стоимостью 179 800 000 (Сто семьдесят девять миллионов восемьсот тысяч) белорусских рублей с учетом НДС.

Подробная информация об имуществе размещена на сайте: http://minsk.court.by/

Торги состоятся 08.12.2010 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 201.

За дополнительной информацией обращаться: судебный исполнитель Каминская В.Г., тел./факс: 294 93 65, 80291773245, ст. судебный исполнитель Вярьвильский Д.А., тел. 294 93 67.

Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть перечислен на депозитный счет хозяйственного суда города Минска № 3642900000072 в ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, код 795, УНП 101541763 не позднее чем за 24 часа до начала проведения торгов.

Минимальная величина первого шага составляет 5 % стоимости имущества в размере 8 990 000 белорусских рублей.

В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 г. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 24.11.2010 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	3 026,00	1 чэшская крона	166,74
▼ 1 еўра	4 109,30	1 польскі злоты	1042,84
1 латвійскі лат	5 797,99	▼ 1 расійскі рубель	96,85
1 літоўскі літ	1 191,66	1 украінская грыўня	380,52

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў Цэнтрабанк РФ

USD	31,2642
10 UAH	39,3260
1000 BYR	10,3284
EUR	42,4036

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

НАГЛЯДАЛЬНІКІ ЗМОГУЦЬ БАЧЫЦЬ ПРАЦЭДУРУ ПАДЛІКУ ГАЛАСОЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Чакаецца, што за ходам выбараў прэзідэнта Беларусі будуць назіраць каля тысячы міжнародных назіральнікаў. У назіранні будзе прымаць удзел місія АБСЕ, 40 доўгатэрміновых назіральнікаў ад якой працуюць ужо ў Беларусі. Плануецца, што напярэдадні выбараў гэта арганізацыя накіруе яшчэ каля 400 кароткатэрміновых назіральнікаў. Прыблізна такая ж колькасць, а магчыма і больш, чакаецца ад Выканкама СНД. У цэлым міжнародным назіральнікам ужо выдадзена 195 пасведчанняў. Чакаюцца таксама незалежныя назіральнікі з-за мяжы — прадстаўнікі цэнтральных выбарчых камісій краін СНД, а таксама Грузіі, Літвы і Латвіі. Акрамя таго, МЗС Беларусі запросіць шэраг аўтарытэтных палітыкаў з іншых дзяржаў, якія будуць працаваць незалежна ад якіх-небудзь місій.

Што датычыцца нацыянальных назіральнікаў, то іх акрэдытавана ўжо больш за 5 тыс. Паводле слоў Лідзіі Ярмошынай, да датэрміновага галасавання іх гэта лічба можа вырасці ў некалькі разоў. Напрыклад, на прэзідэнцкіх выбарах 2006 года нацыянальных назіральнікаў было каля 30 тыс.

ЦВК Беларусі прагназуе высокую яўку выбаршчыкаў на маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбарах, паведаміла Лідзія Ярмошына. Паводле яе слоў, яўка на выбарах Прэзідэнта, зрэшты як і на рэферэндумах, у рэспубліцы заўсёды вельмі высокая. Як правіла, галасуюць практычна 90 працэнтаў выбаршчыкаў. Старшыня ЦВК адзначыла ліберальны падыход як да выбаршчыкаў, так і да кандыдатаў у прэзідэнты. «Мы да выбаршчыкаў заўсёды ставімся ліберальна, таму што зацікаўлены ў тым, каб яны прыйшлі на выбарчыя ўчасткі», — сказала Лідзія Ярмошына. Яна дадала, што менавіта ліберальны падыход дае магчымасць такой вялікай колькасці кандыдатаў вылучыцца. «Мы павялічылі альтэрнатыву выбараў», — падкрэсліла кіраўнік ЦВК.

Бюлетэнь для галасавання па прэзідэнцкіх выбарах можна будзе атрымаць не толькі па пашпарце, паведаміла Лідзія Ярмошына. Цэнтральная камісія па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў плануе на пасяджэнні 30 лістапада прыняць адпаведную пастанову, якая будзе рэгуляваць парадак прад'яўлення дакументаў. Лідзія Ярмошына растлумачыла, што цяпер «гэта права, вызначанае выбарчым заканадаўствам», гэта значыць ЦВК мае права вызначаць іншыя дакументы, якія могуць прад'яўляцца для атрымання бюлетэня.

Але ў любым выпадку гэта будуць дакументы, на якіх ёсць фатаграфія, падкрэсліла Лідзія Ярмошына. Акрамя таго, яны павінны быць выдадзены дзяржаўнымі органамі. «Прад'явіць, што купленага ў пераходзе, нельга», — запэўніла старшыня Цэнтрвыбаркама. Прычым выбаршчык абавязкова павінен быць у спісе выбаршчыкаў, дадала яна.

Экзіт-полы даюць выразную і дакладную тэндэнцыю выбараў, але не іх вынікі. Такі пункт гледжання выказала Лідзія Ярмошына.

«Апытанні экзіт-полаў даюць толькі дакладную і выразную тэндэнцыю, яны не могуць даваць вынікі, бо вынік — толькі падлік галасоў», — падкрэсліла старшыня ЦВК. Адказваючы на пытанне, ці будуць у маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбарах праводзіцца экзіт-полы, Лідзія Ярмошына адказала сцвярджальна. «Усе арганізацыі, якія акрэдытаваны ў спецыяльнай камісіі пры Нацыянальнай акадэміі навук, маюць права гэта рабіць. Звычайна працуюць тры-чатыры», — сказала яна.

У ЦВК ужо звярнулася арганізацыя, якая апошнія некалькі гадоў пастаянна супрацоўнічае з Цэнтральнай выбарчай камісіяй. Гэта цэнтр ЕсооМ, які з'яўляецца афіцыйным партнёрам ЦВК. Плануецца, што ліцэнзію на правядзенне экзіт-полаў атрымае ініцыятыўная група ад Беларускага патрыятычнага саюза моладзі. Чакаецца таксама, што будуць працаваць расійскія сацыялагічныя групы, спецыялісты з Украіны. «Таму экзіт-полы будуць ажыццяўляць не менш як пяць арганізацый — нашых і замежных», — рэзюмавала Лідзія Ярмошына.

БЕЛТА.

Мінская міліцыя папярэджвае апазіцыю аб незаконнасці правядзення несанкцыянiраваных мерапрыемстваў

Паводле існуючай інфармацыі, прадстаўнікі шэрагу апазіцыйных палітычных партый і радыкальных рухаў заклікаюць грамадзян сабрацца 24 лістапада на Кастрычніцкай плошчы ў сталіцы для правядзення масавай акцыі, гаворыцца ў відэазвароце намесніка начальніка ГУУС Мінска — начальніка міліцыі грамадскай бяспекі Ігара Яўсеева, размешчаным на афіцыйным сайце ГУУС, перадае **БЕЛТА**. «У сувязі з гэтым ГУУС Мінгарвыканкама заяўляе, што гэта мерапрыемства парушае дзеючае заканадаўства Рэспублікі Беларусь, а значыць, яго арганізатары і ўдзельнікі могуць быць прыцягнуты да адміністрацыйнай, а пры пэўных наступствах — і да крымінальнай адказнасці», — адзначаецца ў відэазвароце. Мінская міліцыя гатова забяспечыць правапарадак 24 лістапада ў поўным аб'ёме. Вартавыя парадку будуць дзейнічаць строга ў адпаведнасці з заканадаўствам.

РАКОВСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ВОЛОЖИНСКОГО РАЙОНА МИНСКОЙ ОБЛАСТИ (ПРОДАВЕЦ)

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН по продаже 5 (пяти) земельных участков для индивидуального жилищного строительства:

лот 1 — земельный участок в агрогородке Раков, улица Бестужева, площадь участка 0,2500 га, кадастровый номер участка 622085715610000060, начальная цена 25 000 000 белорусских рублей. Целевое назначение земельного участка — строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома. Асфальтированный подъезд, в непосредственной близости природный газ, прямой выход к лесу, электричество.

лот 2 — земельный участок в деревне Бузуны площадью 0,1200 гектара, кадастровый номер участка 622085702101000142, начальная цена 6 000 000 белорусских рублей. Целевое назначение земельного участка — строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома. Удаленность от центра агрогородка Раков 4 километра, асфальтированный подъезд, в населенном пункте имеется водопровод, электричество.

лот 3 — земельный участок в деревне Кучкуны, участок № 5 площадью 0,1537 гектара, кадастровый номер участка 622085708601000193, начальная цена 7 685 000 белорусских рублей. Целевое назначение земельного участка — строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома. Удаленность от центра агрогородка Раков 4 километра, район индивидуальной застройки, готовится проект уличных сетей (электричество, дорога, водопровод).

лот 4 — земельный участок в деревне Кучкуны, участок № 6 площадью 0,1537 гектара, кадастровый номер участка 622085708601000192, начальная цена 7 685 000 белорусских рублей. Целевое назначение земельного участка — строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома. Удаленность от центра агрогородка Раков 4 километра, район индивидуальной застройки, готовится проект уличных сетей (электричество, дорога, водопровод).

лот 5 — земельный участок в деревне Дубоши, площадь участка 0,1561 гектара, кадастровый номер участка 622085705601000043, начальная цена 3 902 500 белорусских рублей. Целевое назначение земельного участка — строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома. Удаленность от центра агрогородка Раков 10 километров, находится в начале населенного пункта, на границе участка имеется искусственный водоем, электричество, асфальтированный подъезд.

Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь, постоянно проживающим на территории республики или приравненным к постоянно проживающим в соответствии с законодательством Республики Беларусь. Задаток в размере 10 % от начальной цены перечисляется квитанцией на расчетный счет госказначейства № 3600614140501 Главное управление МФ РБ по Минской области в ЦБУ № 605, г. Воложин, филиал № 500 Минского управления ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 153001601, УНП 600537220. Код платежа 04901.

Аукцион состоится **24 декабря 2010 года в 10.00** по адресу: а/г Раков, площадь Свободы, 11, 2-ой этаж, зал заседаний. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются **до 20 декабря 2010 года** (включительно) **до 17.00** по адресу: а/г Раков, пл. Свободы, 11, кабинет управляющего делами.

Оплата по результатам аукциона должна быть произведена в десятидневный срок со дня подписания протокола.

Контактные телефоны: (8 01772) 52 2 36; 8 029 1405437.

Открытое акционерное общество «Сантехэлектромонтаж» приобретает на баланс Общества простые (обыкновенные) акции, выпущенные ОАО «Сантехэлектромонтаж», в количестве до 4000 штук по цене 25000 рублей за одну акцию с оплатой денежными средствами с целью дальнейшей продажи инвесторам. Срок, в течение которого акционеры должны представить предложения о продаже принадлежащих им акций, — с 13.12.2010 г. по 17.12.2010 г. по адресу: г. Гомель, ул. Троллейбусная, 8а.

Выкуп простых обыкновенных акций произвести в период с 20.12.2010 г. по 24.12.2010 г. с оформлением сделок купли-продажи акций пропорционально поданным заявлениям. Адрес, по которому будут заключаться договоры купли-продажи акций: г. Гомель, ул. Троллейбусная, 8а.

Сроки, форма и порядок оплаты – наличными денежными средствами или перечислением средств на счет продавца не позднее 30 банковских дней с момента заключения сделки.

Конт. тел. 8 0232 57 41 91. УНП 400052115

Парламенцкі дзённік

САМ САБЕ ДОНАР

КАЛІ чалавека чакае планавая аперацыя, дзе страта крыві непазбежная, ён можа здаць яе загадзя. Стаць донарам самому сабе. Урачы рэкамендуюць такі метад як найменш рызыкоўны. Слова «аўтадонарства» ў нашай краіне цяпер не толькі з медыцынскага лексікону, але і з заканадаўчага. Яго замацоўвае нядаўна ўхвалены сенатарамі праект закона аб донарстве крыві і яе кампанентаў.

Менавіта на перавагах аўтадонарства акцэнтаваў увагу, выступаючы ў верхняй палаце парламента, **міністр аховы здароўя Васіль ЖАРКО**: «Гэта адзін са сродкаў прафілактыкі большасці ўскладненняў, якія могуць узнікнуць пры пераліванні донарскай крыві». Сенатары з профільнай камісіі — скрозь галоўурачы ды загадчыкі аддзяленняў — пра гэта ведаюць лепш, чым хтосьці. Аднак іх турбуе іншае: у беларускіх урачоў, напрыклад, пакуль адсутнічае інструкцыя аб парадку правядзення аўтагематрансфузіі (пералівання пацыенту яго ўласнай крыві). Міністр нагадаў пра падзаконныя акты і запэўніў, што ў развіццё разгледжанага парламентарыямі дакумента будуць распрацаваныя ўсе неабходныя інструкцыі, у тым ліку і па аўтагематрансфузіі.

Што да іншых донараў, то пытанне нумар адзін, безумоўна, — як не «падчапіць» інфекцыю? На думку **Анатаніны МОРАВАЙ, старшыні пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці**, пытанні бяспекі ў законапраекце якраз узмоцненыя. Перад здачай крыві чалавек абавязкова праходзіць абследаванне на інфекцыйныя захворванні. У выніку недзе 1,5 адсотка донараў, паводле інфармацыі міністра, штогод адхіляюцца. Кроў даследуецца яшчэ раз непасрэдна перад трансфузіяй. Рызыка заражэнняў, на думку міністра, будзе цалкам выключаная.

Сярод абавязковых умоў падчас пералівання, праверкі на групу і рэзус-фактар, — гэта пробы на сумяшчальнасць. Пэўныя ўмовы абавязаныя выконваць таксама донары і рэцыпіенты. Неабходная папярэдняя пісьмовая згода донара на забор у яго крыві і яе кампанентаў, які не павінен прычыніць шкоду яго здароўю. У мэтах абароны і донара, і рэцыпіента замацоўваецца абавязак донара клапаціцца пра сваё здароўе, а таксама прайсці медыцынскі агляд перад кожнай здачай крыві і яе кампанентаў. Патрэбная таксама пісьмовая згода рэцыпіента на пераліванне.

У Беларусі, як высветлілася, каля 93 тыс донараў, прыблізна 50 тыс — ганаровых. За здачу крыві, дарэчы, сёння даюць 68 250 рублёў. Плюс харчаванне, плюс выхадны дзень з захаваннем заробку. І новы закон, на думку міністра, будзе садзейнічаць папулярызацыі донарства. Дарэчы, у адпаведнасці з дакументам, донарам можа быць не толькі беларус, але і грамадзянін іншай краіны, роўна як і асоба без грамадзянства. Канкрэтызуюцца таксама ўзроставыя межы для здачы крыві — ад 18 да 60. У іншых выпадках будзе неабходны спецыяльны дазвол.

А калі раптам нейкае надзвычайнае здарэнне? Барані Божа, вядома. Але ўсё ж — ці хопіць у краіне запасаў крыві на выпадак бяды?

— Нам не сорамна за трансфузіялогію. Запасы нарыхтаванай крыві — 20 л на 1 тыс насельніцтва, — дзеліцца звесткамі Васіль Жарко. — Гэта паказчык на ўзроўні досыць развітых у медыцынскім плане краін, сярод краін СНД — дык наогул найлепшы. Крыві ў краіне дастаткова. На любую надзвычайную сітуацыю рэзерв закладзены.

ВЫСЕЛІЦЬ ЗМОГУЦЬ УСІХ!

Доўгачаканы Жыллёвы кодэкс нарэшце дабраўся да Авальнай залы. Цяжкавагавы сам па сабе, па дарозе сюды ён нагрузіўся яшчэ тысячай (і гэта не гіпербала!) заўваг. Аднак усе яны не пярэчаць задуманай канцэпцыі, таму дакумент дэпутаты разгледзяць сёння ў першым чытанні. А напярэдадні яны змаглі пацікавіцца лёсам сваіх прапаноў у **міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Уладзіміра БЕЛАХВОСТАВА** — падчас пашыранага пасяджэння. І ў цэлым ён быў шчодры на спагадлівасць — ні ў адной прапанове, здаецца, не адмовіў адразу ў праве на рэалізацыю: усё, маўляў, запішам, нічога не ўпусцім, вывучым ды прапрацуем да другога чытання. А цяпер падрабязнасці.

Адна з самых рэзанансных навел — пра высяленне былых членаў сям'і. З'явілася яна, паводле слоў **Галіны ПАЛЯНСКАЙ, старшыні пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па жыллёвай палітыцы, будаўніцтве, гандлі і прыватызацыі**, між іншым, па шматлікіх зваротах грамадзян. Яно і не дзіўна. Памятаю, некалі ў выязной прыёмнай суддзяў самым распаўсюджаным пытаннем было «Як пазбавіцца ад нявесткі?». Хочаце смейцеся, а хочаце... заключайце шлюбныя дамовы. Менавіта да гэтага, на думку міністра, падштурхне людзей новы Жыллёвы кодэкс. І няма чаго тут, маўляў, саромецца: гэта цывілізаваная форма адносін. Праект кодэкса дае ўласніку права выселіць без прадастаўлення жылых памяшканняў былых членаў сям'і, якія не маюць долі ў праве ўласнасці на жылое памяшканне, калі іншае не прадугледжана пісьмовым пагадненнем. Адметна, што гэтая норма пачне дзейнічаць толькі па заканчэнні аднаго года з увядзення ў дзеянне кодэкса, а ён — па самых аптымістычных прагнозах — толькі наступнай вясной будзе разгледжаны ў другім чытанні.

Прыкладна столькі ж падстаў для разваг дае і палажэнне аб высяленні махровых неплацельшчыкаў. Каб папоўніць шэрагі ўхілістаў, дастаткова не заплаціць за паслугі ЖКГ шэсць месяцаў запар без уважлівых прычын. Хранічных неплацельшчыкаў могуць выселіць у судовым парадку — у жыллё, горшае па якасці ці меншае па плошчы і нават размешчанае ў іншым населеным пункце. Дакумент, дарэчы, выразна распісвае, што такое жыллёва-камунальныя паслугі. Усе мы плацім за тэхнічнае абслугоўванне, бягучы і капітальны рамонт, камунальныя і іншыя паслугі, якія аказваюцца ў адпаведнасці з заключанымі дагаворамі. А тыя, каму дах над галавой дае дзяржава, у дадатак павінны плаціць яшчэ і за карыстанне жылым памяшканнем. Так запісана ў кодэксе. Але народныя выбраннікі непакояцца: трэба ўважліва ўсё ўзважыць пры вызначэнні памеру такой платы. Калі яна будзе на ўзроўні рынačных цэн за здымныя кватэры, то для многіх насельнікаў дзяржаўных кватэр такая плата стане непад'ёмнай...

Падыходы да жыхароў інтэрната ў кодэксе менш жорсткія, але дэпутаты прапануюць прымяняць да іх аналагічны парадак, як і да кватарантаў. Народныя выбраннікі наогул задавалі міністру шмат пытанняў па інтэрнатах, яно і зразумела: там, паводле яго звестак, жыве каля 15 адсоткаў насельніцтва. Гутарка ішла нават пра забарону ўтрымліваць там котак і сабак.

Праект дазваляе высяляць і неплацельшчыкаў па іпатэцы. Мяркуецца, што гэта нарэшце ажывіць жыллёвы рынак: банкі стануць больш ахвотна пазычаць насельніцтву пад заклад маёмасці.

Дакумент спрыяе камерцыі і ў той частцы, якая дазваляе пераводзіць жылыя памяшканні, скажам, на першым паверсе шматпавярхоўкі, у нежылыя па заяве ўласніка. Пакуль жа толькі непрыдатныя для пражывання жылыя памяшканні могуць быць пераабсталяваныя для выкарыстання ў іншых мэтах. А як зручна, пагадзіцеся, калі ў спальным раёне сям-там з'яўляюцца рамонт абутку, цырульня і крама. Таму можна сказаць, што нормы новага кодэксу ў большасці сваёй ідуць ад жыцця і іх даўно зачакаліся...

Ала МАЧАЛАВА.

«БЕЛАРУСКІ РУБЕЛЬ НЯМА НЕАБХОДНАСЦІ АБЯСЦЭНЬВАЦЬ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Тады таксама ў краіны адсутнічалі магчымасці выхаду на знешнія рынкі пазык, да таго ж замежныя банкі ва ўмовах крызісу наогул спынілі выдачу крэдытаў. Сёння ж, падкрэсліў Пётр Пракаповіч, сітуацыя зусім іншая, таму што ў Беларусі няма ніякіх абавязацельстваў перад МВФ, а золатавалютныя рэзервы растуць: у параўнанні з пачаткам леташняга года яны нарошчаныя больш як у два разы. Банкір дадаў, што ў краіне дастаткова неабходных рэсурсаў, каб забяспечыць тую работу банкаўскай сістэмы і тую курсавую палітыку, якая запісана на будучы год і з'яўляецца празрыстай. Заявіўшы, што сітуацыя цяпер іншая, што ў свеце назіраецца эканамічны рост, Пётр Пракаповіч запэўніў, што Беларусь сёння мае магчымасці па неабходнасці праводзіць знешнія пазыкі. «З дапамогай крэдытных рэсурсаў МВФ мы забяспечылі стабільную работу эканомікі, выйшлі з крызісу з найменшымі стратамі, таму ў нас больш такіх выпадкаў (аднаразовай істотнай дэвальвацыі) не будзе».

Ён таксама паведаміў, што налета ў краіну плануецца прыцягнуць не менш за 6,4 мільярда долараў прамых замежных інвестыцый. Ад продажу дзяржуласнасці мяркуецца паступленне прамых замежных інвестыцый на ўзроўні каля 3 мільярдаў долараў.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

ЗАСТАЛІСЯ З ПУСТЫМІ РУКАМІ

Супрацоўнікі міжрайінспекцыі затрымалі ў Бярозаўскім раёне двух браканьераў — жыхароў Белаазёрска і вёскі Нівы, якія сеткамі на возеры Белым незаконна выловілі 221 кг рыбы.

Страты прыродзе нанесены на суму 1 960 000 рублёў. У браканьераў канфіскавалі таксама аўтамашыну «Аўдзі-100», аўтапрычэп, гумавую лодку, рыбу і сеткі.

Заведзена крымінальная справа.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Арэнда жылля

ПОПЫТ НА ДАРАГІЯ КВАТЭРЫ МІНСКА ПАДТРЫМЛІВАЮЦЬ МАСКОЎСКІЯ «ГУЛЬЦЫ»

ЭКСПЕРТЫ сталічнага рынку арэнды жыллёвай нерухомасці прагназавалі, што ў кастрычніку— лістападзе, пасля таго, як закончыцца студэнцкі ажыятаж, адбудзецца патанненне арэнды мінскіх кватэр. Аднак сёлета гэтага патаннення практычна не было...

Мінімальны кошт аднапакаёвак — 200 USD

Сёння самыя слабенькія па якасці аднапакаёвыя кватэры ў старых дамах у Заводскім раёне і Шабанах, а таксама кватэры без мэблі ў Фрунзенскім раёне прапануюцца кліентам па кошце 200—220 долараў. Год таму жыллё такой якасці было на 30—40 долараў танней. «Слабенькія» двухпакаёвыя кватэры (ці такое жыллё без мэблі) каштуе 250 долараў.

Паводле інфармацыі **агента па аперацыях з жыллёвай нерухомасцю агенцтва нерухомасці «Дзінас» Іны КУЛЬШЫ**, мінімальны кошт арэнды аднапакаёвых кватэр уздоўж лініі метро складае 250 долараў. Аднак па такім кошце зараз магчыма адшукаць маленькія кватэры толькі са стандартным наборам айчыннай мэблі, халадзільнікам і тэлевізарам. Кватэра з сучаснай кухняй і пральнай машынай будзе каштаваць ужо даражэй.

Звычайныя двухпакаёвыя кватэры недалёка ад метро каштуюць 300—350 долараў.

На рынку не хапае якаснага жылля па разумных цэнах

Згодна з інфармацыяй Іны Кульшы, сёння самымі масавымі кліентамі агенцтваў нерухомасці з'яўляюцца маладыя людзі (галоўным чынам — мінчане), якія вырашылі здымаць жыллё, каб жыць асобна ад бацькоў. Такія маладыя сем'і маюць сярэднія заробкі каля 600—700 долараў і гатовыя здымаць адна- ці двухпакаёвыя кватэры за 300—350 долараў. За такі кошт кліенты жадаюць мець якаснае жыллё з мэбляй і сучаснай бытавой тэхнікай, дзе абавязкова павінна быць нестарая кухня і пральная машына. Аднак на рынку такіх хадавых кватэр з сярэднім цэннікам арэнды сёння не хапае. Попыт на якаснае і не вельмі дарагое жыллё цяпер большы за прапанову.

Цяпер маладыя сем'і з уласным аўто актыўней пачынаюць здымаць больш прасторнае жыллё ў новабудоўлях. Там новыя кватэры маюць сучасную планіроўку і ўтульныя кухні, а побач з домам хапае месцаў для паркоўкі. Гэтым летам у Фрунзенскім раёне ў эксплуатацыю было здадзена шмат новых дамоў. Цэны на арэнду там да сярэдзіны кастрычніка былі невялікія, аднак потым... Пустыя кватэры ў новабудоўлях былі хутка «павымываныя», і цэны зноў палезлі ўгору.

Маскоўскія гульцы часам гатовыя здымаць мінскія кватэры і за 500—700 долараў

Апошнім часам беларускую сталіцу ўсё часцей наведваюць маскоўскія «грашовыя турысты», якія жадаюць добра «адпачыць» у дарагіх камфортных казіно. Вялікая колькасць такіх азартных турыстаў з'яўляецца ў Мінску на выхадныя і на расійскія святы. Напрыклад, у лістападзе маскоўскія гульцы «завісалі» ў мінскіх казіно на працягу амаль двух тыдняў. Раней маскоўскія аматары рулеткі часцей здымалі кватэры на суткі, аднак для грамадзян суседняй сталіцы кошт такой паслугі дасягнуў 60—100 долараў. Маскоўскія гульцы хутка скемілі, што ім лепш аформіць доўгатэрміновую арэнду, няхай і дарагіх кватэр у цэнтры за 400—500, а часам і за 700 долараў за месяц. Праўда, нашы гаспадары дарагіх кватэр таксама ўразумелі, што на «гульнявой хваробе» можна зарабляць добрыя грошы. Сёння ўладальнікі якасных кватэр у Цэнтральным і Савецкім раёнах патрабуюць ад кліентаў з маскоўскай прапіскай перадаплату па арэндзе адразу за 2—3 месяцы.

Сяргей КУРКАЧ.

«УМОВЫ ДЛЯ ПРЫЦЯГНЕННЯ ІНВЕСТЫЦЫЙ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Ці адсочваеце, як вырашаюцца ўзнятыя ў зваротах да дэпутата праблемы?

— У абавязковым парадку, на сто працэнтаў. Усе звароты ставяцца на кантроль, і, калі бачым, што не да канца вывучана пытанне (а яго можна было вырашыць), тады мой памочнік ім асабіста займаецца.

Іншая справа, калі людзі прыходзяць са скаргамі на судовыя рашэнні.

— На жаль, па гэтых пытаннях дэпутаты наўрад ці чым могуць дапамагчы, паколькі гэта можа быць расцэнена як умяшанне ў ход следства, націск на суд, — тлумачыць Аляксандр Антоненка. — Аднак калі скарга ўсё ж паступае, то накіроўваем на рэагаванне ў органы пракуратуры альбо ўнутраных спраў.

— А ці звяртаюцца людзі па пытаннях не асабістага характару, а тых, што служаць падставай для нейкіх рашэнняў у маштабах горада?

— І не толькі горада, але і ўсёй краіны. У прыватнасці, мы ўжо доўгія гады не можам вырашыць на сучасным узроўні пытанні так званага безбар'ернага асяроддзя. Скажам, пандусы для інвалідаў-калясачнікаў будуем, але робіцца гэта ў адрыве ад іншых складовых дома ці ўстановы. Няма комплекснай сістэмы. Напрыклад, нават калі чалавек з дапамогай пандуса трапіць у краму, дык там яму далёка не заўсёды зручна рухацца паміж касамі, прылаўкамі. Гэта вельмі вялікая праблема, якая павінна вырашацца комплексна.

— А якія яшчэ праблемы вас хвалююць як дэпутата і дэлегата Усебеларускага народнага сходу?

— Лічу правільным, што ставяцца вялікія задачы па прыросце валавой прадукцыі. У нас выйсця іншага няма, каб не адстаць ад тэмпаў, якімі развіваюцца нашы суседзі. А для гэтага, зразумела, патрэбны інвестыцыі, якія залежаць перш за ўсё ад стабільнага заканадаўства, зразумелай, даступнай падатковай і фінансавай сістэмы, гарантый стабільнасці і ўласнасці. Умовы для прыцягнення інвестыцый трэба яшчэ лепш адаптаваць да рэалій, яны, мяркую, павінны быць больш ільготнымі, чым у нашых суседзяў.

Хвалююць і ўзаемаадносіны з нашымі бліжэйшымі суседзямі. Хацелася б, каб узнікала менш непаразуменняў, усё рэгулявалася доўгатэрміновымі дагаворамі, было дакладна, празрыста і зразумела.

Што датычыцца выканання бюджэту, то сумы граничнага дэфіцыту, які закладваецца (тры працэнты ад валавога ўнутранага прадукту) баяцца не варта. Трэба не дапусціць іншага — збояў пры рэалізацыі планаў, якія прадугледжаны для выканання гэтага бюджэту. Калі ўсе мерапрыемствы па мадэрнізацыі эканомікі, новых вытворчасцях, інавацыях, інвестыцыях, пашырэнні рынкаў збыту нашай прадукцыі ажыццёвяцца, то, няма сумненняў, бюджэт будзе выкананы. Мяркую, краіна здольная справіцца з гэтымі задачамі.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Прыз падпісчыку «Звязды» з... 1932 года

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Сам жа Цімафей Сямёнавіч у 38-м быў прызваны ў армію. Дэмабілізавацца не паспеў — пачалася вайна. Адтрубіў там, як кажа, з першага да апошняга дня, вярнуўся ў разбураны Мінск, уладкаваўся на працу, сустрэў прыгожую дзяўчыну, ажаніўся, прычакаў нараджэння дзяцей, узяўся будаваць свой дом. Што, зразумела ж, цяжка было, але...

— Ведаеце, тады гэта не адчувалася, — на добрай беларускай мове кажа жонка Цімафея Сямёнавіча Алена Адамаўна (яна некалі ў беларускай школе на пяцёркі вучылася...). — Можа, таму што мы маладыя былі, дужыя, не баяліся ніякай работы... А можа, таму, што ўсе цяжкасці міжволі параўноўвалі з вайной, і яны адразу ж падаваліся смешнымі.

Гэта, мусіць, не дзіва, калі ведаць, што нарадзілася Алена Адамаўна ў Мінску, на вуліцы Рабкораўскай — побач з вакзалам, ад якіх мала што засталося пасля першых варожых налётаў.

— Людзі ўцякалі з горада хто куды, гінулі на вачах... Мы з мамай, калі пачыналася бамбёжка, падалі на зямлю побач — галава к галаве — каб калі загінуць, то ўжо разам, бо інакш... Я не перажыла б яе смерці, яна маёй...

Бог даравў ім жыццё. Якое, на шчасце, знайшло працяг: з гонарам расказвалі сужэнцы пра сваіх дзяцей, унучак (іх чацвёра, усе з вышэйшай юрыдычнай і педагагічнай адукацыяй), пра сваіх праўнукаў.

Што да «Звязды», то...

— Ні грошай, ні часу на гэту газету нам не шкада, — прызнаюць, відаць, найстарэйшыя ў сталіцы нашы падпісчыкі. — У кожным нумары вельмі прыгожыя здымкі, шмат цікавай і патрэбнай інфармацыі, а галоўнае — на роднай мове. Нашы дзяды на ёй размаўлялі, нашы бацькі. Нельга і нам цурацца — ні мовы, ні газеты.

Заклікаюць да гэтага Цімафей Сямёнавіч Паваротны, якому перавалiла за 90, і Алена Адамаўна, якой ужо добра за 80. Выглядаюць абое проста цудоўна! Таму не маглі не спытаць, як жа ўдалося захаваць здароўе, цвярозы розум? Адказала за дваіх Алена Адамаўна:

— Саступалі ўсё жыццё адно аднаму, шкадавалі, клапаціліся... Я цяпер ці не кожную гадзіну пытаю ў яго: «Можа, табе што зварыць, што падаць?» Ён таксама да мяне ўважлівы. З дзецьмі ладзім, з унукамі. Яны нам дапамагаюць — мы ім, хоць яны і адмаўляюцца... Чытаем шмат, цікавімся ўсім, што адбываецца ў краіне, у свеце, маем пад вокнамі пяць сотак зямлі...

Аднак гэта — ужо да часу: дом, які так цяжка, цягам пяці гадоў, будавала сям'я Паваротных, у бліжэйшы час плануюць знесці. Сям'ю ветэранаў чакае пераезд. Але і тады, па ўжо новым адрасе, да іх, як абяцаюць, будзе прыходзіць найстарэйшая беларуская газета. Бо як без яе? Ды ніяк!

Падыходзілі да стэнда «Звязды» і іншыя нашы сябры — падпісчыкі, паштавікі. Мы рады былі пазнаёміцца, адказаць на іх пытанні, запісаць заўвагі, ад асобных пачуць, што ўжо аформілі падпіску — хто адразу на паўгода, а хто і на месяц... Для чаго, дарэчы, РУП «Белпошта» і ладзіць падобныя сустрэчы — кожны квартал, па ўсёй краіне...

У Мінску на сталічным паштамце адкрывала свята (і зноў жа на добрай беларускай мове) намеснік генеральнага дырэктара прадпрыемства Ірына Ігнацьеўна Саксонава, якую мы і папрасілі ўручыць прыз нашым найшаноўнейшым падпісчыкам, мінчанам, ветэранам Вялікай Айчыннай.

Хочацца верыць, не апошнім з магікан?

Валянціна ДОЎНАР, Таццяна ПРУС.

Абзац

◢ Дзіцячая філармонія адчыніцца ў сталіцы ў 2011 годзе да Дня горада. Яна размесціцца на плошчы Свабоды ў аднаўленым будынку царквы Святога Духа, разбуранай у 1936 годзе. Захаваліся толькі яе падмуркі. Храм аднаўляецца паводле архіўных фотаздымкаў і малюнкаў.

◢ У Бабруйску пенсіянер быў траўмаваны жалезабетоннай плітой. Няшчасны выпадак здарыўся днём 22 лістапада. 61-гадовы жыхар прыватнага дома рамантаваў склеп памерам 3 на 4 метры, калі на яго абвалілася будаўнічая жалезабетонная пліта. На шчасце, сітуацыю заўважылі іншыя людзі. Яны дасталі траўмаванага і выклікалі «хуткую дапамогу». Зараз мужчына з папярэднім дыягназам «адкрытая чэрапна-мазгавая траўма» знаходзіцца ў бабруйскай гарадской бальніцы.

◢ У Віцебскай вобласці «Крайслер» трапіў пад дызель-цягнік. Інцыдэнт адбыўся на перагоне Падсвілле—Круляўшчызна. Жыхар г.п. Падсвілле на «Крайслеры» выехаў на забарончы сігнал святлафора. Абсталяванне пераезду было спраўнае. Машына сутыкнулася з дызель-цягніком Полацк—Маладзечна. У салоне аўто ехалі 2 пасажыры, адзін з іх шпіталізаваны. Затрымка ў руху пасажырскага саставу склала 20 хвілін.

Поўны абзац

◢ Французскага фермера арыштавалі за лячэнне качак марыхуанай. Фермер Мішэль Руе з вёскі Грыперы-Сен-Сімфар'ен на атлантычным узбярэжжы Францыі быў арыштаваны за развядзенне канапель на сваім зямельным участку. Мясцовая паліцыя расследавала справу пра крадзеж, і падчас расследавання вартавым парадку спатрэбілася трапіць у дом Руе. Там яны выявілі каля 5 кг высушаных частак расліны, расфасаваных у пакеты. Яшчэ 12 кустоў канапель раслі ў двары. На судзе Мішэль паведаміў, што расліна выкарыстоўвалася для кармлення 150 качак, што жывуць на ферме. Па словах птушкавода, каноплі нібыта з'яўляюцца выдатным сродкам для вывядзення ў качак паразітаў. Як патлумачыў на судзе адвакат, у качак фермера сапраўды не выяўлена гельмінтаў. Па словах паліцэйскіх, гэта першы выпадак у іх практыцы. Канчатковы вердыкт суда пакуль невядомы.

◢ Уваходзіць у моду ранішні стрыптыз на прадпрыемствах Уладзівастока. Прадпрымальнікі і кіраўнікі буйных фірмаў усё часцей выбіраюць арыгінальны спосаб узняцця «баявога духу» сваіх падначаленых. Замест нудных планёрак і стандартнай ранішняй кавы службоўцаў чакае сеанс прафесійнага стрыптызу ў выкананні адной з «новых працаўніц» фірмы. Такі нестандартны ход зводзіць на нуль спазненні на працу і гарантуе добры настрой усяго калектыву. Праўда, жанчыны іншы раз не могуць спакойна рэагаваць на выступленні і выходзяць з кабінета, у той час, як мужчыны ўсе да аднаго глядзяць прадстаўленне да завяршэння. Дырэктары прадпрыемстваў задаволеныя: мала таго, што іх падначаленыя не спазняюцца — яны працуюць з падвоенай энергіяй, спадзеючыся на паўторнае аналагічнае заахвочванне з боку начальства.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

БПС-БАНК

ОАО «БПС-Банк» проводит внеочередное Общее собрание акционеров в форме заочного голосования путем письменного опроса акционеров 30 ноября 2010 года по адресу: бульвар имени Мулявина, 6, 220005, г. Минск, центральный аппарат ОАО «БПС-Банк».

Вопросы повестки дня:

1. Об утверждении результатов закрытой подписки на дополнительные акции ОАО «БПС-Банк» и нового размера уставного фонда.
2. Об утверждении Решения о выпуске дополнительных простых (обыкновенных) акций ОАО «БПС-Банк».
3. Об утверждении изменений, вносимых в Устав ОАО «БПС-Банк».
4. Об оказании банком безвозмездной (спонсорской) помощи в 2010 году.

Дата формирования реестра акционеров для составления списка лиц, имеющих право на участие во внеочередном Общем собрании акционеров, – 23 ноября 2010 года.

Бюллетени для заочного голосования вручаются акционерам (их представителям), имеющим право на участие во внеочередном Общем собрании акционеров, при их обращении в банк при предъявлении документа, удостоверяющего личность акционера (его представителя).

В голосовании участвуют бюллетени, полученные банком от акционеров (их представителей) не позднее 26 ноября 2010 года.

Акционеры банка могут получить информацию о включении их в список для заочного голосования внеочередного Общего собрания акционеров и другую информацию в соответствии с законодательством Республики Беларусь в местах учета их акций в филиалах и отделениях банка или центральном аппарате банка по адресу: г. Минск, бульвар имени Мулявина, 6 или по телефону (017) 289 42 33.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 4 от 13.11.2008 года на осуществление банковской деятельности. УНП 100219673. ОАО «БПС-Банк».

Фонд «Могилевоблимущество» ИНФОРМИРУЕТ

С аукциона с применением метода понижения начальной цены по продаже неиспользуемых объектов, находящихся в республиканской собственности, и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, назначенного фондом на **15 декабря 2010 г. на 11.00,** извещение о проведении которого было опубликовано в газете «Звязда» 11 ноября 2010 г., **снимается лот № 2 –** принадлежащее на праве хозяйственного ведения республиканскому унитарному предприятию «Климовичский ликеро-водочный завод» изолированное помещение (торговое помещение), расположенное по адресу: Могилевская область, г. Кричев, микрорайон Сож, д. 18, и в связи с чем **проведение вышеназванного аукциона отменяется.**

АКЦИОНЕРАМ ОАО «УНИВЕРСАМ «СЕВЕРНЫЙ»!

ООО «Премьерлизинг» предлагает рассмотреть предложение о скупке акций, эмитированных Открытым акционерным обществом «Универсам «Северный», на следующих условиях:

Полное наименование и местонахождение покупателя акций:	Общество с ограниченной ответственностью «Премьерлизинг», 223039, Минский район, район д. Таборы, административное здание ОДО «БИЛОДЖИК», комната 8; почтовый адрес: 220005, г. Минск, ул. Берестянская, 17, 13 этаж, т. (017) 288 22 71, 294 56 13
Полное наименование и место нахождения брокера:	Общество с ограниченной ответственностью «Брокерская компания «Аналитик», 220040, г. Минск, ул. М. Богдановича, д. 153, оф. 612
Полное наименование и местонахождение эмитента, акции которого приобретаются:	Открытое акционерное общество Универсам «Северный», 220131, г. Минск, ул. Мирошниченко, 3
Количество акций, которое покупатель намеревается приобретать в соответствии с настоящим предложением:	17 366 шт.
Цена приобретения акций:	635 000 рублей
Вид, категория приобретаемых акций	Простые (обыкновенные) акции
Место совершения сделок	Сделки совершаются на бирже
Сроки, форма и порядок оплаты акций	Не позднее рабочего дня, следующего за днем совершения сделки, денежными средствами в белорусских рублях путем безналичного перечисления через расчетно-клиринговую систему биржи
Дата начала покупки акций:	30 ноября 2010
Дата окончания покупки акций:	02 декабря 2010

УНП 101499224

24
ЛІСТАПАДА
2010 г.
СЕРАДА
№ 44 (15647)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

Наш фармат

«ALTERWAVE'10»

Канцэрт альтэрнатыўнай музыкі пад такой назвай адбудзецца ў сталічным клубе «Рэактар» 25 лістапада.

Мерапрыемства, прысвечанае Сусветнаму дню барацьбы са СНІДам, праводзіцца пры падтрымцы Аддзела прафілактыкі ВІЧ/СНІД Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя і грамадскага аб'яднання «Пазітыўны рух».

У канцэрце возьмуць удзел 9 музычных каманд: FREE MUSIC, ПАСЦЕЛЬНЫ РЭЖЫМ, LONDON BRIDGE, KREON, NEO-TRAFFIK, БЕЗ ПАНІКІ, KAMI, TARPACH, PARANOID DOLLS, а таксама спецыяльныя госці: група NAKA, група LITESSOUND, Аляксей Шмарлоўскі і BIKE TRIAL (3-е месца на чэмпіянаце Еўропы ў горадзе Хорціца; 1-е месца на Кубку Расіі ў Смаленску), [illegible] «ЭЛЕМЕНТАЛЬ».

У якасці ганаровых гасцей на мерапрыемства запрошаны прадстаўнікі «Пазітыўнага руху», Аддзела прафілактыкі ВІЧ/СНІД Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя, Алег Скарабагаты (дырэктар прадстаўніцтва першага альтэрнатыўнага музычнага тэлеканала «A-ONE») і інш.

Мэта мерапрыемства — прыцягнуць увагу моладзі да праблемы ВІЧ/СНІДа, папулярызацыя сучаснай альтэрнатыўнай музыкі.

Інга МІНДАЛЁВА.

МУЗЫКАНТЫ СУПРАЦЬ НАСІЛЛЯ

У чым сіла бацькоў?

Канцэрты супраць хатняга насілля «Больш ні гуку!» пройдуць у абласных гарадах у рамках тэматычнай інфармацыйнай кампаніі Прадстаўніцтва ААН у Беларусі. Дні з 25 лістапада па 10 снежня ў шэрагу краін праводзяцца барацьбе супраць насілля ў дачыненні да жанчын.

Папулярныя беларускія выканаўцы — Дзядзя Ваня, «КЛЁНdaйк», The Toobes, Open Space і іншыя будуць гаварыць аб сур'ёзнай праблеме на мове музыкі і драйву. Вядучыя канцэртаў — дыджэі радыё «АНТ» і самі музыканты паведамяць, дзе можна атрымаць прафесійную дапамогу ў выпадку хатняга насілля. 26 лістапада канцэрт павінен адбыцца ў Мінску, 27 лістапада — у Віцебску, 3 снежня — у Гродне, 4 снежня — у Брэсце, 10 снежня — у Гомелі, 11 снежня — у Магілёве. Падрабязнасці — на сайтах http://un.by і http://ostanovinasilie.org.

Па выніках праведзенага пры садзейнічанні ЮНІСЕФ даследавання, крыху менш за палову дзяцей у роднай сям'і пацярпелі ад гвалтоўных праяў і жорсткага абыходжання з боку бацькоў. Можна меркаваць, што такія бацькі проста не валодаюць іншымі навыкамі ўзаемадзеяння, не хапае вытрымкі, такту, настойлівасці і псіхалагічнай культуры для рэалізацыі негвалтоўнай мадэлі выхавання. Разлік ідзе не на свой аўтарытэт, сілу пераканання ці ўнушэння, а на пагрозы, запалохванне і фізічнае пакаранне. «Мішэнню» агрэсіі ў сям'і часцей становяцца дзяўчынкі, хлопчыкі цярпяць у асяроддзі сябровак і равеснікаў на вуліцы.

Святлана БАРЫСЕНКА.

МОЛАДЗЬ — ЗА ЧЫСЦІНЮ ГАРАДОЎ!

Падведзены вынікі рэспубліканскага конкурсу праектаў грамадскіх аб'яднанняў «Моладзь за чысціню гарадоў і пасёлкаў», які праводзіўся Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя сумесна з Беларускім рэспубліканскім саюзам моладзі.

Асноўнай мэтай конкурсу было прыцягненне маладога пакалення да добраўпарадкавання помнікаў воінскай славы, месцаў масавых пахаванняў, тэрыторый населеных пунктаў, зон масавага адпачынку, водаахоўных зон, паркаў і гэтак далей. У конкурсе ўдзельнічалі валанцёрскія атрады, якія ажыццяўляюць мерапрыемствы па добраўпарадкаванні тэрыторый населеных пунктаў і навядзенні парадку на зямлі на бясплатнай аснове.

У намінацыі «Лепшы валанцёрскі атрад сярод навучэнскай моладзі» першае месца заваяваў валанцёрскі атрад «Зялёны патруль» Глускага раённага камітэта БРСМ. У намінацыі «Лепшы валанцёрскі атрад сярод студэнцкай моладзі» пераможцам стаў валанцёрскі атрад «Белая лілія» пярвічнай арганізацыі БРСМ Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта, а ў намінацыі «Лепшы валанцёрскі атрад сярод працуючай моладзі» — валанцёрскі атрад пярвічнай арганізацыі БРСМ ААТ «Палімір».

У намінацыі «Лепшая ландшафтная кампазіцыя» перамога дасталася валанцёрскаму атраду Полацкага гарадскога камітэта БРСМ, а ў намінацыі «Лепшы валанцёрскі атрад сярод навучэнскай, студэнцкай і працуючай моладзі» перамагла Карына Шалапакова, член валанцёрскага атрада пярвічнай арганізацыі БРСМ Гарадоцкага дзяржаўнага аграрна-тэхнічнага каледжа.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Ігар БУЗОЎСКІ, першы сакратар ЦК БРСМ:

«Аб'яднала ўсіх карта Беларусі!»

Каманда «Рубеж» — абсалютны чэмпіён па зборы пазлаў

Завяршыўся Рэспубліканскі чэмпіянат па зборы пазлаў «Беларусь і Я». У выніку абсалютным чэмпіёнам фінальных спаборніцтваў стала каманда «Рубеж» Інстытута пагранічнай службы. У электроннай версіі гульні перамагла Вера Краўчанка з Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы. Сярод зборных каманд замежных студэнтаў першынство атрымала каманда студэнтаў БНТУ з Туркменістана.

Гэты праект у краіне рэалізаваны ўпершыню. Ініцыятарам яго правядзення і стварэння пазлаў беларускай тэматыкі выступіў Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі. Падставай для з'яўлення мазаік фарматам А3 на 206 і А4 на 96 элементаў сталі аб'екты культурна-гістарычнай спадчыны краіны, пабудаваныя альбо рэканструяваныя пад патранажам кіраўніка дзяржавы. Сярод іх, у прыватнасці, Нацыянальная бібліятэка, Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета, Рэспубліканскі гарналыжны цэнтр «Сілічы», спартыўны комплекс «Вікторыя» ў Брэсце, Летні амфітэатр у Віцебску, Палац Румянцавых-Паскевічаў у Гомелі, Аўгустоўскі канал у Гродне, Магілёўская гарадская ратуша. Асаблівай папулярнасцю ў моладзі карыстаюцца пазлы з выявай карты краіны, стылізаванай беларускай сімволікай.

Першапачаткова, яшчэ напачатку лістапада, былі праведзены адборачныя туры чэмпіянату па зборы пазлаў. Тысячы ахвотнікаў з усіх рэгіёнаў краіны прынялі ў іх удзел. За права стаць фіналістамі Рэспублікаснкага чэмпіянату толькі ў адборачных абласных і Мінскім гарадскім турнірах спаборнічала 168 каманд. А гэта — 504 ігракі, не ўлічваючы груп падтрымкі. У выніку ў барацьбу за Кубак чэмпіёнаў уступілі 14 самых моцных каманд з ВНУ і сярэдне-спецыяльных навучальных устаноў. Акрамя таго, на прапанову БРСМ пазмагацца ў зборы пазлаў з задавальненнем адгукнуліся і замежныя студэнты, якія навучаюцца ў вядучых ВНУ краіны — БНТУ, БДУІР, Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце. Юнакі і дзяўчаты з Грузіі, Йемена, Кітая і Туркменістана не толькі пазмагаліся паміж сабою, але і «пабудавалі» сваімі рукамі знакавыя архітэктурныя аб'екты Беларусі. Фінал выдаўся на самой справе напружаным. Мерапрыемства прайшло ў гандлёвым цэнтры «Сталіца», дзе роўна апоўдні пачалася актыўная барацьба за тытул чэмпіёна па зборы пазлаў. А юнакам і дзяўчатам, дарэчы, неабходна было не толькі праявіць сваю кемлівасць у зборы пазлаў, але і адказаць на пару дзясяткаў пытанняў, звязаных з традыцыямі нашай краіны і гісторыяй станаўлення суверэннай Беларусі ў інтэлектуальным конкурсе «Эрудыт-лато». Часткай фінальных мерапрыемстваў стаў і інтэрактыўны турнір па зборы пазлаў (электронная гульня). У ім змагаліся дасведчаныя ў галіне ІТ маладыя людзі (па адным прадстаўніку ад абласцей і Мінска).

Галоўная мэта, якую паставілі арганізатары спаборніцтваў, дапамагчы маладым людзям праз захапляльную гульню вывучыць найноўшую гісторыю роднай Беларусі, адчуць сябе часткай жыцця краіны, і, працуючы ў адзінай камандзе, з карысцю правесці вольны час.

— Лепшы доказ таго, як працуе гэты праект, — заўважыў **першы сакратар ЦК БРСМ Ігар БУЗОЎСКІ**, — як юнакі і дзяўчаты рэагуюць на яго, як прымаюць удзел. Як мы ўбачылі на практыцы, праект прыйшоўся даспадобы моладзі. Ёй цікава, гуляючы, вывучаць гісторыю сваёй краіны, аб'екты, якія пабудаваныя або рэканструяваныя ў апошнія гады. Гэта выклікае цікавасць у моладзі, і, без сумнення, паўплывае на такое паняцце, як патрыятызм. Бо любоў да Радзімы — гэта асноўнае, у тым ліку, яе можна выхоўваць, збіраючы краіну па пазлах.

— А вы чакалі, што такая колькасць маладых людзей падтрымае ваш праект?

— У прынцыпе чакалі. Бо першапачаткова сама ідэя перахоплена з моладзевых ініцыятыў. Ні для каго не сакрэт, што не толькі маленькія беларусы, але і дарослыя сёння любяць збіраць пазлы. Ужо калі мы пачалі гэты праект рэалізоўваць, даведаліся, што за мяжой такія захапленні таксама існуюць. Там у пазлах людзі збіраюць нейкія гістарычныя аб'екты, гістарычных асоб. Мы і ў далейшым плануем гэты праект развіваць. Напрыклад, плануем стварыць пазлы вядомых архітэктурных аб'ектаў, сабораў.

— А можна назваць самы папулярны ў моладзі пазл?

— Самы папулярны назваць вельмі складана, бо кожная вобласць у пазлах імкнулася сабраць свой аб'ект, які мы прапанавалі на чэмпіянат. Але, безумоўна, аб'яднала ўсіх карта Беларусі. Яе ўсім было цікава збіраць.

— А можна спадзявацца, што такія чэмпіянаты па зборы пазлаў стануць традыцыйнымі?

— Я нават у гэтым не сумняваюся. А для працягу праекта мы вырашылі запусціць пазлы ў продаж. Мы зрабілі арыгінал-макеты, але ў межах краіны іх усё роўна не хопіць кожнаму ахвотнаму. Таму пазлы хутка можна будзе набыць, каб ставіць свае рэкорды.

Як адзначылі ў ЦК БРСМ, ідэя правядзення спаборніцтваў па зборы пазлаў знайшла шырокую падтрымку не толькі ў навучэнцаў, але і ў студэнцкай моладзі. У бліжэйшы час падобныя турніры стартуюць на Віцебшчыне для працуючай моладзі і школьнікаў, а ў Міжнародны дзень інваліда, 5 снежня, Мінская абласная арганізацыя БРСМ арганізуе ў Стоўбцах спаборніцтвы па зборы пазлаў для дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі. Неабходна таксама адзначыць, што многія рэгіёны ўжо распрацавалі і выпусцілі пазлы з выявай мясцовых славутасцяў. Думаю, што збор пазлаў — выдатная магчымасць з карысцю правесці вольны час разам са сваімі сябрамі і блізкімі. Спаборнічайце паміж сабою і стаўце свае рэкорды!

Святлана СУХАРКО.

ГАЛОЎНЫ ПРЫЗ КОНКУРСУ «ЎЛАДАР СЯЛА» ЗНОЎ НАКІРАВАЎСЯ Ў КАПЫЛЬСКІ РАЁН

Завяршыўся Рэспубліканскі этап сямейнага сельскагаспадарчага праекта «Уладар сяла-2010». Фінал конкурсу прайшоў у гэту суботу на Камароўскай плошчы. Як адзначылі ў ЦК БРСМ, маладыя дружныя сем'і вяскоўцаў выдатна справіліся з усімі конкурснымі заданнямі. Сваім удзелам кожная сям'я ўнесла ў конкурс асаблівы настрой і запал: канкурсанты спявалі і танцавалі, секлі дровы і запрагалі коней, праяўлялі спрыт і кемлівасць у спартыўных спаборніцтвах, дэманстравалі кулінарныя здольнасці. Усе яны былі самымі лепшымі — шэсць сем'яў-фіналістаў праекта. Аднак у спаборніцтвах заўсёды ёсць свае пераможцы. Сям'я Калыхан з Капыльскага раёна Мінскай вобласці заваявала тытул «Уладар сяла» і галоўны прыз конкурсу. Дарэчы, леташнія пераможцы праекта — таксама з Капыльшчыны.

Думаю, што мінчане і госці сталіцы, якія па традыцыі ў суботу наведвалі Камароўскі рынак, былі здзіўлены, убачыўшы на плошчы ля цэнтральнага ўвахода стылізаваную беларускую хату з сельскім падворкам і прысядзібнай гаспадаркай. Менавіта там прайшлі фінальныя мерапрыемствы сямейнага сельскагаспадарчага конкурсу. Любы ахвотнік мог не толькі стаць госцем «Уладароў сяла», але цікава і з карысцю для ўсёй сям'і правесці час, спасцігнуць асновы сельскага побыту, пабалець за фіналістаў праекта ў конкурсах «Візітная картка», «Дрывасек», «Залатая падкова», «Масленіца» і «Сельская спартыўная эстафета». Коратка пра конкурсы: у конкурсе «Дрывасек» на «Лясной паляне» ўдзельнікі праекта пілавалі, секлі, складалі дровы. У «Залатой падкове» жанчыны-ўдзельніцы па чарзе запрагалі каня на хуткасць. Конкурс «Масленіца» праходзіў на «вясковай кухні», дзе мужчыны самастойна гатавалі цеста і выпякалі бліны. На пляцоўцы «Сельскі падворак» у «Спартыўнай эстафеце» на хуткасць мужыкі пераносілі сена, жонкі — ваду на каромысле, дзеці — чыгунок на вілачніку. А паралельна з конкурснай праграмай прайшлі выступленні дзіцячых і моладзевых калектываў, адбыліся гульнявыя праграмы для дзяцей і гледачоў.

А зараз крыху раскажам пра пераможцаў. Тата сямейства, Ігар Калыхан, працуе лесніком. Захапляецца рыбалкай. Маці Яна — мастацкі кіраўнік у СДК Душава. У вольны час вяжа ажурныя кофты, накідкі, хусткі. Дачка Аляксандра вучыцца ў 3 класе і займаецца ў музычнай школе па класе фартэпіяна. Малодшы сын Віталь — будучы гаспадар. Яго прыцягвае ўсё, што звязана з доглядам дома. У падсобнай гаспадарцы, якую вядзе сям'я, ёсць карова, свінні, трусы, качкі. Сабакі і каты таксама. Сямейства дружна і шмат працуе на зямлі, вырошчвае гародніну, садавіну і збожжа.

Дарэчы, упершыню конкурс стартаваў у 2007 годзе ў Глыбоцкім раёне Віцебскай вобласці. Яркі і відовішчны праект адразу прыцягнуў увагу грамадскасці. Ініцыяваны самой моладдзю, новы конкурс быў падтрыманы на рэспубліканскім узроўні і з 2008 года рэалізуецца Беларускім рэспубліканскім саюзам моладзі як Рэспубліканскі сямейны сельскагаспадарчы праект «Уладар сяла». Ён накіраваны на замацаванне маладых сем'яў у вёсцы, узняцце прэстыжу сельскагаспадарчых прафесій і ўмацаванне сямейных традыцый.

З мінулага года праект праходзіць пры падтрымцы Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання і «Белаграпрамбанка».

Святлана СУХАРКО.

ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫЯ ГУЛЬНІ БУДУЧЫХ ПРАВААХОЎНІКАЎ

27—28 лістапада адбудзецца VI Міжнародны турнір па інтэлектуальных гульнях Акадэміі МУС «Шчыт і Меч-2010», у якім возьмуць удзел 36 каманд з вышэйшых навучальных устаноў Беларусі, Расіі і Украіны.

Арганізатарамі турніру выступіла Акадэмія МУС Рэспублікі Беларусь пры ўдзеле клуба інтэлектуальных гульняў Акадэміі, грамадскай арганізацыі «Беларуская ліга інтэлектуальных каманд» і пярвічнай арганізацыі «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі» Акадэміі. Варта адзначыць, што турнір з'яўляецца адборачным на чэмпіянат Рэспублікі Беларусь па інтэлектуальных гульнях, і яму прысвоены папярэдні статус вочнага адбору на студэнцкі Кубак Еўропы па інтэлектуальных гульнях сярод студэнтаў 2011 года.

Інга МІНДАЛЁВА.

ПРЫВІТАННЕ З ЛАПЛАНДЫІ

Неўзабаве ў Беларусі пачнецца зіма... Ды і як ёй не пачацца, калі гэтымі днямі тут чаруюць ажно два улюбёнцы дзяцей: наш Дзядуля Мароз з Белавежскай пушчы і хто б вы падумалі... сам Санта Клаус з Лапландыі. Ёоўлупукі (так Санту называюць на радзіме. «Ёоўлу» — Раство, «пукі» — стары), ужо пабываў у Расіі, а цяпер прыехаў задаваць святочны настрой да нас. Чароўныя дзядулі сустрэліся разам у Мінскай ратушы, узгадалі мінулае, абмяняліся падарункамі, і, вядома, Ёоўлупукі падпісаў паштоўкі для дзяцей — на іх прывітанне і фірмовы подпіс з ёлкай. Санта плануе таксама наведаць Вільнюс і Кіеў.

«Зіма абавязкова будзе», — паабяцаў Белавежскі Дзед Мароз. Прынамсі, калі снегу не будзе хапаць у сталіцы, дзядуля запрашае да сябе ў госці ў пушчу: «Падзелімся снегам, радасцю, гульнямі зімовымі. А пачнецца зімовы сезон ў Белавежскай пушчы 4 снежня, у гэты час у мой маёнтак прыязджае Матухна Зіма. Запрашаю ўсіх на гэтае вялікае свята». Як яму не паверыць. Тым больш што чараваць над беларускай зімой яму дапамагае калега з Фінляндыі.

Дарэчы, Ёоўлупукі і Дзед Мароз настолькі падобныя, што калі іх разам сустрэнеш на вуліцы, дык і не разбярэшся, дзе наш, а дзе замежны. Санта нават гаворыць на рускай мове, і яго выдае хіба што толькі акцэнт. Кажуць, што Ёоўлупукі размаўляе на многіх мовах, бо яму як аднаму з самых галоўных калядных чараўнікоў даводзіцца віншаваць мільёны дзяцей з усяго свету.

КОЛЬКІ ДЗЯДУЛЯМ ГАДОЎ?

Гэтага не ведаюць нават самі дзядулі. Некалі Санта Клаус жыў на Паўночным полюсе. Здарылася моцная завіруха, падчас якой ён і згубіў сваё пасведчанне аб нараджэнні. «У мяне падобная сітуацыя, — падхоплівае Дзядуля Мароз, — развозіў з ласём-памочнікам падарункі дзецям. Спяшаўся. На адным з крутых віражоў мае дакументы выпалі і згубіліся ў вялікім сумёце»...

— Што новага? — пытаецца Дзед Мароз у Ёоўлупукі.

— Калі ты адпрацуеш Дзедам Марозам 400 ці там колькі сот гадоў, што можа быць новага? — разважае госць з Фінляндыі. — Безумоўна, перад намі новы сезон, і мы прыдумалі новыя цацкі. Гэта раней для хлопчыкаў і дзяўчынак мы рабілі маленькія падарункі з дрэва. А сёння ім падавай нешта складанае, напрыклад, фотаапараты і гэтак далей. Часам і дарослыя просяць такія падарункі як «ролсройс», «паршэ». Я дам усё, толькі маленькае, макеты машынак.

Ведаеце, які ліст з тых, што прыйшлі сёлета ў рэзідэнцыю ў Белавежскай пушчы, больш за ўсё ўразіў Дзядулю Мароза? У яго прасілі... знайсці добрага мужа. Замаўляла сабе мужа дзяўчына гадоў 22-х ды прасіла, каб дастаўся такі, што будзе яе кахаць, паважаць, і каб было ў яе трое дзетак. «Такі ліст я атрымаў упершыню, — дзеліцца Дзядуля Мароз. — І я напісаў ёй, што ўсё, дарагая, залежыць ад цябе. На Дзеда Мароза спадзявайся, але і сама не памыляйся». Між іншым, дзядуля запэўніў, што ён імкнецца адказваць на ўсе лісты, што да яго трапляюць, абы на іх быў дакладна пазначаны адрас, а не напісана нешта кшталту «Мінск, дзявяты паверх, Колю».

Нашаму дзядулі лісты ад дзяцей прыходзяць з немалымі запытамі. Просяць дзеці і круты мабільны тэлефон, і ноўтбук, і кварцавы тэлевізар. Але ў нашага мудрага дзядка для такой дзятвы ёсць хітры адказ. «Усё гэта ў цябе, дружа, будзе. Толькі трэба для гэтага пастарацца. Напачатку — добра вучыцца...» Здагадаліся, да чаго гэта ён? І мы самі, і нашы дзеці — таксама здольныя на чараўніцтва.

Але, на дзіва, у Белавежскую пушчу прыходзіць і вельмі шмат добразычлівых лістоў, у якіх дзеці просяць... каб быў мір, каб ніхто не хварэў, каб «здаровыя былі бацькі і любілі мяне, а я калі вырасту, буду ім дапамагаць, як яны дапамагалі мне».

ЧАРАЎНІЦТВА ПА-СУЧАСНАМУ

Санта з Лапландыі ўпершыню ў Мінску, а вось Белавежскую пушчу ён ужо наведваў.

І прыляцеў ён не на аленях, а на самалёце авіякампаніі airBaltic. Запрасілі яго ў нашу сталіцу інфармацыйна-турысцкі цэнтр «Мінск», Нацыянальнае агенцтва па турызме. Як адзначыў дырэктар Дэпартамента па турызме Міністэрства спорту і турызму Рэспублікі Беларусь Вадзім Кармазін: «Гэтая сустрэча разглядаецца як візіт добрай волі і як візіт-пазіцыянаванне нашай краіны, Мінска як турыстычнага цэнтра».

Ёоўлупукі вельмі спадабаўся наш горад, яго цудоўна сустрэлі ў аэрапорце, ужо там ён раздаў дзецям каля сотні паштовак. «У вас людзі «цёплыя», добрыя — адзначыў чароўны госць, — і бібліятэка — супер!»

— Памятаеш, — звяртаецца Санта Клаус да беларускага калегі, — раней дзеці былі прасцей, і не трэба было столькі падарункаў. А сёння мне трэба наведаць мільёны хлопчыкаў і дзяўчынак.

Але дзецям не трэба хвалявацца, што Санта нешта наблытае з падарункамі, сістэма працуе беспамылкова, бо, як прызнаўся Санта, у яго ёсць... навігатар.

І беларускі Дзед Мароз пераключаецца на новыя тэхналогіі. З калегамі не толькі праз лісты сувязь трымае, але можа і па мабільніку пагаварыць, і ў інтэрнэце пасядзець.

ЧАМУ САНТА НЕ ЖЫВЕ НА ПАЎНОЧНЫМ ПОЛЮСЕ?

Перабрацца ў Лапландыю дзядулі давялося... з-за аленяў. Аказваецца, у Ёоўлупукі іх 6 тысяч, і на полюсе ўсім не пракарміцца. А ў Лапландыі ежы хапае, ды так, што за лета алені круглеюць і становяцца тоўстымі. І толькі ўзімку, калі ежу трэба здабываць з-пад снегу, худзеюць. Чароўнымі алені становяцца толькі перад Раством — тады дзядуля дастае чароўны парашок, і дзякуючы гэтаму можа імгненна пераносіцца з аднаго месца свету ў другое. Але ў астатнія дні алені лятаць не могуць.

Між іншым, у Лапландыі падарункі Санта разносіць 24-25 снежня, калі там адзначаецца Раство. У гэты дзень уся сям'я ўстае рана, дзеці прыбіраюць свае пакоі, пасля абавязкова ва ўсіх саўна. Удзень пасля застолля з рысавай кашай, дзеці водзяць карагод каля ёлкі і імкнуцца спяваць як мага гучней, каб Ёоўлупукі ведаў, што тут яго ўжо чакаюць. Не забываюцца ў гэты дзень і пра продкаў. Увечары людзі наведваюць могілкі, дзе пакідаюць мноства свяцільнікаў.

А адной з самых яскравых падзей лічыцца свята на сопцы Оўнасваара ў Лапландыі, калі разварочваецца магічнае дзейства з магамі, прадказальнікамі лёсу, гоблінамі, гномамі і іншымі чароўнымі героямі.

САКРЭТ ДОЎГАЖЫХАРСТВА

Санта Клаус адкрыў сакрэт свайго доўгага жыцця: «У мяне няма стрэсаў, я толькі працую адзін доўгі дзень у год — калі перад Раством трэба разнесці ўсе падарункі. І гэта вельмі зручна! Хаця, безумоўна, я яшчэ шмат падарожнічаю, хаджу «хварэць» за спартсменаў на стадыёны. Адказваю на мільёны лістоў. У мяне шмат ідэй. Але справа па вытворчасці цацак наладжана добра — мае ідэі перадаю ў распрацоўку «інжынерам» — эльфам. У вольны час рыбачу, збіраю дзікія ягады і грыбы».

А вось беларускі Дзед Мароз прызнаўся, што ў яго вольнага часу няшмат, ён сустракае гасцей ў пушчы круглы год. Так, да яго ўжо завітала 550 тысяч гасцей, і гэта не толькі нашы суайчыннікі, але і прадстаўнікі 93 (!) краін свету. Зноў жа, да яго ідзе шмат лістоў. Ужо цяпер ён атрымлівае не менш за дзве тысячы на дзень. А яшчэ наш дзядуля, аказваецца, — ганаровы пагранічнік РБ. Паколькі яго рэзідэнцыя знаходзіцца недалёка ад мяжы, ён ўпаўнаважаны напярэдадні Новага года пабываць на ёй і даць загад пагранічнаму нараду, каб быў забяспечаны беспераашкодны праход Новага года з усходу на захад. І ўжо цяпер Дзед Мароз дае гарантыю, што Новы год прыйдзе ва ўсе гарады.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.
Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Клуб юнкараў

Вяртанне ў юнацтва

Налета я развітаюся са сваёй школай і зраблю крок у дарослае жыццё. Але хочацца верыць, што праз гадоў гэтак ...ццаць я сустрэнуся са сваімі аднакласнікамі. І наша сустрэча можа быць не горшай, чым, напрыклад, у маіх цётак Ганны Акуленкі і Галіны Сакалоўскай, якія сёлета, праз трыццаць пяць гадоў пасля выпускнога балю, сабраліся разам са сваімі школьнымі таварышамі. Гэта выпускнікі Паганянскай сярэдняй школы Хойніцкага раёна. Сабраліся, на вялікі жаль, не ў роднай вёсцы (яна засталася ў 30-кіламетровай зоне), селі не за свае парты, але...

Хвілін мо з дзесяць-пятнаццаць панавала адчуванне, што сустрэліся людзі чужыя. А потым... Быццам не было разлукі, адлегласці. Сталыя людзі пазнавалі адзін аднаго, абдымаліся, плакалі... І хіба можна было сустрэцца без слёз, калі некаторыя з іх не бачыліся 35 гадоў?! Іх клас параскідала па свеце... І ў кожнага свой лёс.

Як казала Галя Сакалоўская: «Што нам школьны экзамен па хіміі ці гісторыі?! Вывучыў ды здаў, а вось жыццёвы... Кім ты стаў, якім, чаго дабіўся?»

Адказаць на гэтыя пытанні абсалютнай большасці было лёгка, бо ўсе выпускнікі знайшлі свае сцежкі, сталі сумленнымі працаўнікамі, а то і кіраўнікамі, выхавалі і вывучылі дзяцей, а ў некаторых — ёсць і ўнукі.

На сустрэчу ў Рэчыцу прыехаў і былы дырэктар школы Уладзімір Гапіенка.

Два дні яны былі разам, гулялі па набярэжнай Дняпра, каталіся на цеплаходзе, фатаграфаваліся, сустракалі світанне і, як некалі ў юнацтве, — лавілі рыбу, палілі вогнішча, смажылі шашлыкі.

Дзякуй, Рэчыца! Прыгожая, незабыўная сустрэча! Азмрочыла толькі адно — што гэта было не ў роднай вёсцы Пагоннае...

Настасся КАПІЧЫНА.

Мае парады...

Планы на будучыню

Яшчэ ўчора я сама марыла аб паступленні ў ВНУ. Сёння я ўжо першакурсніца. Добра разумею тых, хто збіраецца паступаць у 2011 годзе. Зараз у іх вялікая колькасць пытанняў, хваляванняў, турбот. Як-ніяк, лёс вырашаецца.

— Часу не хапае. Не магу ўсё паспець. Сплю значна менш: факультатывы, рэпетытары, урокі, — расказвае мне будучая абітурыентка Кацярына.

— Якая ты шчаслівая! Ужо студэнтка. Спадзяюся, што і я ў хуткім часе ёю стану, — марыць Ірына.

— А я ўвогуле яшчэ нават не хвалююся за гэтыя тэсты, — шчыра прызнаецца Настасся.

Але ўжо вялікая колькасць абітурыентаў цікавіцца, як і што. І на форумах, і ў сацыяльных сетках, і ў звычайным жыцці раздаём мы парады ўсім, хто просіць. Чаму б не звярнуцца да вас, абітурыенты, са старонкі газеты, якую вы чытаеце? Падзялюся не тое каб сакрэтамі, але пералічу некалькі момантаў, якія, на мой погляд, проста неабходна засвоіць.

1. Абірайце сабе будучыню самі. Не слухайце бацькоў, сяброў. Слухайце сваё сэрца. А інакш можа здарыцца наступнае.

Ёсць у маёй сяброўкі ў групе хлопец, які не ходзіць на заняткі. Зусім. Больш за тое, ён сам хоча, каб яго выключылі з універсітэта. Чаму? Ды таму, што хацеў ісці вучыцца ў зусім іншае месца, але бацькі не дазволілі.

2. Калі вы яшчэ не абралі далейшы шлях, спяшайцеся. Падрыхтоўка да тэстаў займае шмат часу і забірае неверагодную колькасць сіл.

Вось адзін мой аднакласнік, напрыклад, амаль што ўвесь навучальны год у 11 класе займаўся гісторыяй. А напрыканцы навучання раптам зразумеў, што яму фізіка патрэбна. І час згублены, і магчымыя балы на тэстах.

3. Не спадзявайцеся, што веды вам у галаву «запіхнуць» настаўнікі ці рэпетытары. Вядома, цяжка вучыць, але за вас гэтага ніхто не зробіць.

Калі мой настаўнік па гісторыі Беларусі сказаў, што я набяру дзесьці каля 50 балаў, мне стала і крыўдна, і сорамна. Таму я актыўна пачала вучыць гісторыю. Вынік не прымусіў сябе чакаць. На тэстах я набрала амаль што ў два разы больш, чым прагназаваў мой настаўнік, гэтым яго і здзівіла.

4. Выконвайце тэсты. Вельмі карысны, я лічу, занятак. Ён не забярэ шмат вашага часу. Калі ж па нейкай прычыне ў вас не атрымліваецца выканаць увесь тэст, зрабіце частку, праверце, разгледзьце памылкі, разгарніце правілы. Паверце на слова, вельмі дапамагае. А таму, чым больш вы зробіце тэстаў, тым больш у вас будзе «набіта» рука.

5. Верце ў свой поспех. Ніколі нават не думайце, што «завáліце» ўступныя іспыты. Думкі матэрыяльныя. Чулі? Ну дык вось, усё ў вас атрымаецца. Варта толькі працаваць.

I яшчэ. Старанна працуйце над сярэднім балам, але не запрацоўвайцеся. Калі вы яшчэ не разумееце, нагадваю: калі дрэнна напішаце тэсты, бал атэстата вас наўрад ці выратуе.

Не хвалюйцеся. Не вы першыя, не вы апошнія абітурыенты. Планы на будучыню — гэта, вядома, добра. Але мала іх толькі мець. Трэба неяк ісці да гэтай будучыні.

Калі у вас ёсць нейкія жыццёва важныя, як вы лічыце, пытанні, чакаю вашых лістоў, вядома ж, электронных: sinceremasha@gmail.com.

Марыя БАЗУЛЬКА,
студэнтка 1 курса Інстытута журналістыкі БДУ.

Чэмпіянат Беларусі па футболе: вынікі

УДАЛЫЯ ЭКСПЕРЫМЕНТЫ

Юбілейны, дваццаты сезон нацыянальнага чэмпіянату Беларусі па футболе ў вышэйшай лізе скончаны. Гэты футбольны год стаў годам эксперыментаў, годам адкрыццяў, годам вялікіх узлётаў і балючых падзенняў. Чэмпіянат краіны па футболе сыходзіць на зімовы адпачынак, каб зноў вярнуцца на беларускія стадыёны будучай вясной і распачаць трэці дзясятак сваёй гісторыі. А мы пакуль узгадаем моманты сезона № 20.

ЧЫМ МЕНШ — ТЫМ БОЛЬШ

Яшчэ ў мінулым годзе Беларуская футбольная федэрацыя прыняла даволі радыкальнае рашэнне: скараціць вышэйшую лігу да 12 каманд. Тое, пра што футбольныя спецыялісты казалі на працягу апошняга дзесяцігоддзя, нарэшце адбылося. Аргументы грунтоўныя: у нашай краіне не хапае добрых гульцоў на 14 каманд, а тым больш на 16, таму лепш няхай каманд будзе меней, затое сярэдні ўзровень відовішча значна павысіцца. Разам з гэтым больш якаснай стане гульня і ў другім дывізіёне. Здаецца, слушная думка, з якою нельга не пагадзіцца, аднак не ўсё ішло гладка. Прадстаўнікі некаторых клубаў, у асноўным, стабільных сярэднячкоў, выказваліся супраць такіх змен. Іх можна зразумець: цяпер паніжэнне «ў класе» стала пагрозай нават тым, хто раней за месяц-два гарантаваў сабе прапіску ў вышэйшай лізе і спакойна прыходзіў на фініш. Добра, што голас такіх «памяркоўных» класікаў прагучаў ціха і дазволіў пабачыць у сезоне 2010 года яскравую барацьбу з першага па апошні тур. Дарэчы, колькасць тураў — 33 — таксама рэкордная для турніру. Каманды правялі тры кругі, згуляўшы адно з адным. Адзінай недарэчнасцю, якую трэба паспрабаваць выправіць у будучыні, — гэта выбар гаспадара поля ў трэцім, апошнім, крузе. Зараз гэта адбывалася з дапамогай лёсавання, але, згадзіцеся, такая працэдура стварае даволі суб'ектыўную сітуацыю, калі адзін і той жа клуб можа прымаць сваіх асноўных канкурэнтаў два разы на сваім полі, толькі аднойчы згуляўшы ў гасцях. Як паведаміў 22 лістапада на прэс-канферэнцыі **старшыня Беларускай федэрацыі футбола Генадзь НЯВЫГЛАС,** дыскусія вакол фарміравання пар каманд у трэцім крузе ў наступным годзе працягваецца ў сценах федэрацыі. Большасць усё ж такі схіляецца да сляпога лёсавання, але ёсць прапанова выкарыстаць клубныя каэфіцыенты.

ЕЎРАПРАРЫЎ

Пакуль не зусім зразумела тое самае скарачэнне, ці проста так сышліся зоркі, але менавіта ў гэтым годзе айчынныя клубы дасягнулі найлепшага выніку на міжнароднай арэне. Разам барысаўскі «БАТЭ», мінскае «Дынама», магілёўскі «Днепр» і жодзінскае «Тарпеда» атрымалі 15 перамог у 28 гульнях Лігі чэмпіёнаў і Лігі Еўропы. І калі ад «жоўта-сініх птушанят» Віктара Ганчарэнкі такога палёту чакалі ўсе, то тое, як мінскае «Дынама» перамажа ізраільскі «Макабі» ці магілёўскі «Днепр» адалее албанцаў, нарвежцаў і чэхаў, выглядала сапраўдным адкрыццём. Асобным радком пра «БАТЭ» трошкі ніжэй, але адзначу толькі, што барысаўчане ўпершыню для сучаснай гісторыі беларускага футбола прабіліся ў «еўракубкавую вясну».

СЁМАЕ ІМГНЕННЕ ЗОЛАТА

Барысаўскую каманду яшчэ вясной называлі галоўным фаварытам чэмпіянату. Захаваўшы ўсіх асноўных гульцоў (толькі Сяргей Крывец адправіўся на легіянерскі хлеб у Польшчу), барысаўская каманда выглядала магутным асілкам, які зверху пагладае на апанентаў. Тым больш што склад «жоўта-сініх» папоўніў бразілец Рэнан Брэсан, які раней гуляў у «Гомелі», і вопытны Арцём Канцавы, які на правах арэнды перайшоў з расійскага «Спартака-Нальчыка». Пачатак турніру толькі ўпэўніў у думцы, што «БАТЭ» мацней. Першыя трынаццаць тураў барысаўчане наогул не дазволілі супернікам паразіць вароты Верамко і Гутара. Летам, калі пачаліся еўракубкавыя гульні, «БАТЭ» дазволіў наблізіцца да сябе ў турнірнай табліцы чэмпіянату, але потым усё зноў стала на свае месцы. Барысаўскі клуб — сяміразовы чэмпіён краіны і на гэтым спыняцца не збіраецца. Дададзім, што «БАТЭ» таксама атрымаў перамогу ў Кубку і Суперкубку Беларусі.

Фота Пятра ФАМІНА.

Рэнан Брэсан (злева) — бразільская надзея беларускага футбола?

БРАЗІЛЕЦ З БЕЛАРУСКІМ СЭРЦАМ... І ПАШПАРТАМ?

Рэнан Брэсан — гулец для нашай краіны асаблівы. Бразілец даўно выступае ў Беларусі і паспеў стаць сапраўднай зоркай нацыянальнага чэмпіянату. Калі ў мінулым годзе «Гомель» вылецеў у другі дывізіён, легіянер перайшоў у «БАТЭ». Цяжка было адразу сказаць, ці зможа Брэсан упісацца ў барысаўскі стыль, але бразілец даказаў свой высокі прафесіяналізм і стаў сапраўдным лідарам каманды. За 33 туры Брэсан забіў 15 галоў і аддаў 8 галявых перадач, стаўшы лепшым бамбардзірам турніру.

Цікава, што Беларуская федэрацыя футбола прыкладае вялікія намаганні для таго, каб бразілец стаў беларусам! Сам гулец таксама не супраць, так што галоўны трэнер зборнай Беларусі Бернд Штанге хутка зможа разлічваць на лепшага гульца беларускага чэмпіянату.

ПРЭТЭНДЭНТЫ

Асноўным канкурэнтам «БАТЭ» за чэмпіёнскую карону перад пачаткам сезона бачылася, безумоўна, мінскае «Дынама». Перспектыўны малады трэнер Гурэнка, якасны падбор гульцоў, сярод якіх Пуціла, Кісляк, Мартыновіч і Страхановіч, — усе гэта давала надзею на добры вынік. Але «Дынама» не было б сабой, каб сваімі рукамі не пазбавілася ад усёй перспектывы. Пасля некалькіх няўдалых гульняў у маі ў адстаўку падаў Сяргей Гурэнка. Пасля, летам, паралельна з нядрэнным выступленнем у еўракубках, гаспадары клуба прадалі ў расійскі «Краснадар» абаронцу Мартыновіча, а Пуцілу і Кісляка адправілі ў дубль з-за нязгоды пераходзіць у расійскую каманду. У рэшце рэшт канфлікты атрымалася загладзіць, але балаў было згублена зашмат і «Дынама» апынулася па-за межамі п'едэстала. На ім жа даволі нечакана апынуліся «Шахцёр» і «Мінск», якія роўна прайшлі ўвесь футбольны год.

Яўген ВАРАКСА.

ЗАВЕРЕНО
Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
____________В.Г.Кулаженко
18 ноября 2010 года

УТВЕРЖДЕНО
Общим собранием акционеров
ЗАО «ЭРИА»
«01» ноября 2010 г.
Протокол № 6/2010

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ
об открытой продаже жилищных облигаций открытого акционерного общества «ЭРИА» четвертого выпуска

1. Наименование Эмитента.
а) полное наименование:
на белорусском языке – закрытае акцыянернае таварыства «ЭРІА»;
на русском языке – закрытое акционерное общество «ЭРИА».
б) сокращенное наименование:
на белорусском языке – ЗАТ «ЭРІА»;
на русском языке – ЗАО «ЭРИА».

2. Дата, номер государственной регистрации Эмитента и наименование органа, его зарегистрировавшего.
Минский областной исполнительный комитет решением от 28.02.2007 № 196 зарегистрировал закрытое акционерное общество «ЭРИА» (далее – Эмитент) в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 690602002.

3. Место нахождения Эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail).
Юридический адрес: 223053, Минская область, Минский район, район деревни Боровая, 1, ком. 301а;
Почтовый адрес: 220053, г. Минск, ул. Червякова, д. 61, офис 4;
Телефоны: (+375) 17 233 70 75, 233 77 03;
Электронный адрес (e-mail): info@areahc.org

4. Основные виды деятельности Эмитента.
В соответствии с общереспубликанским классификатором видов экономической деятельности Эмитент осуществляет следующие основные виды деятельности:
покупка и продажа собственного недвижимого имущества;
сдача внаем собственного недвижимого имущества.

5. Номер расчетного счета Эмитента, на который будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи жилищных облигаций, наименование обслуживающего банка.
Денежные средства, поступающие при проведении открытой продажи жилищных облигаций, будут зачисляться на текущий (расчетный) счет № 3012601600016 в филиале ОАО «Белагропромбанк» – Минская городская дирекция, код 963, УНП 690602002, адрес банка: 220073, г. Минск, ул. Ольшевского, 24.

6. Наименование периодического печатного издания, в котором будет публиковаться бухгалтерская отчетность Эмитента в составе, определенном законодательством.
Бухгалтерская отчетность Эмитента в составе, определенном законодательством, будет публиковаться в газете «Звязда» не позднее трех месяцев со дня окончания финансового года.

7. Депозитарием, обслуживающим Эмитента, является Депозитарий ценных бумаг ОАО «Белагропромбанк» (зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь 3 сентября 1991 года, регистрационный номер – 20), расположенный по адресу: 220036, г. Минск, пр-т Жукова, 3, действующий на основании специального разрешения (лицензии) на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, регистрационный номер 02200/0385618, срок действия лицензии до 18.07.2012.

8. Размер уставного фонда Эмитента.
Уставный фонд Эмитента составляет 8 910 000 (Восемь миллионов девятьсот десять тысяч) белорусских рублей.

9. Сведения о проведении открытой продажи жилищных облигаций.

9.1. Цель выпуска жилищных облигаций.
Целью выпуска жилищных облигаций является привлечение денежных средств физических и юридических лиц для осуществления финансирования строительства объекта «Многоквартирный жилой дом стандартных потребительских качеств в д. Боровляны Боровлянского сельсовета».

9.2. Форма выпуска и вид жилищных облигаций, объем эмиссии, количество, номинальная стоимость жилищных облигаций.
Вид жилищных облигаций – именные, неконвертируемые.
Форма выпуска – бездокументарные (в виде записей на счетах).
Общая сумма эмиссии жилищных облигаций составляет 11 141 816 000 (Одиннадцать миллиардов сто сорок один миллион восемьсот шестнадцать тысяч) белорусских рублей.
Номинальная стоимость одной жилищной облигации равна 2 107 000 (Два миллиона сто семь тысяч) белорусских рублей и имеет эквивалент, выраженный в одном квадратном метре общей площади жилого помещения в строящемся объекте – «Многоквартирный жилой дом стандартных потребительских качеств в д.Боровляны Боровлянского сельсовета».
К открытой продаже предлагаются 5 288 (Пять тысяч двести восемьдесят восемь) штук жилищных облигаций.
Облигациям присваивается серия ЭР4 и порядковые номера с 000001 по 005288.

9.3. Сведения об обеспеченности исполнения обязательств по жилищным облигациям.
Исполнение обязательств Эмитента по жилищным облигациям 4 выпуска обеспечивается заключенным с БРУСП «Белгосстрах» договором добровольного страхования ответственности за неисполнение (ненадлежащее исполнение) обязательств Эмитента жилищных облигаций от 08.11.2010 г. № 611087-005 (далее – договор страхования).
БРУСП «Белгосстрах» (далее – страховщик) расположено по адресу: г. Минск, ул. К. Либкнехта, д. 70.
Общая страховая сумма БРУСП «Белгосстрах» по жилищным облигациям 4 выпуска составляет 11 141 816 000 (Одиннадцать миллиардов сто сорок один миллион восемьсот шестнадцать тысяч) белорусских рублей.
Договор страхования действует с 09 ноября 2010 года по 05 марта 2012 года, в том числе период погашения – 3 месяца с 06 декабря 2011 года по 05 марта 2012 года.
При наступлении страхового случая владельцу жилищных облигаций (выгодоприобретателю) необходимо обратиться к страховщику с заявлением на выплату страхового возмещения.
Решение о признании заявленного случая страховым и выплате страхового возмещения оформляется страховщиком путем составления акта о страховом случае.
Страховое возмещение выплачивается в течение пяти рабочих дней со дня составления акта о страховом случае.
В случае расторжения договора страхования Эмитент обязан в течение 30 календарных дней с даты расторжения договора страхования произвести замену обеспечения исполнения обязательств по жилищным облигациям или осуществить выкуп жилищных облигаций, находящихся в обращении.

9.4. Порядок размещения жилищных облигаций, место и время проведения открытой продажи жилищных облигаций.
Период размещения жилищных облигаций с 26 ноября 2010 года по 25 ноября 2011 года включительно.
Размещение жилищных облигаций осуществляется путем открытой продажи физическим и юридическим лицам (резидентам и нерезидентам Республики Беларусь) (далее – покупатели) в соответствии с законодательством Республики Беларусь.
До момента приобретения жилищных облигаций покупатели должны заключить с Эмитентом договор (соглашение) в простой письменной форме, предусматривающий обязательства Эмитента по организации строительства жилых помещений владельцам жилищных облигаций (далее – соглашение).
Размещение (открытая продажа) жилищных облигаций будет осуществляться Эмитентом ежедневно (кроме субботы и воскресенья, а также за исключением государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 10.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Червякова, д. 61, офис 4.
Размещение жилищных облигаций осуществляется путем заключения договора открытой продажи жилищных облигаций (далее – договор).
Денежные средства на покупку жилищных облигаций по заключенным договорам перечисляются в белорусских рублях в наличной либо безналичной форме на счет, указанный в договоре, в установленный договором срок.
Размещение выпускаемых Эмитентом жилищных облигаций может осуществляться по цене, равной либо превышающей их номинальную стоимость (договорная цена).
В период проведения открытой продажи жилищных облигаций Эмитент имеет право сократить срок проведения открытой продажи жилищных облигаций четвертого выпуска и принять решение об аннулировании неразмещенной части выпуска жилищных облигаций в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

9.5. Срок обращения жилищных облигаций.
Срок обращения жилищных облигаций – 375 календарных дней с 26 ноября 2010 года по 6 декабря 2011 года включительно.
День начала размещения жилищных облигаций и день начала погашения жилищных облигаций считаются одним днем.

9.6. Порядок выплаты доходов.
Доход по жилищным облигациям не начисляется и не выплачивается.

9.7. Условия и порядок возврата средств инвесторам в случае запрета Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпуска жилищных облигаций.
В случае запрета Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпуска жилищных облигаций Эмитент в срок не позднее 30 дней с момента принятия соответствующего решения возвращает владельцам жилищных облигаций денежные средства, полученные в счет оплаты жилищных облигаций.

9.8. Порядок и срок возврата средств владельцам жилищных облигаций при отказе от выпуска жилищных облигаций Эмитентом.
В течение срока размещения облигаций Эмитент может принять решение об отказе от выпуска жилищных облигаций.
При отказе от выпуска жилищных облигаций Эмитент в срок не позднее 30 календарных дней с момента принятия соответствующего решения возвращает владельцем жилищных облигаций уплаченные ими денежные средства.

9.9. Условия и порядок досрочного погашения Эмитентом жилищных облигаций.
В случае досрочного ввода в эксплуатацию объекта жилищного строительства «Многоквартирный жилой дом стандартных потребительских качеств в д. Боровляны Боровлянского сельсовета» Эмитент имеет право объявить о досрочном погашении жилищных облигаций.
Правом на получение денежных средств или жилого помещения при досрочном погашении жилищных облигаций обладают физические и юридические лица, указанные **в реестре владельцев жилищных облигаций,** сформированном депозитарием Эмитента **за пять рабочих дней до даты начала досрочного погашения** жилищных облигаций.
В случае намерения получить при досрочном погашении жилищных облигаций их номинальную стоимость в белорусских рублях владелец жилищных облигаций должен не позднее, чем за тридцать календарных дней до даты досрочного погашения жилищных облигаций в письменной форме уведомить об этом Эмитента.
Досрочное погашение жилищных облигаций денежными средствами производится по номинальной стоимости в белорусских рублях в наличной и (или) безналичной форме в течение двух месяцев с даты начала досрочного погашения.
Досрочное погашение жилищных облигаций путем передачи жилого помещения владельцу жилищных облигаций осуществляется в течение двух месяцев с даты начала досрочного погашения и оформляется актом приемки-передачи данного жилого помещения.

9.10. Порядок погашения жилищных облигаций.
Дата начала погашения жилищных облигаций Эмитента – 6 декабря 2011 года.
Погашение жилищных облигаций – операция, связанная с выплатой эмитентом владельцу жилищных облигаций номинальной стоимости жилищных облигаций, выраженной в белорусских рублях, либо передачей владельцу жилищных облигаций жилого помещения в построенном жилом доме, указанном в п.9.1. настоящей краткой информации, общая площадь которого соответствует эквиваленту номинальной стоимости принадлежащих ему жилищных облигаций, выраженному в квадратных метрах.
Правом на получение денежных средств или жилого помещения при погашении жилищных облигаций обладают физические лица и юридические лица, указанные **в реестре владельцев жилищных облигаций**, сформированном депозитарием Эмитента **по состоянию на 28 ноября 2011 года.**
В случае намерения получить при погашении жилищных облигаций их номинальную стоимость в белорусских рублях владелец жилищных облигаций должен не позднее, чем за тридцать календарных дней до даты погашения жилищных облигаций в письменной форме уведомить об этом Эмитента.
Погашение жилищных облигаций денежными средствами производится по номинальной стоимости в белорусских рублях в наличной и (или) безналичной форме в течение двух месяцев с даты начала погашения.
Погашение жилищных облигаций путем передачи жилого помещения владельцу жилищных облигаций осуществляется в течение двух месяцев с даты начала погашения и оформляется актом приемки-передачи данного жилого помещения.
После подписания акта ввода в эксплуатацию объекта жилищного строительства, государственной регистрации создания объекта жилищного строительства, указанного в п.9.1. настоящей краткой информации, а также при условии выполнения владельцем жилищных облигаций обязательств, предусмотренных соглашением и договором, Эмитент в двухмесячный срок передает владельцу жилищных облигаций документы, необходимые для оформления в установленном порядке права собственности на жилое помещение. После государственной регистрации такого права Эмитент должен передать владельцу жилищных облигаций жилое помещение, комплект ключей и документы на установленное оборудование.

9.11. Условия и порядок приобретения жилищных облигаций Эмитентом до даты начала их погашения.
В период обращения жилищных облигаций Эмитент вправе осуществлять приобретение (выкуп) жилищных облигаций у любого их владельца по цене, определяемой по договоренности Эмитента и владельца жилищных облигаций в порядке, установленном соответствующим договором.
Досрочное приобретение (выкуп) жилищных облигаций осуществляется на основании письменного заявления владельца жилищных облигаций с приложением выписки о состоянии счета «депо» владельца жилищных облигаций на дату подачи заявления, подтверждающей наличие требуемого количества жилищных облигаций и возможность их отчуждения (отсутствие ограничений, связанных с обременением жилищных облигаций обязательствами). Данное заявление представляется Эмитенту по адресу: 220053, г. Минск, ул. Червякова, д. 61, офис 4, и рассматривается Эмитентом в течение 30 календарных дней.
При неисполнении Эмитентом обязательств по соглашению, указанному в п.9.4. настоящей краткой информации, владельцы жилищных облигаций вправе потребовать полного возмещения причиненных им убытков, а также возврата внесенных в оплату стоимости жилого помещения путем приобретения жилищных облигаций денежных средств, проиндексированных путем умножения на коэффициент, определяемый отношением действующего на фактическую дату возврата средств индекса изменения стоимости строительно-монтажных работ, утверждаемого Министерством архитектуры и строительства Республики Беларусь по каждой области и г. Минску, к аналогичному индексу, действовавшему на дату перечисления владельцами жилищных облигаций денежных средств в оплату стоимости жилого помещения путем приобретения жилищных облигаций на счет эмитента.
Индексы изменения стоимости строительно-монтажных работ определяются в соответствии с официально опубликованными данными Министерства архитектуры и строительства Республики Беларусь.
Возврат владельцам жилищных облигаций денежных средств, внесенных в оплату стоимости жилого помещения путем приобретения жилищных облигаций, в полном объеме осуществляется не позднее шести месяцев с момента подписания акта о расторжении соглашения с эмитентом (постановления суда – в случае отказа одной из сторон от подписания названного акта).

9.12. Место, время и способ ознакомления с более подробной информацией (проспектом эмиссии жилищных облигаций).
С более подробной информацией (проспектом эмиссии жилищных облигаций) можно ознакомиться по месту проведения открытой продажи: г. Минск, ул. Червякова, д. 61, офис 4.

Директор ЗАО «ЭРИА» **Л.В.Блохина**

Главный бухгалтер ЗАО «ЭРИА» **А.Н.Борисова**

УНП 690602002

КАЗАКІ І РАЗБОЙНІКІ

Неспакойныя думкі?

Вуліца Зялёная, на якой 4 лістапада адбылася трагедыя.

КУШЧОЎСКІ раён — першы пры ўездзе ў Краснадарскі край з боку Растоўскай вобласці. Калі мы сёлета ехалі да маіх бацькоў на Кубань на машыне, то радаваліся пры ўездзе на яго тэрыторыю, як малыя дзеці, бо гэта азначала, што праз чатыры-пяць гадзін ужо будзем дома: ззаду засталіся паўтары тысячы кіламетраў, наперадзе нейкіх 400... Цукерова балка, Раздольнае, Вясёлае жыццё — мы чыталі дарожныя ўказальнікі суседніх з Кушчоўскай станіц і пасёлкаў і па-добраму смяяліся, і міжволі заглядалі ў вочы мінакоў, каб упэўніцца, што такія назвы населеных пунктаў тут — не выпадковасць, не штучная прыдумка і не іронія...

Цяпер усё будзе інакш. Апошнія тры тыдні пра саму Кубань — толькі бруд і папрокі... А Кушчоўская з яе біблейскім імем стала хадзячай назвай. Пра мясцовых жыхароў жа... толькі абразліва. За тое, што маўчалі.

4 лістапада, у Дзень адзінства Расіі, у станіцы Кушчоўская Краснадарскага краю было здзейснена забойства, якое ўзрушыла не адну толькі вялізную краіну: падчас сяброўскай бяседы ў доме мясцовага фермера былі забітыя 12 чалавек, у тым ліку чацвёра дзяцей ва ўзросце 9 месяцаў, 1,5, 5 і 14 гадоў. Цынічна і жорстка выразаныя тры сям'і.

Не менш жудаснае ў гэтай гісторыі тое, што самі кушчоўцы ўспрынялі трагедыю як лагічны працяг падзей: апошнія 15 гадоў у 30-тысячным раённым цэнтры арудуе банда — беспакарана гвалтуе, б'е і забівае. Каля дзесятка гучных забойстваў, публічны зварот студэнцкай моладзі да ўладаў і цэнтральных СМІ аб крымінальнай абстаноўцы, дзясяткі заяў аб згвалтаванні (сотні выпадкаў) — і ніводнага пакарання, ніводнага даведзенага да суда расследавання! Больш за тое, пасля таго, што адбылося 4 лістапада 2010 года, мясцовыя жыхары, здаецца, сталі баяцца... адзін аднаго. Пагаворваюць нават, што бандыты ў дом фермера, дзе ўчынілі масавае забойства, прыехалі адкрыта, што сабакі не проста брахалі на чужых, але вылі, што пах гару суседзі не маглі не чуць, як і крыкі пра дапамогу...

Тэлефаную маці, пытаюся, што расказваюць пра кушчоўскую падзею мае землякі, яна адказвае: «Нічога!» У некага сваякі жывуць у Кушчоўскай, званілі туды, пыталіся, але ў адказ толькі: «Так, банда. Міліцыя куплена. Да ўладаў даверу няма. Людзі нідзе нічога зараз не кажуць. Маўчаць. Баяцца яшчэ больш, чым раней».

У панядзелак, 22 лістапада, кіраўнік Следчага камітэта РФ Аляксандр Бастрыкін сустрэўся з жыхарамі Кушчоўскай і заклікаў іх «набрацца мужнасці», паведаміць пра ўсе раней здзейсненыя ў станіцы злачынствы.

«Я, як спадчынны казак, не магу зразумець, як у казацкай станіцы маглі дапусціць такое беззаконне, — не ўтрымаўся і ён ад папрокаў. — Мой бацька жыў на Кубані ў Каўказскім раёне і я дагэтуль захоўваю яго папаху і бурку. Я не заклікаю рубіць галовы бандытам — гэта няправільна, але ў казацкай станіцы любы адмарозак павінен баяцца нават коса паглядзець на дзяўчыну...»

Уся краіна, яе суседзі, суайчыннікі, здзіўляюцца і спрачаюцца: наколькі ў тым, што адбылося, вінаватыя самі кушчоўцы, якія дапусцілі ў сваім пасёлку існаванне бандыцкай групоўкі і карупцыю ўлады. Кушчоўцы ў інтэрнэце слаба абараняюцца: а што робіце вы са сваімі бандытамі і сваёй уладай? Ды і, маўляў, былі спробы супраціўлення крыміналу, ды толькі закончыліся яны для тых, хто іх рабіў, вельмі сумна. Рэктар вучылішча, якая збірала паказанні згвалтаваных студэнтак, сама асуджаная. Адна з дзяўчынак, якая, відавочна, аказала гвалтаўнікам супраціўленне, забітая. Некалькі фермераў, якія адмаўляліся падпарадкоўвацца законам бандыцкай групоўкі, зарэзаныя. Кіраўнік раёна, які спрабаваў навесці парадак, застрэлены...

Найбольш бездапаможна ў гэтай сітуацыі выглядаюць... казакі. Бо гэта ж яны — маўчалі, цярпелі, пагаджаліся са станам спраў. Гэта іх дзеці адалі перавагу бандыцкай групоўцы перад адраджэннем бацькоўскіх традыцый. Па адной з версій, забойства ўчынілі маладыя «кандыдаты» ў члены банды (двум з затрыманых падазроных няма 18 гадоў).

Тут яшчэ, як на грэх, супала перавыбіранне атамана Кубанскага казацкага войска, які сёння, здзіўляецца, што нічога не ведаў пра шматгадовае беззаконне ў Кушчоўскай, а потым прызнаўся, што бандыты арганізаваныя лепш за казакоў, якія да таго ж, не маюць паўнамоцтваў ні раскрываць злачынствы, ні затрымліваць, ды і зброя ў іх — толькі ўласныя кулакі.

Мне меркаваць пра кубанскае казацтва складана, бо ні мая сям'я, ні сам наш пасёлак — не казацкія. Калі я там жыла (да 1987 года), пра казакоў наогул амаль і не чула. Гэта тут, у Беларусі, мяне жартоўна называюць кубанскай казачкай: толькі таму, што родам з тых краёў.

У 90-х з'явіліся казакі і ў нашым пасёлку. Быў час, калі нават мае бацькі, якія прыехалі на Кубань па размеркаванні з Арэнбуржжа ў канцы 60-х гадоў, адчулі там сябе неўтульна. Нехта ім сказаў: вы тут нямясцовыя, з'язджайце туды, адкуль з'явіліся, няма чаго на нашай багатай зямлі карміцца. Дарэчы, звязана гэта было з зямлёй і зайздрасцю. Зямля на Кубані вельмі дарагая. Калі пачалі развальваць калгасы, то на некаторы, вельмі кароткі, час кожны член калгаса мог атрымаць па тры з паловай гектара на чалавека па заяве, але на ўсіх ахвочых зямлі нават не хапіла. Атрымалі тыя, хто своечасова заяву напісаў, і той, хто змог сваё права адстаяць. Мае бацькі маюць 17 гектараў зямлі. Усяго толькі. Але нехта з мясцовых не мае зусім, толькі некалькі сотак. Вось яны і выказаліся.

Кавалерысты-казакі 13 Кубанскай кавалерыйскай дывізіі. Паўночна-Каўказскі фронт, жнівень 1942 г.

Пачуць такое было непрыемна, але тыя, хто гэта казаў, былі самі настолькі нікчэмныя людзі, рэдкія на Кубані гультаі і п'яніцы, што асацыяваць іх з гаспадарамі на багатай зямлі не прыходзілася, а значыць, нельга было і ўспрымаць іх словы сур'ёзна.

Нядзіва менавіта з такіх, неаўтарытэтных, мясцовых жыхароў пачало «адраджацца» казацтва на маёй малой радзіме. Таму, напэўна, мала хто там казацтва ўспрымае ўсур'ёз. Але трэба заўважыць, што сам пасёлак наш — не казацкі. Ён навуковы, створаны вядомым савецкім генетыкам і раслінаводам Мікалаем Вавілавым для абслугоўвання сусветнай калекцыі насення сельскагаспадарчых культур. Большасць жыхароў сярэдняга і сталага веку, асабліва навуковая інтэлігенцыя, — людзі прыезджыя. Дарэчы, доўгі час навуковую станцыю, якая ўтварае пасёлак, узначальваў беларус — селекцыянер бахчавых культур Генрых Ціхановіч, некалькі гадоў таму «Звязда» пра яго пісала.

Іншая справа — станіца Кушчоўская. Яна была заснаваная ў 1794 годзе запарожскімі казакамі ў ліку першых сарака станіц на Кубані. У канцы XVIII стагоддзя тут праходзіла Азова-Маздокская ўмацаваная лінія, хутка пабудаваная пасля руска-турэцкай вайны: станічнікі неслі рэгулярную пагранічную службу. Кушчоўская была жывым кордам паўднёвых межаў Расіі, народ тут жыў горды, мужны і смелы. Пра гэта сведчыць і нядаўняя гісторыя — у гады вайны ў гэтых мясцінах адбылася знакамітая Кушчоўская атака, у ходзе якой конныя казакі з шашкамі нагала дзёрзка выступілі супраць нямецкай танкавай дывізіі і здолелі спыніць наступленне немцаў на Каўказ. На выездзе са станіцы стаіць помнік — коннік на ўздыбленым кані — з надпісам: «Тут у жніўні 1942 года стаяў насмерць, абараняючы браму Каўказа, 4-ты Гвардзейскі Кубанскі казацкі корпус, які здзівіў свет сваёй стойкасцю і веліччу духа»...

Многія з нашчадкаў запарожскіх казакоў жывуць у Кушчоўскай і сёння. Ёсць у Кушчоўскім раёне і афіцыйнае казацтва, якое налічвае 600 чалавек. Тое, якое цяпер не ведае, што і казаць пра гонар і годнасць, адрадзіць якія аказалася значна цяжэй, чым атрыбуты і антураж.

«Мы, безумоўна, ведалі, што яны (злачынная групоўка — **В.М.**) распусна сябе паводзілі, — прызнаўся аднаму з маскоўскіх журналістаў атаман Кушчоўскага раённага казацкага таварыства вайсковы старшына Віталь Дрыжык. — Людзей задзіралі. Было б нас больш, я ўпэўнены, парадак навесці змаглі б...»

Таксама, значыць, баяліся. Між тым, пра колькасць групоўкі кажуць — чалавек 50-70, гэта разам з «шасцёркамі». Арыштаваныя сёння сем, яшчэ двое аб'яўлены ў вышук. Праўда, некаторыя заўважаюць, што справа — не ў колькасці «адмарозкаў» , а ў тым, што мясцовая міліцыя пакрывала іх. Дарэчы, мяркуемы лідар злачыннай групоўкі быў раённым дэпутатам і кандыдатам сацыялагічных навук, выкладаў у растоўскай ВНУ, а ягоная маці — галава буйной і ўзорнай на Кубані аграрнай гаспадаркі...

Трагедыя ў Кушчоўскай выклікала грамадскі рэзананс. Толькі самі кушчоўцы імкнуцца яе хутчэй забыць. Бо немагчыма жыць, калі мільёны паказваюць на цябе пальцам і кажуць: баязлівец і злачынца, бо маўчаў і цярпеў... Нехта спрабуе выкарыстаць сітуацыю, каб павысіць свой рэйтынг або проста зарабіць грошы. Нехта настойвае, каб пасадзілі не толькі тых, хто арганізоўваў і выконваў жудаснае забойства 4 лістапада, але і ўсіх мясцовых начальнікаў і міліцыянераў... Нехта ўзгадвае Сталіна, нехта заклікае да публічнага пакарання смерцю, нехта — да дзяржаўнага перавароту... Ёсць тыя, хто шукае «каўказскі» след, а ёсць тыя, хто лічыць, што падзеі ў Кушчоўскай — акт запалохвання ўсіх кубанскіх землеўладальнікаў, якіх чакае буйны перадзел зямлі на карысць маскоўскіх алігархаў...

Лідар злачыннай групоўкі Сяргей Цапок падазраецца ў арганізацыі забойства 12 чалавек у станіцы Кушчоўская.

Некаторыя спрабуюць адкінуць эмоцыі і вызначыць прычыну зла, якое толькі праявілася на поўдні Расіі, але сустрэць якое можна паўсюды. «Уся Расія — Кушчоўка», — горка заўважаюць абывацелі.

«Трэба пачынаць барацьбу са злачынцамі не з крывавага забойства, а з пляўка на вуліцы, з кінутага акурка, — упэўнены палкоўнік міліцыі, ганаровы супрацоўнік МУС РФ, пісьменнік Данііл Карэцкі. — Ты будзеш ведаць, што цябе спыняць за кінуты акурак і аштрафуюць на 500 рублёў. За мацяршчыну, напрыклад, на вуліцы сядзеш на 15 сутак. А за паўторны падобны ўчынак на працягу года, як гэта было ва Указе ад 1966 года «Аб мерах па ўзмацненні барацьбы з хуліганствам», была крымінальная адказнасць — і чалавек атрымліваў год турмы. Добра гэта або дрэнна? Гэта добра! Гэта так званыя нормы двайной прэвенцыі. Гэта тое, што тармозіць развіццё антыграмадскіх установак...»

— Мама, а як у вас?, — пытаюся па тэлефоне пасля ўсяго, што адбылося. — Вы па вуліцах спакойна ходзіце?

— Нармальна ў нас, ціха, — адказвае яна ўпэўнена. — Некалькі гадоў таму былі ў раёне нейкія разборкі, расказваюць, што была нейкая перастрэлка. А цяпер спакойна. Няма ў нас крыміналу. Праўда, усе ведаюць, што тэхаагляд без хабару не пройдзеш. Нават калі машына новая і тэхнічны стан яе бездакорны...

У інтэрнэт-дзённіку «Жывая Кубань» нядаўна вывесілі фотарэпартаж з Кушчоўскай. Звычайная кубанская станіца, кірмаш, магілкі, скверы, усмешкі на тварах... І этак жа яна выглядала да трагедыі. Гэтак жа будзе выглядаць, калі міліцэйскіх машын з маскоўскімі нумарамі на яе вуліцах стане менш. Многія з гэтых фотаздымкаў можна было зрабіць і ў іншых гарадках і вёсках Расіі. Ды не толькі Расіі. Падумалася, што цалкам магчыма, што многім спакойна жылося і ў Кушчоўскай.

Дык за чым жа хавалася зло? Дзе прарастаў парастак бяды?

Неяк падчас шматгадзіннага адсочвання навін з Кубані, узгадала, што перастала ўжо бянтэжыцца, калі тут, у Мінску, праходжу міма кучкі моладзі і чую мат. Перастала нават саромецца, калі праходжу міма такога не адна, а з дачкой. І раптам нядаўна прыйшоў дадому пабіты 16-гадовы сын. Высветлілася, што ён, праходзячы паўз такую ж кучку сваіх аднагодкаў і пачуўшы тое самае, спыніўся і запатрабаваў, каб яны перасталі. Увесь вечар мы прыкладалі да сынавага твару замарожанае масла. Праз тыдзень сын зноў зрабіў заўвагу кампаніі падлеткаў па дарозе да рэпетытара па матэматыцы. Недзе ў цэнтры горада. Сіняк быў меншы, але свайго нацельнага крыжыка ён так і не знайшоў. Прыйшлося браць у сына абяцанне, што больш ён такіх заўваг рабіць кампаніям на вуліцы не будзе...

І вось тады мне таксама стала страшна. Кушчоўская ад Мінска далёка. І я спакойна хаджу па вуліцах свайго горада. Але за дзяцей пачынаю баяцца. Ім трэба быць або такімі, як тыя, што брудна лаюцца, або маўчаць. І я вучу іх апошняму. Інакш яны знаходзяцца ў небяспецы. Ці не перад падобным выбарам былі і жыхары казацкай станіцы са слаўным некалі мінулым? І ганебным сучасным.

Нехта скажа, што аналогія недарэчная, і, напэўна, будзе мець рацыю. Надта страшныя рэчы рабіліся там, іх нельга параўноўваць з нявінным дробным хуліганствам тут. Напэўна, так. Напэўна, нічога падобнага на кушчоўскі тэрор не можа адбыцца там, дзе... Ад адказу на гэтае пытанне залежыць многае. Дзе людзі не маўчаць, не мірацца з беззаконнем, давяраюць уладзе. Але гэтага недастаткова. Трэба яшчэ нешта. Вельмі важнае. І вельмі асабістае. Тое, што датычыцца ўласнага сумлення.

Ад Мінска да Кушчоўскай прыкладна паўтары тысячы кіламетраў. Калі не заглядаць сабе ў душу.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Бодзібілдынг

Верыць у сябе

У курортным мястэчку Брусна Купеле, што ў Славакіі, прайшоў чэмпіянат свету па бодзібілдынгу і фітнэсу па версіі WFF-WBBF. У ім бралі ўдзел каманды ПАР, Расіі, Сербіі, Славакіі, Індыі, Германіі... Усяго больш за 40 каманд. У спаборніцтвах удзельнічаў і беларус Алег Кавалёў з Крычава. Яго выступленне было паспяховым: Алег вярнуўся дадому бронзавым прызёрам чэмпіянату.

У Крычаве багатая гісторыя гэтага віду спорту. Нашы землякі ўжо не раз станавіліся пераможцамі і прызёрамі розных міжнародных спаборніцтваў па бодзібілдынгу. Некаторыя лічаць, што бодзібілдынг — гэта простая дэманстрацыя перакачаных мышцаў. Насамрэч — гэта рэалізацыя генетычнага патэнцыялу, вайна з самім сабой: цяжкія трэніроўкі і пастаянны пошук.

На спаборніцтвах жа, асабліва калі шмат супернікаў, практычна роўных паміж сабой, перамагчы можна толькі працавітасцю пры пазіраванні і больш прапарцыянальнымі і якаснымі мышцамі.

Вось што расказаў нам пра гэтыя спаборніцтвы Алег Кавалёў:

— Мерапрыемства ў Славакіі было грандыёзнае, усё было дакладна і добра арганізавана. Вельмі добрыя і паважлівыя адносіны гаспадароў да спартсменаў. Усё гэта спрыяла таму, што і мы паказалі сябе ва ўсёй красе. Я выступаў у катэгорыі «супeратлетык». Першае месца заняў англічанін, другое — чарнаскуры атлет з ПАР, трэцяе — я. Мне ўручылі кубак, медаль. Адзначылі разнастайнымі прызамі, у тым ліку і грашовым.

— Як сябе адчуваў на сцэне?

— Выступаю ўжо не ўпершыню, таму ніякага мандражу не было. Галоўная думка была — не выйграць, не ўвайсці ў тройку, а хоць бы прадставіць сябе на ўзроўні чэмпіянату свету годна, не горш за астатніх.

— Як ты патрапіў на чэмпіянат?

— Кіраўнік прадстаўніцтва WFF-WBBF у Беларусі Уладзімір Курыльчык арганізаваў нашу паездку ў Славакію. У камандзе выступалі восем чалавек: шэсць мужчын і дзве жанчыны. Дарэчы, адна з іх, Валянціна Казлоўская, стала другой па бодзі-фітнэсу, заняла трэцяе месца ў парным выступленні з Сяргеем Панцялеевым і стала чацвёртай у катэгорыі «прафесіяналы».

— А як ты сам прыйшоў да гэтага віду спорту?

— Яшчэ ў дзяцінстве стаў займацца цяжкай атлетыкай. Тады ў нас на вуліцы Маскоўскай была школа, дзе трэнерам працаваў Анатоль Мурашка. Пасля плаўна перайшоў у бодзібілдынг. Ну, а на першае выступленне мяне падштурхнуў Андрэй Галкоўскі (ветэран крычаўскага бодзібілдынгу). Памятаю, што тады выходзіць на сцэну было неяк няёмка: здавалася, мая фігура не ідзе ў параўнанне з постацямі вядомых культурыстаў з часопісаў. Вось гэты чалавек і дапамог мне зрабіць першы крок.

— Твае дасягненні на гэты момант?

— Неаднаразовы чэмпіён Беларусі. Трэцяе месца летась на чэмпіянаце Масквы. Неаднаразовы чэмпіён Смаленскай вобласці.

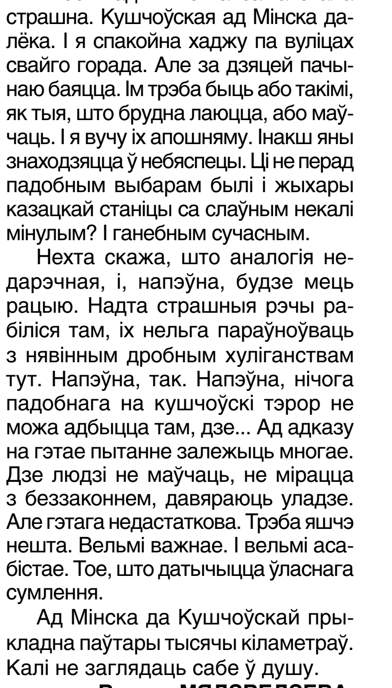

— Як часта ты бярэш удзел у спаборніцтвах?

— У нас спаборніцкія два сезоны — вясна і восень. Я не прапускаю ніводнага з іх. Кожнае паўгоддзе бяру ўдзел у трох-чатырох спаборніцтвах. І ўсюды, дзе ўдзельнічаю, займаю прызавыя месцы.

— Што б ты хацеў сказаць тым юнакам, якія вырашылі заняцца гэтым відам спорту?

— Многія маладыя людзі камплексуюць, недаацэньваюць сябе, баяцца выступаць. А людзей адораных шмат. Трэба проста верыць у сябе.

Падрыхтаваў Аляксандр ГАЎРЫЛЕНКА.

А СКРАЛА СТУДЭНТКА

Грамадзянін паскардзіўся ў міліцыю на тое, што днём з нумара віцебскага гатэлю «Ветразь», дзе ён у кампаніі людзей, з якімі пазнаёміўся, распіваў спіртное, у яго скралі грошы, прадукты харчавання, выпіўку. Страту ацаніў у 540 тысяч рублёў. Міліцыянеры падазраюць у крадзяжы студэнтку, мясцовую жыхарку. Заведзена крымінальная справа.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 12 ад 19 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі газеты — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»; грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Галоўны рэдактар Уладзімір НАРКЕВІЧ.
Адказны за выпуск — намеснік галоўнага рэдактара Анатоль СЛАНЕЎСКІ.
Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
Кантактны тэлефон: 292 44 12.
e-mail: posts@tut.by; info@zvyazda.minsk.by.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
Тыраж 33.310. Нумар падпісаны ў 19.30.

Краіна здароўя
Выпуск № 60 (229)

Акцыі

ЯК НЕ ПРАМАРГАЦЬ МЕЛАНОМУ?

Рэспубліканская акцыя па прафілактыцы меланомы скуры пройдзе ў краіне 25 лістапада.

Меланома з'яўляецца адным з самых небяспечных відаў злаякасных пухлін і вылучаецца надзвычай агрэсіўным працяканнем. Яе каварства заключаецца ў тым, што яна можа незаўважна развівацца ў паверхневых слаях скуры на працягу некалькіх гадоў, а затым хутка распаўсюдзіцца ў іншыя органы (лёгкія, галаўны мозг ці печань), дзе ўзнікнуць новыя ачагі яе росту. Устаноўлена, што прыкладна ў палове выпадкаў развіццё меланомы скуры адбываецца з пігментных невусаў, якія сустракаюцца ў 90 працэнтаў людзей. Справакаваць развіццё меланомы могуць як інтэнсіўнае ўльтрафіялетавае выпраменьванне, так і траўматызацыя радзімкі. Траўматызацыя невуса можа быць хранічнай і адбывацца незаўважна для чалавека. Напрыклад, накрухмаленым каўнерыкам кашулі траўміруюцца радзімкі на шыі, а бюстгальтар можа штодня траўмаваць у жанчын радзімкі на целе ці малочных залозах. Таксама хранічна траўмуюцца радзімкі, якія лакалізуюцца ў людзей на падэшвах стоп, далонях, у прамежнасці...

Сярэднія памеры атыповых невусаў, як правіла, перавышаюць памеры «звычайных», бяспечных. Форма гэтых утварэнняў — няправільная, асіметрычная, паверхня — плоская, контуры — невыразныя з размытым краем, пігментацыя — нераўнамерная (цэнтр невуса — аднаго колеру, а край — іншага), з варыяцыямі ад руда-карычневага да цёмнабурага колеру на ружовым фоне. Высокую рызыку развіцця меланомы маюць асобы з прыроджаным гіганцкім пігментным невусам, тым не менш, вядомыя і меланомы памерам у 1 мм.

На развіццё меланомы могуць указваць і рознага кшталту змяненні невуса. Устаноўлена, што пігментныя ўтварэнні на скуры, якія рэгулярна змянялі сваю форму і колер, аказваліся меланомай у 4 разы часцей, чым тыя, знешні выгляд якіх заставаўся нязменным.

Да групы павышанай рызыкі развіцця рака скуры і меланомы адносяцца людзі з белай скурай, рудымі валасамі, блакітнымі, шэрымі і зялёнымі вачыма, аматары «смажыцца» на сонцы, якія перанеслі сонечныя апёкі, а таксама людзі, сваякі якіх хварэлі на меланому ці іншы від рака скуры.

У беларускай сталіцы 25 лістапада акцыя па прафілактыцы меланомы будзе праходзіць на базе кансультацыйна-паліклінічнага аддзялення Мінскага гарадскога клінічнага анкалагічнага дыспансэра (праспект Незалежнасці, 64) у кабінетах 118, 120, 208, 322 і 323. З 9 гадзін раніцы і да 15 гадзін усе ахвотныя змогуць наведаць кансультацыйна-паліклінічнае аддзяленне дыспансэра, каб атрымаць кансультацыю ва ўрачоў-анколагаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Занатуй

Жоўцекамянёвая хвароба: шмат гародніны, меней цукру

Моцны боль у правай верхняй частцы жывата аддае ў ніжнюю правую частку грудзей, а часам ён ідзе праз плячо ўніз па спіне — так выглядае прыступ жоўцекамянёвай хваробы, які можа цягнуцца як хвіліны , так і гадзіны, не слабеючы. Пры гэтым можа развіцца і запаленне жоўцевага пузыра, прычым настолькі сур'ёзнае, што спатрэбіцца тэрміновая аперацыя.

Ад камянёў у жоўцевым пузыры і пратоках пакутуе кожны сёмы жыхар планеты. Прычым жоўцекамянёвую хваробу знаходзяць не толькі ў людзей ва ўзросце, але і ў падлеткаў. Аднак, як заўважае **дацэнт другой кафедры хірургічных хвароб Белдзяржмедуніверсітэта Алег РУБАХАЎ**, у жанчын гэта паталогія сустракаецца часцей, што звязана з пэўнымі гарманальнымі працэсамі. Адзначана таксама, што на жоўцекамянёвую хваробу амаль не пакутуюць вегетарыянцы, а рызыкуюць набыць яе тыя, хто харчуецца бялковай ежай, якая ўтрымлівае вялікую колькасць халестэрыну. Аднак правільна падабраная дыета можа істотна паўплываць на ўтварэнне жоўцевых камянёў. Вядома, што пэўныя прадукты валодаюць уласцівасцю раствараць халестэрын. Аднак ёсць і такія, якія правакуюць прыступ жоўцевай колікі.

Дыетолагі рэкамендуюць ужываць больш **агародніны**. Як ужо адзначалася, у вегетарыянцаў жоўцекамянёвая хвароба — даволі рэдкая з'ява. І асабліва паспяхова супрацьстаяць гэтай немачы жанчыны, у якіх у рацыёне харчавання шмат **арэхаў, бабовых і апельсінаў**.

Якое рэчыва ўтрымліваецца ў гэтых прадуктах, што перашкаджае каменеўтварэнню? Магчыма, гэта клятчатка, але верагодней за ўсё — раслінныя бялкі, якія валодаюць здольнасцю зніжаць канцэнтрацыю халестэрыну ў жоўці.

Людзям, якія маюць камяні, **лепш адмовіцца ад кавы**. Чорная кава без цукру і вяршкоў з кафеінам ці без яго можа выклікаць скарачэнні жоўцевага пузыра, якія прыводзяць да прыступу жоўцекамянёвай хваробы. Усяго паўкубка кавы стымулюе скарачэнні жоўцевага пузыра.

Каменеўтварэнню садзейнічае **галаданне, вельмі вялікія перапынкі паміж прыёмамі ежы ці адмова ад сняданку**. Больш за ўсё камянёў у тых, хто не еў па 14 гадзін і больш, прапускаючы снеданні. Менш чым васьмігадзінныя перапынкі здымаюць рызыку каменеўтварэння. Без падтрымкі харчавання стрававальная сістэма не выпрацоўвае з жоўцю дастаткова кіслот, што валодаюць здольнасцю раствараць халестэрын і не даваць яму выпадаць у асадак у выглядзе камянёў.

Нават невялікае **перавышэнне нормы масы цела** абарочваецца пагрозай каменеўтварэння, прычым гэта асабліва датычыцца жанчын сярэдняга ўзросту. Чым большая вага, тым большая рызыка. Поўныя жанчыны ў шэсць разоў часцей церпяць ад жоўцевых камянёў, і нават залішнія 10 кг амаль падвойваюць рызыку.

Лішкі тлушчу ў арганізме пераўтвараюцца ў халестэрын, які ў спалучэнні з жоўцю становіцца асновай каменеўтварэння.

Здавалася б, усё зразумела: калі лішак вагі прыводзіць да каменеўтварэння, лагічна было б хутчэй пазбавіцца ад яе. Але вось парадокс: **хуткая страта вагі — гэта адзін з верных спосабаў справакаваць жоўцекамянёвую хваробу**. Нізкакаларыйная, з нізкім утрыманнем тлушчу дыета (да 600 кілакалорый і менш за 3 г тлушчу ў дзень) у 50 працэнтах выпадкаў прыводзяць да ўтварэння камянёў у жоўцевым пузыры. І чым хутчэй вы губляеце вагу, тым вышэй рызыка: камяні могуць знаходзіцца ў жоўцевым пузыры, а вы нават і не падазраяце аб гэтым, пакуль вялікая страта вагі і зварот да звычайнага рэжыму харчавання не прывядуць да сімптомаў жоўцекамянёвай хваробы.

Небяспекі можна пазбегнуць, калі да кожнага прыёму ежы дадаваць **па 5-10 г тлушчу (напрыклад, па 2 чайныя лыжкі аліўкавага алею)**.

Тлушч неабходны для таго, каб стымуляваць жоўцевы пузыр выпускаць жоўць, якая ў ім назапасілася, хоць бы раз у дзень. Пры рэзкім скарачэнні ўжывання тлушчу жоўцевы пузыр пачынае радзей скарачацца і выкідаць жоўць у кішэчнік, а застой жоўці вядзе да ўтварэння камянёў.

Вольга ШАЎКО.

Прэм'ера рубрыкі «Выйсце з бутэлькі»

«МНЕ НЕ СОРАМНА КАЗАЦЬ, ШТО Я КАДЗІРАВАНЫ, СОРАМНА ЗА ТОЙ БОЛЬ, ЯКІ ПРЫЧЫНІЎ ЖОНЦЫ І СЫНУ»

«Ужыванне цяжкіх наркотыкаў даступна малой колькасці людзей. Алкагалізм — ён побач з намі... Паспрабуем спыніцца. Жадаю поспеху на гэтым, безумоўна ж, нялёгкім шляху!»

(Цытата з лекцыі аб шкодзе алкагалізму з фільма «Іголка. Рэмікс»):

З Іванам Аляксандравічам (імя зменена па этычных меркаваннях) пазнаёмілася, як часта гэта здараецца, выпадкова. Разгаварыліся. Высветлілася, што новы знаёмы, які, да слова, ніяк не выглядае на свае 60, вось ужо 20 гадоў і кроплі ў рот не бярэ. Хоць быў час, прызнаўся, калі за 20 кіламетраў пешшу за няпоўнай шклянкай гарэлкі пайшоў бы не раздумваючы...

— Іван Аляксандравіч, раскажыце, як вы здолелі ўзяць сябе ў рукі і пачаць новае жыццё?

— Піў я, што тут казаць, моцна. Паміж намі, калі заплюшчу вочы і ўзгадаю, як піў, то і зараз страшна робіцца. Пяць бутэлек «Маскоўскай» адным заходам — вось і ўвесь сэнс жыцця...У 90-м годзе нарадзіўся мой малодшы сын. Вось тады я цвёрда вырашыў, што са скуры вылезу, але мой Ванька будзе жыць у нармальнай сям'і. Сабраўся і паехаў у Мінск кадзіравацца. Урач мяне адразу папярэдзіў, што на ўсё жыццё закадзіравацца немагчыма. Ён проста зменшыць на нейкі час цягу, а ўсё астатняе ў маіх руках. І зараз памятаю яго словы: «Чалавечы розум мацнейшы за гарэлку». Зараз, праз 20 гадоў, я разумею, што вярнуўся, лічы, з таго свету.

— І што, за 20 гадоў ні разу не сарваліся?

— Не буду хітраваць, было адзін раз. Як зараз памятаю, калі нарадзіўся ўнук, я на радасцях выпіў за кампанію паўшклянкі шампанскага. Падумаў: ужо сем гадоў прайшло, нічога са мной не стане. Ды дзе там. Пасля шампанскага захацелася гарэлкі.. Два дні я не прасыхаў. А на трэці досвіткам сеў на першую электрычку, што ехала ў бок Мінска, і, ледзь не на каленях, маліў урача, каб ён усыпіў «ільва», які раптоўна прачнуўся і ледзь мяне не загрыз. Пасля таго выпадку я нават піва ў рот не бяру.

— А як адрэагавалі знаёмыя, суседзі? Не паверу, што не спакушалі.

— Жонка мая на радасцях торцік купіла. Ведаеце, вельмі важна, каб у гэты пераломны момант побач былі людзі, якія ад душы парадуюцца за цябе. Мне вельмі запомнілася, як да мяне падышоў мой сусед Валера і сказаў: «Віншую. Малайчына. Гэта сапраўдны мужчынскі ўчынак». Згадзіцеся, мала дзе такое пачуеш. У нас жа як: калі ўсе ў гразі, то ўсё ў парадку, а не, дык... Памятаю, выйшаў на двор і чую, як суседка павучае свайго сына Колю: «Паглядзі, Іван закадзіраваўся, жыве як чалавек. А ты чым горшы?». А ўбачыла мяне і ціхенька, каб жонка не чула: «Вань, можа, сто грам хочаш, а то ж ёсць...». Не каб парадавацца, што ў чалавека жыццё наладжваецца, а яна...

— І як атрымалася не паддацца спакусе?

— На першых парах мне час ад часу хацелася плюнуць на ўсё і ўзяцца за старое. Злавіў сябе на думцы, што такое жаданне прыходзіла выключна ў тыя моманты, калі з'яўляўся вольны час. Вось я і вырашыў яго запоўніць. Знайшоў сабе занятак па душы: пачаў рамантаваць гадзіннікі, бытавыя прыборы, карацей, усё, што траплялася пад рукі. Менавіта тады і зразумеў, што пасля сарака жыццё толькі пачынаецца *(усміхаецца)*. Акрамя таго, я вельмі моцна ўдзячны сваім калегам-настаўнікам, якія, замест таго, каб казаць «ну што з п'яніцы возьмеш», паверылі ў мяне, зрабілі ўсё магчымае, каб я на працы адчуў сваю неабходнасць. Мой знаёмы, напрыклад, не раз у лячэбна-працоўным прафілакторыі быў. Ніхто яго сур'ёзна не ўспрымаў, для ўсіх ён быў прапашчым чалавекам, пустым месцам. І вось неяк раз на сустрэчы ананімных алкаголікаў пазнаёміўся з былым настаўнікам гісторыі, які пасля таго, як кінуў піць, пачаў сваю справу. Апошні не пабаяўся і ўзяў «прапашчага» на працу. Зараз яны не толькі кампаньёны, але і добрыя сябры. Вось бачыце, давер можа рабіць цуды.

— Іван Аляксандравіч, асабіста для мяне дзіўна не тое, што вы закадзіраваліся, а тое, што расказваеце гэта мне, зусім незнаёмаму чалавеку...

— Чаму ж, я і знаёмым расказваю. Ведаеце, мне не сорамна пра гэта казаць, сорамна за той боль, які, пакуль піў, прычыніў сваім блізкім. Акрамя таго, толькі дзелячыся сваім досведам, я ўжо выцягнуў з бутэлькі не аднаго свайго ранейшага сабутэльніка.

— Праўда? І як у вас гэта атрымалася?

— Я цвёрда перакананы, што прымусовая кадзіроўка (начальнік сказаў, што, калі не закадзіруешся, звольніць з працы, альбо жонка на развод сабралася падаваць) ні да чаго добрага не прывядзе. Трэба, каб сам чалавек прыйшоў да гэтага рашэння, альбо да гэтай думкі яго падштурхнуў аўтарытэт. Па сабе ведаю, што словы нарколага ўспрымаюцца як павучанне і адлятаюць бы ад сценкі гарох. Памятаю, аднойчы падчас наведвання кабінета нарколага, урач мне пачала чытаць 30-хвілінную лекцыю аб шкодзе алкаголю. А пасля, калі заўважыла, што я яе не слухаю, запыталася, пра што я думаю? І ў адказ на маё «калі б сказалі, што за 20 кіламетраў мяне чакае няпоўная шклянка гарэлкі, то, не раздумваючы, пешшу пайшоў бы...», толькі і вымавіла «такі ты страшны чалавек». Іншая справа, калі прыходзіць да мяне таварыш, з якім мы дагэтуль разам пілі «ўсё, што гарыць». І я наліваю яму гарбаты, расказваю, што, як перастаў піць, дома стала спакойна,

што сыну камп'ютар у крэдыт узялі. «Эх, карыфан, і я б так хацеў!.. А то вось хаджу ў нагавіцах, падвязаных вяроўкай», — нечакана вырываецца ў майго госця. А праз колькі дзён прыходзіць і кажа: «Вань, ты ведаеш, трэба паспрабаваць. Давай з'ездзім да твайго доктара». Але ж, зразумела, не ўсе такія. Некаторыя былыя сабутэльнікі і дагэтуль не ходзяць, а качаюцца. Ці ж гэта жыццё?..

— Неаднаразова чула, што аматары выпіць вінавацяць ва ўсіх сваіх бедах гены... Што вы можаце сказаць на гэты конт?

— Якія гены? І слухаць не хачу. Вазьміце, напрыклад, маю сям'ю. Я ўпершыню напіўся да бяспамяцтва ў 4-м класе. Мы тады з таварышамі пілі самагонку, якую знайшлі дома. Наогул, колькі сябе памятаю, ніколі не адмаўляўся выпіць. Але ж пры ўсім пры гэтым мой старэйшы сын — яму зараз 35 гадоў — выпівае толькі па вялікіх святах. Так што, хочаш «завязаць», будзь шчырым з самім сабой і прызнайся: я алкаш, мне піць нельга. А ўсё астатняе — гэта проста адгаворкі.

І, ведаеце, не прывядзі Гасподзь, каб у каго дзеці былі алкаголікамі. На мой погляд, гэта самы страшны праклён з усіх магчымых. У мяне сэрца крывёй абліваецца, калі на ўваходзе ў гарадскі парк бачу піўнушку. Гэта самая што ні на ёсць пастка для моладзі. Лепш бібліятэку ці кавярню зрабілі б, дык не...

Надзея ДРЫЛА.

P.S. *Ідэю распачаць новую рубрыку падказаў герой гэтай публікацыі. «Я не сцвярджаю, што ўсе, пасля таго як прачыталі маю гісторыю, павінны кінуцца кадзіравацца. Чалавек чалавеку не роўны. Для некага, можа, эфектыўны іншы метад. Напрыклад, выдатны расійскі акцёр Пётр Мамонаў, наколькі я ведаю, адмовіўся ад алкаголю і наркотыкаў пасля звароту ў хрысціянства. Маліцеся Богу, мяняйце месца працы, калі трэба, то і жыхарства. Любым шляхам уцякайце з гэтай ямы. Будзе нялёгка, але толькі на першых парах. А пасля, паверце, будзеце дзякаваць Богу, што вырваліся з бутэлькі, каб нарэшце пачаць жыць, а не існаваць».*

А як вы (ці ваш блізкі чалавек) знайшлі выйсце з бутэлькі? Падзяліцеся, і хто ведае, магчыма менавіта ваша гісторыя дапаможа вярнуць да жыцця не аднаго чалавека.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Орше

№ п/п	Месторасположение и площадь земельного участка	Начальная цена продажи (руб.)	Условия заключения договора аренды	Инженерное обеспечение участка	Сумма задатка (руб.)
1.	Земельный участок по ул. Парковой в г. Орше площадью 0,4098 га. Кадастровый номер 242400000001011757	26 612 151	Срок договора – 50 лет. Целевое использование – под торговый центр. Получение разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработка архитектурно-строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий два года. Начало строительства объекта в течение 6 месяцев со дня утверждения архитектурно-строительного проекта и осуществление строительства в сроки, определенные проектно-сметной документацией.	В квартале застройки по ул. Парковой, где находится земельный участок, имеются сети водоснабжения, канализации, электрической и телефонной связи с возможностью подключения к ним предполагаемого объекта. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: централизованное газоснабжение – имеется, централизованное теплоснабжение – отсутствует, электроснабжение – имеется, наличие асфальтированного подъезда – отсутствует, централизованное водоснабжение – имеется, наличие железнодорожного подъезда (для производственной зоны) – отсутствует, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – имеется.	2 661 210
2.	Земельный участок по ул. Владимира Завадского в микрорайоне «Заднепровье-3» в г. Орше площадью 0,1264 га. Кадастровый номер 242400000004002690	1 135 550	Срок договора – 50 лет. Целевое использование – под торговый центр. Получение разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработка архитектурно-строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий два года. Начало строительства объекта в течение 6 месяцев со дня утверждения архитектурно-строительного проекта и осуществление строительства в сроки, определенные проектно-сметной документацией.	В квартале застройки по ул. Владимира Завадского в микрорайоне «Заднепровье-3», где находится земельный участок, имеются сети водоснабжения, канализации, электрической и телефонной связи с возможностью подключения к ним предполагаемого объекта. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: централизованное газоснабжение – имеется, участок находится в санитарно-защитной зоне, централизованное теплоснабжение – имеется, электроснабжение – имеется, наличие асфальтированного подъезда – имеется, централизованное водоснабжение – имеется, наличие железнодорожного подъезда (для производственной зоны) – отсутствует, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – отсутствует.	113 550
3.	Земельный участок по ул. Мицкевича в г. Орше площадью 0,7073 га. Кадастровый номер 242400000004002688	198 100 965	Срок договора – 50 лет. Целевое использование – под магазин. Получение разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработка архитектурно-строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий два года. Начало строительства объекта в течение 6 месяцев со дня утверждения архитектурно-строительного проекта и осуществление строительства в сроки, определенные проектно-сметной документацией.	В квартале застройки по ул. Мицкевича, где находится земельный участок, имеются сети водоснабжения, канализации, электрической и телефонной связи с возможностью подключения к ним предполагаемого объекта. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: централизованное газоснабжение – имеется, централизованное теплоснабжение – отсутствует, электроснабжение – имеется, наличие асфальтированного подъезда – имеется, централизованное водоснабжение – имеется, наличие железнодорожного подъезда (для производственной зоны) – отсутствует, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – имеется.	19 810 090
4.	Земельный участок по ул. 60 лет БССР в г. Орше площадью 0,0030 га. Кадастровый номер 242400000004002687	167 287	Срок договора – 5 лет. Целевое использование – под торговый павильон. Получение разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработка архитектурно-строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий два года. Начало строительства объекта в течение 6 месяцев со дня утверждения архитектурно-строительного проекта и осуществление строительства в сроки, определенные проектно-сметной документацией.	В квартале застройки по ул. 60 лет БССР, где находится земельный участок, имеются сети водоснабжения, канализации, электрической и телефонной связи с возможностью подключения к ним предполагаемого объекта. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: централизованное газоснабжение – имеется, централизованное теплоснабжение – имеется, электроснабжение – имеется, наличие асфальтированного подъезда – имеется, централизованное водоснабжение – имеется, наличие железнодорожного подъезда (для производственной зоны) – отсутствует, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения – отсутствует.	16 720

1. Аукцион состоится в 11.00 **28 декабря 2010 г.** в г. Орше в здании Оршанского горисполкома по ул. Островского, 2.

2. Для участия в аукционе необходимо подать заявление. К заявлению прилагаются заверенная банком копия платежного поручения о внесении задатка в размере 10 % от начальной цены объекта, а также:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица – доверенность, выданная юридическим лицом или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык.

3. Победитель аукциона обязан:
- подписать протокол аукциона в день его проведения;
- внести плату за право заключения договора аренды земельного участка;
- возместить расходы, связанные с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка, в течение 10-ти рабочих дней со дня принятия решения горисполкома о предоставлении земельного участка победителю аукциона;
- заключить с Оршанским горисполкомом договор аренды земельного участка;
- в двухмесячный срок со дня заключения договора аренды земельного участка осуществить государственную регистрацию земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него.

4. Задаток вносится на расчетный счет Оршанского горисполкома № 3642304000494 в ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 150801647, УНП 300053911.

5. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Орша, ул. Островского, 2, кабинет 18, сектор по управлению госимуществом и приватизации управления экономики Оршанского горисполкома с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 **по 24 декабря 2010 года включительно.**

Контактные телефоны в г. Орше: (8 0216) 21 13 14, 21 12 42.
Предварительное ознакомление с объектами торгов — контактный телефон в г. Орше: 24 40 32.

НОВЫ ВІРУС ТРАПІЎ «У ТУПІК»

Новы вірус грыпу H3N2 , выяўлены нядаўна ў ЗША, не ўяўляе сур'ёзнай пагрозы для чалавека. Вынікі даследаванняў, праведзеных амерыканскімі вірусолагамі, сведчаць аб тым, што ён не здольны перадавацца ад чалавека да чалавека.

Інфармацыю пра новы ўзбуджальнік грыпу, які адрозніваецца ад сезоннага штама, Расія атрымала па каналах Сусветнай арганізацыі аховы здароўя. Паведамлялася, што новы вірус уяўляе сабой камбінацыю генаў трох штамаў вірусаў грыпу, якія цыркулявалі раней. А выдзелены ён быў у двух пацыентаў на тэрыторыі ЗША.

Расійскія спецыялісты звязаліся з Цэнтрам па кантролі за інфекцыйнымі захворваннямі ў Атланце, каб атрымаць больш падрабязную інфармацыю. Высветлілася, што на гэты раз чалавецтву няма чаго баяцца: новы штам вірусу не можа перадавацца ад чалавека да чалавека. Двое жыхароў ЗША, у якіх быў знойдзены новы грып, заразіліся ім ад парсюкоў. А чалавечы арганізм для гэтага штама з'яўляецца тупіком. Значыць, эпідэмічнага распаўсюджвання новы штам грыпу не атрымае.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПОПЫТ НА БЕЛАКАЧАННУЮ

У жыхара в. Альшаны (Столінскі раён) невядомыя скралі з прысядзібнага ўчастка 2 тоны капусты.

Устаноўлена, што белакачанную прыхапілі аднавяскоўцы — два трактарысты і муляр. Аднаго з іх раней судзілі за ўгон, а двух — за крадзеж.

І ў жыхара в. Відзібор гэтага ж раёна знікла 900 кг капусты. Зладзеямі аказаліся двое пенсіянераў-аднавяскоўцаў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Дарэчы

Алкаголь — НЕкарысны і НЕ прадукт харчавання

Шкода, якую алкаголь наносіць здароўю чалавека, адназначная. Апошнім жа часам надта распаўсюджанымі сталі разважанні пра так званую карысць малых дозаў. Просты чалавек з энтузіязмам на гэта купляецца, а вытворцы градусных напояў радасна паціраюць рукі.

Сусветная арганізацыя аховы здароўя сапраўды праводзіла спецыяльныя даследаванні адносна ўздзеяння на арганізм чалавека малых дозаў алкаголю. «Пазітыўнае ўздзеянне 30 г абсалютнага алкаголю адзначалася толькі ў дачыненні да кардыяпратэктарнага эфекту, інакш кажучы, у сэнсе зніжэння рызыкі ўзнікнення інфаркту міякарда, — кажа **кіраўнік Цэнтра маніторынгу наркасітуацыі Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра псіхічнага здароўя, кандыдат медыцынскіх навук Сяргей ОСІПЧЫК**. — Такім чынам, размова не ідзе ні пра якую карысць для сасудаў ці іншых органаў і сістэм, — толькі пра сэрца. Па-другое, гэтае пазітыўнае ўздзеянне мела месца выключна ў мужчын ва ўзросце пасля 50 гадоў і жанчын у час менапаўзы».

Дзесьці з 30-х гадоў мінулага стагоддзя алкаголь пачаў пераходзіць у ранг прадуктаў харчавання. Адбылося гэта не без удзелу вядучых вытворцаў і пастаўшчыкоў алкаголю, дзякуючы іх шматбюджэтным маркетынгавым стратэгіям. З таго моманту насельніцтва пры падтрымцы адпаведных піяр-кампаній страціла арыенцір і залічыла «цяжкую ваду» ў прадукты харчавання, якія, як вядома, неабходныя для нармальнага функцыянавання арганізма. Аднак прадукты харчавання — гэта тавар першай неабходнасці. Пра алкаголь жа нічога падобнага сказаць немагчыма.

Той, хто ставіць гэты пасыл пад сумненне, дорага плаціць. І няважна, пра які менавіта алкаголь ідзе размова: віно, гарэлку ці піва. Усё гэта ўтрымлівае этылавы спірт, а значыць, абавязкова аказвае сваё шкоднае ўздзеянне. Так, замежныя даследчыкі ўстанавілі ў жанчын, якія актыўна ўжываюць піва, зніжэнне фертыльнасці. У піўных жа аматараў сярод моцнай паловы назіраецца праблема іншага кшталту: зніжэнне лібіда і адкладанне тлушчу па жаночым тыпе — на жываце і сцёгнах. Піва ўсё ж такі багатае на раслінныя эстрагены — жаночыя палавыя гармоны. Эстрагены хоць і раслінныя, але эфект аказваюць сапраўдны.

Вучоныя таксама ўстанавілі, што ў пакаленнях сем'яў, дзе злоўжываюць алкаголем, прасочваюцца аднолькавыя змяненні ў біяхімічнай актыўнасці ферментаў, якія расшчапляюць алкаголь. Гэта дае падставы для больш хуткага развіцця алкагольнай залежнасці, што можа назірацца літаральна ў падлеткавым узросце.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Студэнцкая ХУТКАСЦЬ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

г. Мінск.

Лыжаролерная траса на Кастрычніцкай вуліцы.

Пытальнік

«НЕВЫСАКАРОДНАЯ» РЭАКЦЫЯ

Ад бранзалетаў з невысакародных металаў на скуры з'яўляюцца мясцовыя высыпанні, якія праходзяць праз некалькі дзён. Ці можна пазбавіцца ад такой рэакцыі на недарагія ўпрыгажэнні?

Святлана, *г. Мінск.*

Упрыгажэнні, а таксама фурнітура для адзення (гузікі, кнопкі, спражкі) са сплаваў невысакародных металаў (нікелю, хрому і інш.) здольныя выклікаць у некаторых людзей кантактны алергічны дэрматыт. Гэта адбываецца ў выніку павышанай адчувальнасці да прадуктаў акіслення металаў.

Такая рэакцыя арганізма не паддаецца карэкцыі, таму адзіны эфектыўны сродак прафілактыкі высыпак — адмова ад «невысакародных» упрыгажэнняў, а таксама ад адзення з металічнымі дэталямі, калі апошнія дакранаюцца да скуры. Звычайна пасля ўстаранення кантакту з алергенам дэрматыт праходзіць самастойна на працягу некалькіх дзён. Можна папрымаць антыгістамінныя прэпараты. У рэдкіх выпадках, калі высыпкі доўга не знікаюць, спецыяліст прызначае мясцовыя глюкакартыкоідныя мазі.

Падрыхтавала Вольга КУЛІНКОВІЧ.

ЭРА ЖАНЧЫН

Працяг тэмы

НАВІНА пра працу над календарам з беларускімі пісьменніцамі выклікала рэзананс. Адразу ўзніклі паралелі з календаром «аголеных пісьменнікаў». Маўляў, прыйшоў час жанчын, калі яны могуць заявіць пра сябе і паказаць сябе. Наогул дзеля чаго патрэбныя такія праекты, навошта гэта кожнай з удзельніц? Дзеля літаратуры, дзеля чытачоў ці саміх сябе? Сёння яны скажуць, што іх прывяло ў праект і паразважаюць пра тое, што значыць адкрытасць творцы.

Наталля БАТРАКОВА не верыць у шалёнае шчасце з нябёсаў: прозвішча такое... Усё, чаго ўдалося дасягнуць, прыйшло праз працу і бяссонныя ночы. А тут незвычайны праект...

— Для мяне гэта ўнікальная магчымасць сустрэцца з чытачамі, ад чаго я ніколі не адмаўляюся. Прызнаюся, прапанову выслухала з асцярожнай цікаўнасцю. Але «запалілася» практычна адразу пасля сустрэчы з людзьмі, якія яго задумалі. Дырэктар скарыў сваім шчырым адказам, што нічога пра мяне і іншых не чуў, не чытаў. І вось вырашыў ліквідаваць гэты прабел такім незвычайным чынам. А заадно і іншым дапамагчы, пазнаёміць з аўтарамі. Я задаволена, што яму паверыла.

Гэта дало шмат станоўчых эмоцый! І падрыхтоўка вобразу, і праца над ім. І перажыванне за ўсіх удзельніц. І знаёмства з Валянцінам Свіягіным, у руках якога апынулася фотакамера, якая ўсіх «палюбіла»! Мы палюбілі адзін аднаго, не зважаючы на тое, хто рускамоўны аўтар, хто беларускамоўны.

— Пісьменнік ці паэт — гэта чалавек, які павінен «распранацца» ў творах...

— Любы аўтар так ці інакш раскрываецца на старонках сваіх твораў. Калі не адкрывацца і не ўкладваць душу, кніга не «ажыве», не зачэпіць, яе нават не дачытаюць. Калі ў творы не будзе душы, атрымаецца прыгожы набор слоў, не больш за тое.

— Якая ступень эратызму для вас прымальная?

— Прыгожая воку эротыка яшчэ нікому не сапсавала настрой, а тым больш жыццё! Я не ханжа і далёка не «сіняя панчоха», хоць, вядома, накладвае адбітак строгае выхаванне. У сілу шматлікіх фактараў, я, можна сказаць, чалавек іншай эпохі, і поўнае распрананне для мяне мае месца ў трох выпадках: у лазні, перад люстэркам, у ложку з каханым. Таму што гэта натуральна. Да тых, хто можа дазволіць сабе большае, прэтэнзій няма. Гэта асабістая справа кожнага, як і свая ступень разняволенасці, якой часам можна пазайздросціць.

Дзіяна БАЛЫКА лічыць: каб сядзець у тэатры ў партэры, трэба набыць лепшы білет. І яна актыўна займаецца рознымі відамі дзейнасці: піша п'есы, працуе і выдае кнігі як псіхолаг.

— Пасля таго, як пісьменнік агаліў перад чытачамі (чытай —

перад усім светам) душу, якія размовы могуць ісці пра агаленне цела? Для мяне душа — значна болей інтымны фактар, чым цялеснасць... Мае кнігі выходзяць у Расіі, таму што ў Беларусі няма кніжнага рынку. Я не імкнуся тут выдавацца, і раблю гэта толькі тады, калі мяне запрашаюць. Напрыклад, просяць выдацца для школьнай праграмы: з 1 верасня «Белы анёл з чорнымі крыламі» дзеці вывучаюць у школе. Аднак я зарабляю ў асноўным у Расіі. А беларускі каляндар у Расіі — наогул не інфармацыйная нагода. Таму трэба глядзець на яго як на маленькае жаночае свавольства. Чаму не паўдзельнічаць, калі саліднае рэкламнае агенцтва прапануе праект з цікавымі мне людзьмі, якіх я ведаю яшчэ з 2004 года? Гэта мяне не бянтэжыць. Таму што я жанчына. Я адчуваю свой гендар — як пол, як праяву маёй сутнасці. Мае эратычныя фотаздымкі вісяць на сценах у маёй кватэры, таму што муж любіць маё цела, гэта яго здымкі, ён ганарыцца, калі бачыць мяне прыгожай. І ўдзел у календары — гэта вясёлая гісторыя, магчымасць працаваць з прафесіяналамі: фатографам Валянцінам Свіягіным, візажыстам Дзіянай Равякай.

— У вашым блогу ёсць на што паглядзець, напрыклад, фота ў стылі «ню»...

— Я вельмі люблю сваё цела. Мне яно дастаўляе эстэтычнае, фізіялагічнае задавальненне. Як псіхолаг, лічу, што гэта надта вялікая праблема, калі чалавек свайго цела саромеецца. Вугры, лішняя вага, дрэнны зрок — праявы нявыказаных эмоцый, псіхалагічных праблем. Цела — той футляр, які ўсё жыццё будзе насіць тваю цудоўную душу, творчасць. Няўжо яно не заслугоўвае пашаны за сваю вялікую працу? Я ведаю, што такое цела, як пісьменнік, таму што ў мяне часам баліць спіна: я вельмі шмат часу праводжу за камп'ютарам...

Гэта не першая мая фотасесія такога парадку. Я здымалася для выдавецтва «Эксмо», у мяне ёсць кніга «Давай зоймемся каханнем. Сэкс вяртаецца». Там на вокладцы маё фота ў стылі «ню». У мяне нават была ідэя рабіць праект, дзе я на вокладцы кнігі буду з'яўляцца аголенай. Праект, які б называўся «Псіхолаг, які ад вас нічога не хавае»...

У мяне вельмі мала ў жыцці абмежаванняў, магчыма, акрамя двух — Крымінальны кодэкс і ўласнае сумленне. Не парушаю ніводнага з гэтых пунктаў удзелам у праекце. Я ўсё калібрую праз уласны стан. Мне камфортна быць прыгожай, у грыме, у іншым грыме, без грыму...

Тамара ЛІСІЦКАЯ ўпэўненая, што ўдзел у праектах і стварэнне інфармацыйных падстаў — норма

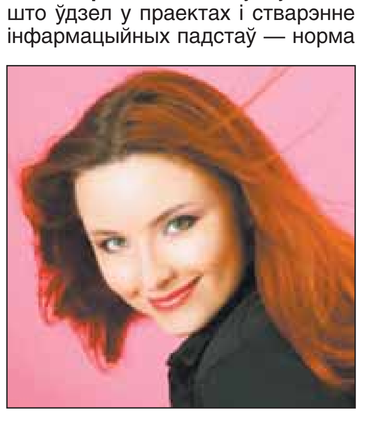

медыйнага жыцця:

— Падазраю, што і не медыйнага таксама, а ўвогуле нармальнага жывога жыцця. Любы праект — дзеянне. Ужо хоць бы таму я і пагадзілася. Калі ніхто не будзе нічога выдумляць, у прасторы наступіць цудоўная цішыня, але гэта будзе дакладна не мая прастора.

Мне гэты праект даў незвычайны новы вопыт. Па-першае, было прыемна, што мне, тройчы маме, так адназначна далі зразумець: я прыгожая. Далі зразумець, што свет у кантэксце гэтай тэмы не развіваецца лінейна па законах камерцыйных карпарацый, якім лепш за ўсё прасоўваць у якасці эталона юную бяздзетную дзяўчыну. Я — жанчына. Колькі б я ні важыла, якой бы даўжыні ў мяне ні былі ногі, колькі б мне ні стукнула гадоў — я прыгожая! Вось думка, у якой імкнулася і іншых мужных і цудоўных лэдзі пераканаць, і якой сама прытрымліваюся. Мы — моцныя, разумныя, цярплівыя, шмат перажылі, наплакаліся, са шрамамі... Але мы заўсёды будзем прыгожымі... Дарэчы, я важу роўна столькі ж, колькі на першым курсе ўніверсітэта. Чаму б мне і гэтым не ганарыцца? Па-другое, я са здзіўленнем адкрыла для сябе бязмежную зайздрасць парачкі таварышаў па літцэху. Стала асцярожней, гэта добра. Хто б мог падумаць, што бяскрыўдны праект выступіць такім лакмусам? Па-трэцяе, адкрыла для сябе некалькі новых імёнаў сярод удзельніц календара. Думаю, цяпер мы моцна пасябруем.

— Наколькі вы адкрыты чалавек у творчасці і ў жыцці?

— Абсалютна адкрыты. Па вызначэнні бачу ў любым чалавеку сябра. Здзіўлена, што можа быць інакш... А наконт распрананняў... Літаратар перш за ўсё павінен быць адэкватным часу, жыць у ім, быць тым самым чалавекам, для якога ён піша. Часовы і падзейны кантэкст, у якім я жыву, прадугледжвае шмат кантрастаў — ад побытавага подзвігу да свецкага жыцця, ад болевага шоку да абдымкаў з каханым. І гэта нармальна. Я не разбіваю падзеі свайго жыцця ў розныя плыні — вось тут духоўнае, а тут можна і эротыкі дадаць. Я — гэта складаная канструкцыя з усімі опцыямі, з усялякім вопытам. Менавіта пра гэта я пішу, менавіта так і паступаю. Але ў любой маёй справе мегапланавае — дадаць святла, даць надзею, падтрымаць.

Вольга АКУЛІЧ лічыць: тое, што не супярэчыць заканадаўству, мае права на існаванне.

— У гэтым праекце мяне цікавілі, па-першае, яго мастацкія складнікі, таму што канцэптуальна гэта было вельмі цікава. Мне здавалася, што гэта вельмі слушная ідэя —прыгожа паказаць беларускіх літаратараў, прычым і рускамоўных, і беларускамоўных. Гэта першае. Па-другое: для мяне гэта быў цікавы новы вопыт, таму што я не фотамадэль, я не здымалася ў фотавыданнях, хоць і працавала доўгі час у эфіры, здымалася ў кліпах. Сама фотасесія мне вельмі спадабалася, было цікава. Так, у мяне нечаканы вобраз, які не падобны на мой вобраз у жыцці. Гэта свайго роду творчы эксперымент. Для любой творчай асобы цікава час ад часу выходзіць за рамкі свайго вобраза. Як чалавеку, які працуе ў тым ліку з візуальнымі сродкамі масавай інфармацыі, які мае дачыненне да тэлебачання, вельмі цікава патрапіць па той бок экрана.

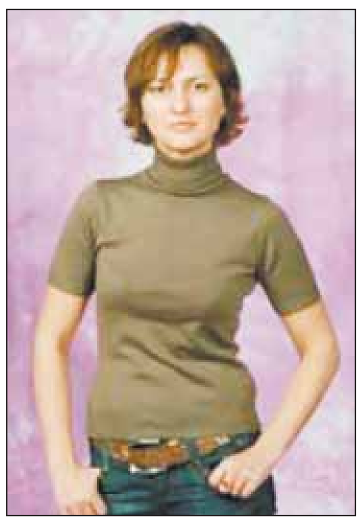

Акрамя таго, я звычайна як рэжысёр і прадзюсар працую з іншымі людзьмі, часам прапаную ім незвычайныя вобразы, становішчы. Тут мне было цікава, як мяне пабачаць іншыя людзі, тыя ж візажысты альбо фатографы.

— Як вы наогул ставіцеся да эратычных фотасесій?

— Станоўча. Калі гэта прыгожа, па-мастацку, то станоўча. Калі непрыгожа, то адмоўна. Больш за тое, я так стаўлюся да любых фотасесій. І да афіцыйных здымкаў. Бо няма нічога больш жахлівага, чым афіцыйныя здымкі на Дошцы гонару, калі ўсе зашпіленыя і з пратакольнымі тварамі. У тым, што ў чалавека ёсць цялеснасць, няма нічога кепскага.

Вольга ГАПЕЕВА — беларуская паэтка, якая надае асаблівую ўвагу роўнасці палоў. У яе хацелася спытаць, ці можна лічыць «жаночы» каляндар адказам на «аголеных літаратараў», якія паўсталі летась у календары на 2010 год?

— Не думаю, што жаночы пісьменніцкі каляндар з'яўляецца адказам на мужчынскі каляндар, які выйшаў летась. Нягледзячы на тое, што там нібыта аголеныя літаратары, ніякай аголенасці там няма. З пазіцый візуальнай антрапалогіі там усе апранутыя. Наогул, распрануць мужчыну і распрануць жанчыну — розныя рэчы... У тым сэнсе, што паказаць голыя ногі ці торс мужчыны — яшчэ не значыць яго «распрануць»,ператварыць з суб'екта ў аб'ект.

Магчыма, ініцыятары праекта ведаюць пра той каляндар, але іх матывы, напэўна, былі іншыя, чым жаночы «адказ». Калі мне патэлефанавалі і папрасілі паўдзельнічаць, то я падумала: а чаму не? У мяне быў летні месяц, таму свой вобраз я бачыла ў сукенцы, у якой прахадзіла ўвесь жнівень. Матыў удзелу: стаць бачнай у грамадстве, якое асабліва не прапануе магчымасцяў жанчыне-аўтарцы, як выйсці да шырокага чытача. Мне здаецца, для кожнай гэта проста магчымасць, каб цябе пабачыла большая колькасць людзей, каб заўважылі імя. Можа, зацікавяцца беларускай літаратурай і літаратурай увогуле. Бо калі на каляндар змясцілі, значыць, чалавек мае нейкую вагу, хоць, вядома, гэта і не факт, але масавы спажывец так звычайна і думае.

Мне цікава тое, што атрымліваецца пасля ўсяго. Я падазравала, што можа адбыцца такі ажыятаж. Але з іншага боку гэта мяне трошкі засмучае, таму што, напрыклад, нядаўна адбываўся гендарны маршрут, прысвечаны праблемам фемінізму і гендарным пытанням. Чамусьці пра гэтую сур'ёзную падзею амаль ніхто не пісаў і такога ажыятажу яна не выклікала... Таму мне асабіста не хацелася б, каб потым навешвалі цэтлікі, ці казалі, што жанчыны здатныя толькі на тое, каб прыгожа здымацца ў календарах.

Валярына КУСТАВА, паэтка, якая любіць выраз «далягляд не церпіць трох», у любых умовах думае пра тое, што галоўнае для яе, і ў адпаведнасці з гэтым прымае рашэнні.

— Ад пачатку я думала, што гэта будзе каляндар беларускіх пісьменніц, так было пададзена. Паколькі я даволі шмат выступаю, заўсёды стараюся данесці нейкі кавалачак беларускасці да як мага большай аўдыторыі, і, калі ў мяне з'яўляецца такі шанц, выкарыстоўваю яго. Бо гэта не штосьці распуснае ці непрыстойнае, не. Калі будуць прэзентацыі, то ўзнікне яшчэ адна нагода сустрэцца з чытачамі, гледачамі. Няхай будзе першым крокам, прынамсі з майго боку, каб данесці да іх нейкую часцінку культуры. Можа, да тых, хто раней пра яе не пачуў. Вядома ж, думала, што гэта будзе менавіта культурна засяроджаны, зарыентаваны на беларускасці каляндар. Але ён трохі змяніў канцэпцыю. Ну што ж! Мы будзем працаваць з тым, што маем. З аднаго боку, я мушу падзякаваць арганізатарам, якія зрабілі гэты каляндар. Бо такі цікавы досвед, фотаздымкі, якія проста так не маглі б з'явіцца.

— Лічыцца, што творчая асоба павінна адкрываць душу...

— Гэта было першае, пра што я казала, калі зайшла ў студыю. Калі я паглядзела на некаторыя фотаздымкі, якія мне былі прапанаваныя, я сказала, што разумею гэты праект як адкрыццё, паказ сутнасці сваёй творчасці. Калі хтосьці будзе паказваць аголенае цела, то я буду паказваць аголеную душу. У прынцыпе я пастаралася справіцца з гэтай задачай, якую сама ж сабе паставіла. У маіх вачах, я думаю, вы зможаце ўбачыць аголеную душу, што ў прынцыпе адпавядае маёй творчасці.

Падрыхтавала **Ларыса ЦІМОШЫК.**

Сакрэт поспеху ў год Ката — хуткасць і дзеянне

ЗГОДНА з Усходнім календаром, надыходзячы 2011 год будзе годам Ката (Труса). Чым ён вызначыцца, якія новыя настроі з сабой прынясе, нашым чытачам расказаў астролаг Уладзімір ВАСЮК.

— Абодва сімвалы года — што кот, што трус — жывёлы рухомыя, імклівыя, дынамічныя, таму наступны год прынясе нам дынаміку і павышаную актыўнасць. **Самым галоўным прынцыпам стане хуткасць, ініцыятыва. Прыйшоў час змяніць абарончую тактыку на наступальную, заваёўніцкую. Час атакаваць. Пераможа той, хто дзейнічае.**

Нягледзячы на пушыстасць і ласкавасць жывёл-татэмаў года, 2011-ы стане адным з самых дынамічных, актыўных і няпростых для большасці людзей, бо запатрабуе дзеянняў, учынкаў, скіраваных на дасягненне хуткіх вынікаў. Менавіта колькасцю такіх канкрэтных дзеянняў і будзе вымярацца паспяховасць у надыходзячым годзе.

Такім чынам, **сакрэт поспеху ў год Ката — хуткасць і дзеянне, скіраванае на тэрміновыя вынікі.**

Прынцып года праявіць сябе і ў палітыцы, і ў міжнародных стасунках: стане больш дынамізму, агрэсіі, абвострацца канфлікты. Прычым, **татэмы года ў большасці выпадкаў будуць на баку ініцыятараў канфліктаў і дапамогуць ім заваяваць перамогу, таму не трэба баяцца паражэння, лепш актыўна наступаць на тых франтах, якія маюць для вас вялікае значэнне** і дзе б даўно хацелася адсвяткаваць вікторыю. Але гэта не азначае, падкрэсліў астролаг, што ўвязвацца ў бойку трэба абсалютна бяздумна, не зважаючы на колькасную перавагу сіл праціўніка і сваю нявыгадную пазіцыю. Спярша мае сэнс цвяроза ацаніць сітуацыю, прыкінуць шанцы на поспех і — толькі калі яны даволі высокія — рушыць у наступленне. Важна, каб у вас хапала сіл і рэсурсаў на той учынак, які вы хочаце здзейсніць, але яшчэ важней — вера ў станоўчы вынік сваіх намаганняў.

Яшчэ адзін прынцып наступнага года — навучыцца жыць сённяшнім днём, цяперашнім момантам, зыходзячы са сваіх наяўных рэсурсаў, паспрабаваць перанесці аб'ект мары ў рэальнасць і ўвасобіць ідэю ў жыццё. **Кожны дзень рабіць нешта канкрэтнае для дасягнення сваёй мэты. Хопіць адкладваць свае планы і мары! Настаў час ажыццявіць іх!** Даўно хацелі кінуць курыць, запісацца ў фітнэс-клуб, стварыць сям'ю? Калі гэта так, то дзейнічайце, а не адкладайце на больш доўгатэрміновы перыяд. **Рэалізуйце тое, пра што даўно марылі, а сімвалы года вас падтрымаюць.**

Як сцвярджае мудрая японская прымаўка: хочаш быць кімсьці — будзь ім!

У многіх з нас атрымаюць шанц на рэалізацыю справы і праекты, якія гадамі не маглі ажыццявіцца. А тым, у каго апошнім часам справы не ладзяцца, а стрэлка эмацыянальнага барометра трывала завісла над рыскай «пахмурна», астролаг раіць узгадаць свае мінулыя перамогі і дасягненні, хай сабе і невялікія.

— Выхад з цяжкага становішча варта пачынаць з успамінаў аб ранейшых перамогах, аб тым лепшым і светлым, што з вамі адбылося ў папярэднія гады. Такі настрой дапаможа атрымаць станоўчы імпульс і змяніць жыццё да лепшага.

У 2011 годзе не варта адразу замахвацца на вялікія перамогі, адзначыў Уладзімір ВАСЮК. Вялікія перамогі патрабуюць вялікіх намаганняў. **Галоўнае — зрабіць перамогу ладам жыцця, кожны дзень ажыццяўляць нейкія дробныя пазітыўныя перамены, навучыцца дасягаць маленькіх перамог кожны дзень, каб яны пацягнулі за сабой перамогі вялікія.** Штодзённыя і паслядоўныя намаганні ў вызначаным кірунку абавязкова дапамогуць вам дасягнуць поспеху ў наступныя 12 месяцаў.

Інга МІНДАЛЁВА.

КАНТРАБАНДНЫЯ ЦЫГАРЭТЫ І «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»

Супрацоўнікі віцебскай мытні на чыгуначнай станцыі ў Полацку затрымалі буйную партыю кантрабандных цыгарэт, якія ў чыгуначным вагоне спрабавалі перавезці за мяжу пад выглядам торфабрыкету. Вагон з «брыкетамі на аснове торфу» згодна з суправаджальнымі дакументамі накіроўваўся ў Латвію. Але мытнікі атрымалі аператыўную інфармацыю пра кантрабанду. У выніку знайшлі ў вагоне больш за 8,3 мільёна штук цыгарэт расійскай вытворчасці двух найменняў. Пачкі ляжалі ў каробках сярод торфабрыкету. Пачаты адміністрацыйны працэс, у выніку якога матэрыялы будуць перададзеныя ў суд. Хутчэй за ўсё, цыгарэты будуць канфіскаваныя.

У Аршанскім раёне на трасе Брэст—Мінск—мяжа Расійскай Федэрацыі ля пасёлка Высокае супрацоўнікі дзяржаўтаінспекцыі затрымалі аўтамашыну «Інтэрнацыянал», якой, як потым высветлілася, кіраваў грамадзянін Расіі. Мужчына перавозіў без адпаведных суправаджальных дакументаў 6,5 тоны лому каляровага металу і 2,6 тоны лому чорнага агульным коштам 7,6 мільёна рублёў. Склалі адміністрацыйны пратакол. Груз канфіскавалі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Памежнікі не дрэмлюць

Непадалёку ад беларуска-польскай мяжы памежнікі затрымалі трох грузін, якія ноччу спрабавалі «перакусіць» сігналізацыю, каб затым перайсці мяжу. Было ўстаноўлена, што адзін з іх ужо шмат разоў спрабаваў легальна выехаць у Польшчу і Літву, але памежнікі гэтых краін вярталі яго назад. Пасля гэтага грузін сустрэў двух землякоў, і яны ўжо разам вырашылі нелегальна пранікнуць у Польшчу.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЗАВЕРЕНО
Директор Департамента
по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
Гальперин А.Л.
18.11.2010

ТЕХНОБАНК

УТВЕРЖДЕНО
Протокол Наблюдательного Совета
ОАО «Технобанк»
29.10.2010 № 34

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ
ОБ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖЕ ОБЛИГАЦИЙ ПЯТОГО ВЫПУСКА ОТКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «ТЕХНОБАНК»

1. Наименование.
На белорусском языке:
полное – Адкрытае акцыянернае таварыства «Тэхнабанк», сокращенное – ААТ «Тэхнабанк».
На русском языке:
полное – Открытое акционерное общество «Технобанк», сокращенное – ОАО «Технобанк».

2. Место нахождения, телефон, факс, электронный адрес (e-mail).
Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44.
Тел/факс: +375 17 283 15 05
Адрес в интернете: www.technobank.by
E-mail: info@technobank.by

3. Номера расчетных счетов, на которые будут зачисляться средства, поступающие при открытой продаже облигаций.
№ 3811800010014 в ОАО «Технобанк», код 182 (для индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, не являющихся банками).
№ 1811800010016 в ОАО «Технобанк», код 182 (для банков).

4. Наименование периодического печатного издания, в котором публикуется бухгалтерская отчетность.
Годовая бухгалтерская отчетность эмитента публикуется в газете «Звязда» не позднее 25 апреля года, следующего за отчетным, также с данной информацией можно ознакомиться на сайте ОАО «Технобанк» по адресу: **www.technobank.by.**

5. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента, его местонахождение, дата, номер государственной регистрации и наименование органа, его зарегистрировавшего, номер специального разрешения (лицензии) на осуществление профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, срок действия лицензии.
ОАО «Технобанк» обслуживает депозитарий ОАО «Технобанк», расположенный по адресу: Республика Беларусь, 220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44, действующий на основании специального разрешения (лицензии) на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/0385568, выданного Министерством финансов Республики Беларусь, срок действия – до 22 июня 2014 года.

6. Размер уставного фонда, количество акций по категориям и типам привилегированных акций, номинальная стоимость акций.
Сумма зарегистрированного уставного фонда составляет 46 586 939 800 (Сорок шесть миллиардов пятьсот восемьдесят шесть миллионов девятьсот тридцать девять тысяч восемьсот) белорусских рублей.
Уставный фонд разделен на 24 519 442 (Двадцать четыре миллиона пятьсот девятнадцать тысяч четыреста сорок две) акции, из них простых (обыкновенных) акций 24 455 229 (Двадцать четыре миллиона четыреста пятьдесят пять тысяч двести двадцать девять) штук и привилегированных акций 64 213 (Шестьдесят четыре тысячи двести тринадцать) штук. Номинальная стоимость акций – 1 900 (Одна тысяча девятьсот) рублей.

7. Дата, номер государственной регистрации и наименование органа, его зарегистрировавшего.
Эмитент зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь как ООО СКБ «Технобанк» 5 августа 1994 года, регистрационный номер № 47, преобразован в ОАО СКБ «Технобанк» 1 июня 1995 года, переименован в ОАО «Технобанк» 5 мая 2000 года. ОАО «Технобанк» (далее – Банк) является правопреемником всех прав и обязанностей ЗАО «Торгово-Промышленный банк», ОАО «Белорусский Индустриальный Банк».

8. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии.
Ознакомиться с подробной информацией о выпуске облигаций можно начиная с даты публикации в средствах массовой информации текста краткой информации об открытой продаже облигаций по адресу:
- в офисе ОАО «Технобанк» по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, 44 с 9.00 до 16.00 в рабочие дни;
- на интернет-сайте эмитента: www.technobank.by.

9. Дата принятия решения о выпуске облигаций, номер протокола и наименование органа, принявшего это решение.
Решение о выпуске облигаций принято Наблюдательным Советом ОАО «Технобанк» «29» октября 2010 года, протокол № 34.

10. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество облигаций.
К открытой продаже предлагаются 190 000 (Сто девяносто тысяч) именных дисконтных облигаций в бездокументарной форме (в виде записей на счетах).
Серия «ТБ-5», номера «000001 – 190000».
Объем эмиссии составляет 19 000 000 000 (Девятнадцать миллиардов) белорусских рублей.

11. Номинальная стоимость облигаций.
100 000 (Сто тысяч) белорусских рублей.

12. Цель выпуска облигаций.
Облигации выпускаются с целью привлечения свободных денежных средств юридических лиц и индивидуальных предпринимателей для формирования ресурсной базы банка.

13. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям.
Исполнение обязательств по облигациям обеспечивается залогом. В качестве предмета залога по облигациям выступают следующие объекты недвижимости:

№ п/п	Наименование объектов	Рыночная стоимость, бел. руб.
1	Изолированное помещение с инвентарным № 500/D-7021882, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, д. 44, пом. 4, назначение – Административное помещение	3 744 564 290
2	Изолированное помещение с инвентарным № 500/D-7021883, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, д. 44, пом. 3, назначение – Административное помещение	6 049 645 258
3	Изолированное помещение с инвентарным № 500/D-704738, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Мельникайте, д. 8, пом. 7П, назначение – Административное помещение	14 685 066 466
	ИТОГО	24 479 276 014

Независимая оценка произведена 11 октября 2010 г. ООО «ЕВРОНЕДВИЖИМОСТЬ КОНСАЛТ» Республика Беларусь, 220029, г. Минск, пр. Машерова, д. 17, к. 114Г, заключение об оценке № 11/10-10/1.

14. Период проведения открытой продажи облигаций.
Дата начала продажи: 29 ноября 2010 года.
Дата прекращения продажи: 29 августа 2011 года.

15. Место и время проведения открытой продажи облигаций.
Открытая продажа (размещение) осуществляется:
- на внебиржевом рынке по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, 44 с 9.00 до 16.00 в рабочие дни на основании договора первичного размещения облигаций;
- на биржевом рынке в торговой системе ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» в соответствии с регламентом торгов.

16. Срок обращения облигаций.
с 29 ноября 2010 года до 29 ноября 2012 года (731 день).

17. Дата начала погашения и порядок погашения облигаций.
Погашение облигаций осуществляется по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, 44 в ОАО «Технобанк» с 9.00 до 16.00 в рабочие дни, начиная с 29 ноября 2012 года.
Погашение облигаций осуществляется в отношении лиц, указанных в реестре владельцев облигаций, сформированном депозитарием эмитента за 5 рабочих дней до наступления срока погашения облигаций. Владельцы облигаций обязаны прекратить все сделки с облигациями за 5 рабочих дней до наступления срока погашения облигаций.
Эмитент осуществляет списание денежных средств со своего счета по реквизитам владельцев в день погашения облигаций. Погашение облигаций производится денежными средствами в сумме и валюте номинала облигаций. Списание денежных средств производится по реквизитам последнего держателя, указанного в реестре владельцев облигаций ОАО «Технобанк», сформированном депозитарием эмитента за 5 рабочих дней до наступления срока погашения облигаций. Обязанность по погашению облигаций считается исполненной с момента списания денежных средств со счета эмитента по реквизитам владельцев облигаций.
В случае отсутствия в реестре владельцев облигаций данных о банковских реквизитах владельцев облигаций сумма, подлежащая выплате, выплачивается путем депонирования на счете банка до непосредственного обращения владельца облигаций. Проценты по депонированным суммам не начисляются и не выплачиваются.
При погашении облигаций владельцам возмещается номинальная стоимость облигаций денежными средствами в сумме и валюте номинала облигации в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

18. Размер или порядок определения размера дохода по облигациям, условия его выплаты.
Цена продажи облигаций в период открытой продажи устанавливается эмитентом из расчета 14 % годовых к погашению.
Годовая доходность по облигациям рассчитывается по следующей формуле:

$$Дг = \frac{(Н–Ц) \times 100}{Ц} / \left(\frac{Т365}{365} + \frac{Т366}{366}\right),$$

где:
Дг – годовая доходность по облигациям (процентов годовых);
Н – номинальная стоимость облигаций;
Ц – цена продажи облигаций;
Т365 – количество дней срока обращения облигаций, приходящееся на календарный год, состоящий из 365 дней;
Т366 – количество дней до погашения облигаций, приходящееся на календарный год, состоящий из 366 дней.
Количество дней до погашения облигаций определяется со дня их продажи по день погашения. При этом день продажи и день погашения считаются одним днем.
Текущая стоимость облигаций рассчитывается по следующей формуле:

$$С = Ц + \frac{Ц \times Д}{100} \times \left(\frac{Т365}{365} + \frac{Т366}{366}\right),$$

где:
С – текущая стоимость облигаций;
Ц – цена продажи облигаций, установленная эмитентом в день начала открытой продажи;
Д – доходность, рассчитанная исходя из цены продажи на дату начала размещения облигаций (процентов годовых), установленная эмитентом;
Т – количество дней обращения дисконтных облигаций данного выпуска. Количество дней обращения дисконтных облигаций определяется с даты начала их размещения по дату расчета их текущей стоимости. При этом день начала размещения дисконтных облигаций и день расчета их текущей стоимости считаются одним днем;
Т365 – количество дней срока обращения облигаций, приходящееся на календарный год, состоящий из 365 дней;
Т366 – количество дней до погашения облигаций, приходящееся на календарный год, состоящий из 366 дней.
Расчет цены продажи и текущей стоимости облигаций осуществляется исходя из фактического количества дней в году.
При расчете количества дней срока обращения (до погашения) и периода начисления дохода первый и последний дни срока (периода) считаются одним днем. При этом, если срок (период) делится переходом с календарного года, состоящего из 365 дней, на календарный год, состоящий из 366 дней, либо наоборот, то при определении значений Т365 и Т366 уменьшается количество дней в первой части периода независимо от количества дней в календарном году.
При определении текущей стоимости и цены продажи облигации, расчет дохода производится по каждой облигации с точностью до одного рубля с округлением в соответствии с Правилами начисления процентов в банках Республики Беларусь.
Облигации продаются по цене ниже номинальной стоимости и погашаются по номинальной стоимости.
Доходом у держателя облигаций является дисконт, который в случае приобретения облигаций до погашения рассчитывается по формуле:

$$Д = Н - Ц,$$

где:
Д – дисконт (доход);
Н – номинальная стоимость облигаций;
Ц – цена покупки облигации.
В случае досрочного выкупа облигаций эмитентом доход рассчитывается по формуле:

$$Д = Цв - Ц,$$

где:
Д – дисконт (доход);
Цв – цена выкупа эмитентом;
Ц – цена покупки облигации.

19. Минимальная цена продажи облигаций.
78 123 (Семьдесят восемь тысяч сто двадцать три) белорусских рубля.

20. Условия и порядок возврата средств инвесторам при запрещении выпуска облигаций.
При запрещении выпуска облигаций эмитент в месячный срок с момента получения от регистрирующего органа уведомления о запрещении выпуска облигаций возвращает инвесторам средства, полученные в оплату размещенных облигаций.

21. Порядок перехода прав собственности на облигации на вторичном рынке ценных бумаг, условия конвертации, условия и порядок досрочного погашения облигаций.
Эмитент имеет право выкупать облигации по договорной цене в течение всего срока обращения. Выкуп облигаций осуществляется эмитентом на внебиржевом рынке с заключением договора купли-продажи и/или на биржевом рынке в порядке, установленном ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа».
Эмитент имеет право продавать на вторичном рынке облигации по договорным ценам.
Эмитент имеет право досрочно погасить выкупленные облигации с прекращением обязательств по облигациям в силу совпадения должника и кредитора в одном лице согласно статье 383 Гражданского кодекса Республики Беларусь.
Эмитент имеет право совершать иные операции с облигациями, предусмотренные законодательством Республики Беларусь.
Конвертация облигаций не производится.

22. Дата и номер государственной регистрации облигаций.
№ 5-200-02-0850 от «18» ноября 2010 года.

Председатель Правления **Д.Л. Михалевич**

Главный бухгалтер **Н.А. Кузьмицкая**

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 11 от 31.05.2010 г.

САБРАЦЬ. АЧЫСЦІЦЬ. ЗНІШЧЫЦЬ

У Беларусі распрацаваны праект Нацыянальнага плана па выкананні Стакгольмскай канвенцыі аб стойкіх арганічных забруджвальніках на 2011—2015 гады

Не сакрэт, што адной з асноўных прычын добрага здароўя кожнага чалавека з'яўляецца стан навакольнага асяроддзя, і гэты факт набыў асаблівую актуальнасць менавіта ў мінулым стагоддзі — у сувязі з шырокім распаўсюджваннем выкарыстання разнастайных хімічных сумесяў і злучэнняў. Пры гэтым медыкі былі вымушаныя канстатаваць: далёка не ўсе з іх з'яўляюцца бяспечнымі. А адной з найбольш вострых праблем у свеце прызнаныя так званыя стойкія арганічныя забруджвальнікі — САЗ. Нездарма ў 2001 годзе міжнароднай супольнасцю была прынятая Стакгольмская канвенцыя аб стойкіх арганічных забруджвальніках, якая вызначыла дакладныя патрабаванні па абарачэнні САЗ. Не засталася ўбаку і наша краіна — Беларусь далучылася да канвенцыі ў снежні 2003 года.

ПЕРШЫЯ КРОКІ. ПАТРЭБНЫ ПРАЦЯГ

Як бок Стакгольмскай канвенцыі наша краіна ўзяла на сябе шэраг абавязкаў. І ў тым ліку — па правядзенні маніторынгу ўтрымання стойкіх арганічных забруджвальнікаў у навакольным асяроддзі, ацэнцы ўздзеяння САЗ, распрацоўцы аналітычных метадаў вымярэння САЗ, спыненні выкарыстання поліхларыраваных біфенілаў (ПХБ) да 2025 года, абясшкоджванні адходаў, якія ўтрымліваюць ПХБ, выяўленні тэрыторый з высокай канцэнтрацыяй ПХБ, выяўленні і маркіроўцы абсталявання з утрыманнем ПХБ і г.д. Для дакладных пакрокавых дзеянняў быў распрацаваны Нацыянальны план выканання абавязкаў, прынятых Рэспублікай Беларусь па Стакгольмскай канвенцыі аб стойкіх арганічных забруджвальніках на 2007—2010 гады і да 2028 года. Нацплан зацверджаны ўказам кіраўніка дзяржавы. Прычым ужо сёння ёсць падставы казаць аб выкананні мерапрыемстваў гэтага дакумента.

Так, у нашай краіне былі вызначаныя Правілы абыходжання з непрыдатнымі пестыцыдамі; зацверджаныя Правілы абыходжання з абсталяваннем і адходамі, якія ўтрымліваюць поліхларыраваныя біфенілы; распрацаваны шэраг нацыянальных стандартаў па выкідах ад стацыянарных крыніц і вызначэнні масавай канцэнтрацыі ПХДД/ПХБФ і дыяксінападобных ПХБ, ацэнцы якасці вады і якасці глебы; распрацаваны тэхнічны кодэкс устаноўленай практыкі ў дачыненні да выкідаў САЗ у атмасферу; створаныя асобныя банкі звестак пэўных аб'ектаў навакольнага асяроддзя (воды, донныя адкладанні і завесі, глебы), наладжана вядзенне спецыялізаванай базы звестак маніторынгу стойкіх арганічных забруджвальнікаў; праводзіцца штогадовая работа па актуалізацыі баз звестак аб пестыцыдах, аб'ектах іх размяшчэння і тэрыторыях, забруджаных пестыцыдамі, аб поліхларыраваных біфенілах, абсталяванні, матэрыялах і адходах, якія ўтрымліваюць поліхларыраваныя біфенілы, тэрыторыях, забруджаных ПХБ, аб крыніцах выкідаў стойкіх арганічных забруджвальнікаў у выніку іх ненаўмыснай вытворчасці.

Адначасова ў Беларусі была праведзена работа па пераўпакоўцы непрыдатных пестыцыдаў, якія засталіся на захоўванні ў сельгаспрадпрыемствах; праведзены інжынерна-тэхнічныя мерапрыемствы па зніжэнні шкоднага ўздзеяння непрыдатных пестыцыдаў, якія знаходзяцца ў Слонімскім, Верхнядзвінскім, Пастаўскім, Гарадоцкім, Дрыбінскім, Петрыкаўскім захаваннях; адноўлены пад'язныя шляхі, абвадныя каналы для адтоку талай вады, агароджы, назіральныя свідравіны; захаванні ўкрыты плёнкай або дадатковым слоем гліны, тут устаноўлены аншлагі. Цалкам ліквідавана Гяршонскае захаванне непрыдатных пестыцыдаў на Брэстчыне, вядзецца ліквідацыя Петрыкаўскага захавання.

Паводле Нацыянальнага плана праведзена інвентарызацыя і маркіроўка абсталявання, якое ўтрымлівае поліхларыраваныя біфенілы, міністэрствамі і ведамствамі распрацаваныя і зацверджаныя галіновыя праграмы па вывадзе з эксплуатацыі і дастаўцы на перапрацоўку абсталявання з утрыманнем ПХБ, вядзецца мэтанакіраваны вывад з выкарыстання небяспечных кандэнсатараў і трансфарматараў, складзены і абноўлены пералік тэрыторый, забруджаных поліхларыраванымі біфеніламі.

Не менш адметны крок — закупка храматаграфічнага абсталявання для выканання якаснага ўтрымання стойкіх арганічных забруджвальнікаў у аб'ектах навакольнага асяроддзя. Паралельна для адсочвання стану здароўя насельніцтва распрацаваная методыка адначасовага вызначэння рэшткавых колькасцяў поліхларыраваных біфенілаў і хлараргнічных пестыцыдаў у грудным жаночым малацэ і прадуктах жывёлагадоўлі з дапамогай вадкаснай храматаграфіі; распачатыя праверкі мяса, малака, мясных і малочных прадуктаў, рыбы.

Яшчэ адзін напрамак — скарачэнне выкідаў стойкіх арганічных забруджвальнікаў у выніку іх ненаўмыснай вытворчасці. З гэтай мэтай вядзецца актыўная работа па мадэрнізацыі газаачышчальнага абсталявання.

І, апроч таго, распачата шырокая кампанія па інфармаванні насельніцтва аб праблеме САЗ — праз друкаваныя і электронныя СМІ, інтэрнэт. Наладжана правядзенне конкурсу праектаў грамадскіх арганізацый, накіраваных на павышэнне дасведчанасці жыхароў Беларусі наконт стойкіх арганічных забруджвальнікаў. Нарэшце, паводле патрабаванняў Стакгольмскай канвенцыі, арганізавана перыядычнае прадастаўленне звестак яе ўдзельнікам аб выкананні абавязацельстваў, якія прыняла на сябе Беларусь.

— Паводле Нацыянальнага плана выканання абавязкаў, прынятых Рэспублікай Беларусь па Стакгольмскай канвенцыі аб стойкіх арганічных забруджвальніках на 2007—2010 гады і да 2028 года, праведзена па-сапраўднаму вялікая работа, — адзначае намеснік начальніка ўпраўлення абыходжання з адходамі — начальнік аддзела рэгулявання абыходжання з адходамі Міністэрства прыроды і аховы навакольнага асяроддзя Вольга Сазонава. — І ўсё ж даводзіцца канстатаваць: пакуль зроблена яшчэ далёка не ўсё. І ў сувязі з гэтым нашым міністэрствам распрацаваны, узгоднены з зацікаўленымі структурамі і накіраваны на разгляд урада Нацыянальны план на перыяд 2011—2015 гадоў.

ПРАГАЛ КАНТРАКТАМ НЕ СПРЫЯЕ

Варта нагадаць: у Беларусі сфарміраваная нарматыўна-прававая база, якая рэгламентуе абыходжанне з непрыдатнымі пестыцыдамі. Распрацаваны таксама шэраг стандартаў і тэхнічных умоў у дачыненні да абсталявання і матэрыялаў, якія ўтрымліваюць поліхларыраваныя біфенілы, вызначаны парадак правядзення інвентарызацыі дыяксінаў-фуранаў, методыкі адбору проб, парадак правядзення аналізаў утрымання ў розных кампанентах і г.д. Але ў той жа час у Міністэрстве прыроды і аховы навакольнага асяроддзя падкрэсліваюць: над нарматыўнай базай неабходна працаваць і далей.

У прыватнасці, Нацыянальным планам выканання абавязкаў, прынятых Рэспублікай Беларусь па Стакгольмскай канвенцыі аб стойкіх арганічных забруджвальніках прадугледжваецца, што ў наступнай пяцігодцы будуць распрацаваныя і ўведзеныя ў дзеянне прававыя акты і тэхнічныя нарматыўныя прававыя акты, якія вызначаць парадак аднаўлення парушанага стану тэрыторый, забруджаных САЗ. Апроч таго, ёсць намер распрацаваць і ўвесці ў дзеянне тэхнічныя нарматыўныя прававыя акты, якія забяспечвалі б правядзенне маніторынгу ўтрымання стойкіх арганічных забруджвальнікаў ва ўсіх кампанентах прыроднага асяродку; распрацаваць і ўкараніць метады эканамічнага стымулявання выкідаў САЗ і выкарыстання найлепшых тэхнічных метадаў; увесці нарматывы ўтрымання САЗ ва ўсіх кампанентах прыроднага асяродку, і ў тым ліку ў выкідах крыніц, якія трапляюць пад дзеянне частак II і III дадатку С да Стакгольмскай канвенцыі.

Не менш важны напрамак — і распрацоўка нарматыўна-прававога акта, які б рэгламентаваў парадак перамяшчэння абсталявання з утрыманнем стойкіх арганічных забруджвальнікаў праз мытную мяжу. Цяпер вывучаюцца магчымасці такога вывазу з Беларусі ў іншыя краіны, прычым пробная партыя ў 19 тон абсталявання з утрыманнем поліхларыраваных біфенілаў ужо трапіла ў Германію. Аднак на сёння тут існуюць пэўныя юрыдычныя «прагалы». І іх ліквідацыя патрэбная для таго, каб надалей прадпрыемствы без перашкод маглі заключаць кантракты на вываз і знішчэнне САЗ за межамі нашай краіны.

АДНА. ЗАМЕСТ ЧАТЫРОХ

У планах па фарміраванні і ўдасканаленні заканадаўства ёсць і такі пункт — распрацоўка і прыняцце нарматыўнага прававога акта, які будзе рэгламентаваць парадак вядзення Адзінай базы звестак аб стойкіх арганічных забруджвальніках. І гэты пункт з'явіўся зусім не выпадкова.

— На папярэднім этапе былі створаны чатыры асобныя базы звестак — аб непрыгодных пестыцыдах, аб'ектах іх размяшчэння і тэрыторыях, забруджаных пестыцыдамі; аб матэрыялах, абсталяванні і адходах з утрыманнем поліхларыраваных біфенілаў; база аб крыніцах выкідаў САЗ у выніку іх ненаўмыснай вытворчасці; аб звестках маніторынгу САЗ у рамках Нацыянальнага маніторынгу навакольнага асяродку, — працягвае Вольга Сазонава. — Цяпер жа плануецца стварыць Адзіную базу аб стойкіх арганічных забруджвальніках, якая будзе ўключаць у сябе адначасова ўсе чатыры гэтыя блокі, а таксама інфармацыйна-даведачны і картаграфічны блок. І зразумела, што Адзіная база звестак аб САЗ будзе пастаянна актуалізавацца.

ЗАХАВАННЯЎ НЕПРЫДАТНЫХ ПЕСТЫЦЫДАЎ СТАНЕ МЕНШ

Не сакрэт, што на працягу бліжэйшых гадоў застануцца надзённымі і пытанні абыходжання з непрыдатнымі пестыцыдамі. І ў тым ліку з пестыцыдамі, якія залічваюцца да стойкіх арганічных забруджвальнікаў.

— У 2011—2015 гадах працягнецца работа па экалагічна бяспечным зборы і захоўванні пестыцыдаў, якія адносяцца да стойкіх арганічных забруджвальнікаў, з мэтай іх далейшага абясшкоджвання, — канстатуе Вольга Сазонава. — Будзе завершана работа па пераўпакоўцы непрыдатных пестыцыдаў для іх працяглага бяспечнага захоўвання, ёсць намер распрацаваць мерапрыемствы па выяўленні і аднаўленні парушанага стану тэрыторый, забруджаных пестыцыдамі, якія залічваюцца да САЗ, а таксама наладзіць вываз непрыдатных пестыцыдаў за межы нашай краіны для іх знішчэння экалагічна бяспечным спосабам. Дарэчы, ужо цяпер рыхтуецца пакет дакументацыі для правядзення тэндара — у выніку яго будзе выбрана арганізацыя, якая і зоймецца знішчэннем непрыдатных пестыцыдаў, якія будуць вымацца са Слонімскага захавання.

У рамках Нацыянальнага плана прадугледжваецца і такі пункт — знішчэнне Слонімскага на Гродзеншчыне і ці не найбольш патэнцыйна небяспечнага для навакольнага асяроддзя Гарадоцкага на Віцебшчыне захаванняў непрыдатных пестыцыдаў.

ДЗЕ ХАРЧАВАННЕ, ТАМ БЕЗ ПХБ

Будуць знаходзіцца ў цэнтры ўвагі і пытанні абыходжання з абсталяваннем, матэрыяламі і адходамі, якія ўтрымліваюць поліхларыраваныя біфенілы.

— Нацыянальны план на наступную пяцігодку вызначае працяг работы па інвентарызацыі, маркіроўцы абсталявання і адходаў, якія ўтрымліваюць поліхларыраваныя біфенілы, прадугледжвае выкарыстанне ПХБ толькі ў непашкоджаным і герметычным абсталяванні, забеспячэнне кантролю за выкарыстаннем абсталявання з утрыманнем ПХБ і кантролю за своечасовым выяўленнем уцечак ПХБ, — зазначае Вольга Сазонава. — Нацыянальны план таксама прадугледжвае недапушчэнне рэкуперацыі поліхларыраваных біфенілаў, недапушчэнне выкарыстання абсталявання з утрыманнем ПХБ на прадпрыемствах па вытворчасці кармоў і прадуктаў харчавання. Будзе працягнутая работа па вывадзе з эксплуатацыі і дэмантажы абсталявання з утрыманнем ПХБ (з улікам заканчэння такіх работ да 2025 года). У планах таксама выяўленне і аднаўленне парушанага стану тэрыторый у выніку забруджвання ПХБ, а яшчэ — вываз часткі абсталявання і адходаў з утрыманнем поліхларыраваных біфенілаў для знішчэння за межы Беларусі.

МАНІТОРЫНГ З НОВЫМІ НАПРАМКАМІ

У 2011—2015 гадах у Беларусі працягнецца маніторынг ўтрымання стойкіх арганічных забруджвальнікаў у навакольным асяроддзі. У прыватнасці, запланавана набыццё абсталявання і арганізацыя кантролю за ўтрыманнем САЗ ва ўсіх кампанентах прыроднага асяроддзя; забеспячэнне правядзення сістэматычных назіранняў за ўтрыманнем САЗ паводле ўстаноўленых рэгламентаў у вызначаных для такіх назіранняў пунктах (раёны размяшчэння існуючых і выведзеных з эксплуатацыі захаванняў непрыдатных пестыцыдаў, аб'ектаў размяшчэння прамысловых і камунальных адходаў і г.д.); распрацоўка нарматываў парогавых значэнняў утрымання САЗ у аб'ектах навакольнага асяроддзя для фарміравання падыходаў да ацэнкі стану навакольнага асяроддзя і ўзроўню ўздзеяння на яго аб'екты існуючых і патэнцыяльных крыніц стойкіх арганічных забруджвальнікаў. Плюс да таго будзе наладжаны маніторынг «новых» САЗ у аб'ектах навакольнага асяроддзя; фарміраванне сеткі пунктаў назіранняў на падставе дзейнага маніторынгу і распрацоўка адпаведных рэгламентаў назірання; будзе зроблена ацэнка нацыянальнага тэхнічнага і метадычнага патэнцыялаў для арганізацыі сістэматычных назіранняў за ўтрыманнем «новых» 9 стойкіх арганічных забруджвальнікаў у аб'ектах навакольнага асяродку; распрацаваная і рэалізаваная праграма навукова-практычных семінараў з удзелам спецыялістаў лабараторных службаў органаў дзяржаўнага кіравання і арганізацый для абмену вопытам у галіне сучасных тэхналогій і метадаў адбору і правядзення выпрабавальных проб розных асяродкаў на ўтрыманне САЗ.

— Гаворка аб «новых» стойкіх арганічных забруджвальніках ідзе па вельмі простай прычыне, — тлумачыць Вольга Сазонава. — Справа ў тым, што першапачаткова Стакгольмская канвенцыя вызначыла 12 САЗ: дзевяць з іх — гэта хлоразмяшчальныя пестыцыды (альдрын, дыльдрын, хлардан, ДДТ (дыхлор-дыфеніл-трыхлорэтан), эндрын, гептахлор, гексахлорбензол, міракс і таксафен), поліхларыраваныя біфенілы (ПХБ) і выкіды поліхларыраваных дыбенза-n-дыякінаў і дыбензафуранаў, гексахлорбензолу і ПХБ (дыяксіны і фураны). Аднак потым «чорны спіс» павялічыўся. У прыватнасці, на чацвёртай нарадзе Канферэнцыі Бакоў Стакгольмскай канвенцыі да САЗ былі аднесены з выключэннямі хлордэкон, гексабромдыфеніл, пентахлорбензол, ліндан, альфа-гексахлорцыклагексан, бета-гексахлорцыклагексан, тэтрабромдыфенілавы эфір і пентабромдыфенілавы эфір (камерцыйны пентабромдыфенілавы эфір), гексахлордыфенілавы эфір і гептабромдыфенілавы эфір (камерцыйны актабромдыфенілавы эфір), перфтарактанавая сульфонавая кіслата, яе солі і перфтарактанавыя сульфанілфтарыды. Прычым было вырашана ўключыць хлордэкон, гексабромдыфеніл, альфа-гексахлорцыклагексан, бета-гексахлорцыклагексан у забаронены пералік А, а пентахлорбензол — у пералік С. У тым жа пераліку А апынуўся і ліндан, праўда, з агаворкай — працягваць яго выкарыстанне дазволена ў фармацэўтычных мэтах. Нарэшце, у пераліку Канвенцыі таксама ўвайшлі пентабромдыфенілавы эфір і актабромдыфенілавы эфір — з дазволам перапрацоўкі і экспарту тавараў, якія ўтрымліваюць гэтыя рэчывы, да 2030 года.

САННАГЛЯД ПОЙДЗЕ Ў ЛАД

Адначасова працягнецца маніторынг стану здароўя насельніцтва ў сувязі з уздзеяннем стойкіх арганічных забруджвальнікаў. Запланавана распрацоўка і ўкараненне метадаў папярэджання і мінімізацыі шкоднага ўздзеяння САЗ на здароўе чалавека; укараненне маніторынгу функцыянальных парушэнняў у арганізме чалавека ў сувязі з уздзеяннем САЗ, а таксама ўкараненне метадаў якаснага экспрэс-аналізу дыяксінаў, фуранаў і поліхларыраваных біфенілаў у практыку дзяржаўнага санітарнага нагляду.

ВЫКІДЫ — У «МІНУС»

У планах для скарачэння выкідаў стойкіх арганічных забруджвальнікаў у выніку іх ненаўмыснай вытворчасці — аснашчэнне прадпрыемстваў новым сучасным ачышчальным абсталяваннем, распрацоўка галіновых планаў па зніжэнні выкідаў САЗ, выхад на нормы ўтрымання САЗ у выкідах у металургіі і машынабудаванні, энергетыцы, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, хімічнай і нафтахімічнай вытворчасці, дрэваапрацоўчай прамысловасці, у жыллёва-камунальнай гаспадарцы.

Прадугледжваецца, што да 2015 года будзе забяспечана скарачэнне нацыянальных выкідаў САЗ для дыяксінаў/фуранаў і поліхларыраваных біфенілаў пры вытворчасці металаў і пры спальванні адходаў на 10 працэнтаў, а для поліараматычных вуглевадародаў і гексахлорбензолу пры спальванні паліва ў маламагутных кацельных устаноўках і пры спальванні адходаў — на 5 працэнтаў. Ёсць намер укараніць газаачышчальнае абсталяванне з эфектыўнасцю ачысткі для рукаўных фільтраў больш за 98 працэнтаў і для мокрых пылаўлоўнікаў больш за 95 працэнтаў на сталеплавільных і індукцыйных печках, вагранках у металургічнай вытворчасці; укараніць першасныя метады зніжэння выкідаў, у прыватнасці, укараніць сістэмы ачысткі металалому ад масла да загрузкі ў тэхналагічныя агрэгаты, вызначыць больш жорсткія патрабаванні да паставак металалому, яго сарціроўкі і ачысткі ад забруджванняў; укараніць тэхналогіі, якія забяспечваюць поўнае спальванне і мінімізацыю аб'ёмаў адыходных газаў у кацельных устаноўках. Плануецца змяншэнне лішкаў паветра і павелічэнне каэфіцыента карыснага дзеяння малых паліваспальвальных установак, узмацненне кантролю працэсаў гарэння на малых паліваспальвальных устаноўках.

АД БРАШУРЫ І ДА САЙТА

Наступны блок Нацыянальнага плана — працяг інфармацыйна-асветніцкай работы. Тут плануецца выданне разнастайных брашур, плакатаў, улётак і іншых інфармацыйных матэрыялаў па пытаннях стойкіх арганічных забруджвальнікаў; забеспячэнне функцыянавання інтэрнэт-сайта па САЗ і зноў жа правядзенне конкурсу праектаў грамадскіх аб'яднанняў, накіраваных на павышэнне ўзроўню ведаў насельніцтва па гэтай тэме.

СВАЁ ЗАЎСЁДЫ ЛЕПШ

І колькі слоў пра навуковае і тэхнічнае забеспячэнне ў галіне абыходжання са стойкімі арганічнымі забруджвальнікамі. Адметны напрамак у гэтым плане — правядзенне ацэнкі наяўнасці ў Беларусі тых жа «новых» САЗ, іх інвентарызацыя і ўнясенне ў базу звестак.

— Апроч таго, разглядаецца магчымасць закупкі абсталявання і ўводу ў эксплуатацыю ў Беларусі прадпрыемства па абясшкоджванні экалагічна бяспечным спосабам стойкіх арганічных забруджвальнікаў — сёння такое знішчэнне магчымае толькі за мяжой, — кажа Вольга Сазонава. — Прычым патрэба ў падобным прадпрыемстве сапраўды вялікая. Тым больш што нельга забываць: апроч САЗ у нашай краіне ёсць і іншыя небяспечныя адходы.

КРЫНІЦЫ РОЗНЫЯ, МЭТА — АДНА

Прадугледжана, што крыніцамі фінансавання Нацыянальнага плана стануць сродкі рэспубліканскага бюджэту, і ў тым ліку рэспубліканскага фонду аховы прыроды, бюджэтаў абласцей і сталіцы, мясцовых фондаў аховы прыроды, уласныя сродкі прадпрыемстваў і іншыя сродкі, не забароненыя заканадаўствам. Канкрэтныя аб'ёмы грашовых выдаткаў будуць вызначацца са штогадовым удакладненнем пры фарміраванні праектаў бюджэту.

Аднак дзяржаўныя сродкі — яшчэ не ўсё. З улікам таго, што сама па сабе праблема САЗ не мае межаў, для выканання Нацплана ў рамках праекта «Абыходжанне са стойкімі арганічнымі забруджвальнікамі (Кампанент С Комплекснага праекта па абыходжанні з цвёрдымі адходамі ў Рэспубліцы Беларусь) наша краіна атрымае міжнародную тэхнічную дапамогу па лініі Глабальнага экалагічнага фонду/Міжнароднага банка рэканструкцыі і развіцця. Атрымальнікам дапамогі стане Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Тэрміны рэалізацыі праекта — 36 месяцаў. Сума дапамогі — 5,5 млн долараў.

— Сродкі міжнароднай тэхнічнай дапамогі пойдуць на розныя мэты, — заўважае кіраўнік праекта Юрый Салаўёў. — Так, грошы будуць накіраваныя на забеспячэнне экалагічна бяспечнага захоўвання непрыдатных пестыцыдаў і адходаў з утрыманнем САЗ; распрацоўку доўгатэрміновага плана мерапрыемстваў па вывадзе з эксплуатацыі абсталявання з утрыманнем поліхларыраваных біфенілаў з далейшым яго абясшкоджваннем; правядзенне навучання супрацоўнікаў лабараторый сістэмы Мінпрыроды методыкам аналізу і маніторынгу САЗ; аснашчэнне адной з абласных лабараторый сістэмы аховы здароўя абсталяваннем для пашырэння сістэмы маніторынгу здароўя насельніцтва ў сувязі з утрыманнем САЗ у прадуктах харчавання і пітной вадзе; на стварэнне Адзінай аўтаматызаванай базы звестак САЗ. Дзякуючы міжнароднай дапамозе плануецца павысіць узровень дасведчанасці нашых людзей наконт САЗ і мерах, якія спрыяюць скарачэнню іх шкоднага ўплыву на здароўе; плануецца падрыхтаваць прапановы па ўдасканаленні заканадаўства па абыходжанні са стойкімі арганічнымі забруджвальнікамі — і ў тым ліку з прыцягненнем міжнародных экспертаў.

Аднак ці не самае адметнае — за сродкі дапамогі будзе ліквідаванае Слонімскае захаванне непрыдатных пестыцыдаў і вывезена на экалагічна бяспечнае знішчэнне 1000 тон непрыдатных пестыцыдаў і 816 тон адходаў з утрыманнем ПХБ з 16 прадпрыемстваў, напрыклад, з МТЗ, МАЗа, «Паліміра», «Нафтана» і г.д. Праўда, тут варта зрабіць заўвагу: адной з умоў аказання дапамогі на вываз абсталявання з ПХБ за мяжу з'яўляецца частковае суфінансаванне ўласнікамі гэтага абсталявання. Скажам, як варыянт, прадпрыемствы-ўласнікі возьмуць на сябе выдаткі па зборы, упакоўцы, пагрузцы, а, магчыма, і па транспарціроўцы.

— Безумоўна, міжнародны праект не вырашыць праблему стойкіх арганічных забруджвальнікаў у Беларусі цалкам, — зазначае Вольга Сазонава. — І тым не менш ён дапаможа зрабіць вялікія крокі ў гэтым напрамку. А значыць, мы наблізімся да канчатковай мэты — выканання нашай краінай абавязкаў паводле Стакгольмскай канвенцыі аб САЗ.

Сяргей ГРЫБ, Віктар ПАЗНЯКОЎ.

УНП 100519825.

СКАНВОРД + СУДОКУ

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

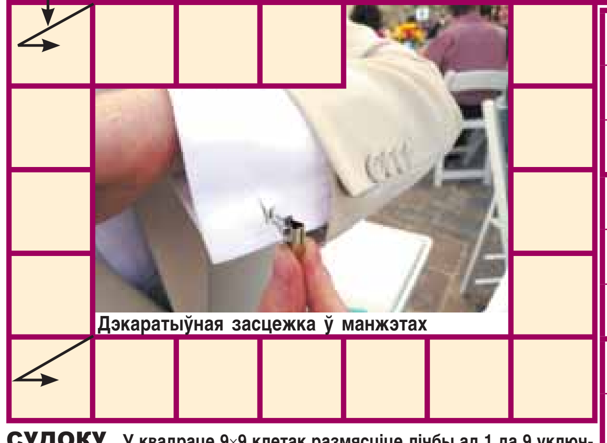

1			8	7		5		
			9	2				
		6	5					1
7		1						2
	2			8			1	
6						3		7
4					9	6		
				5	4			
		7		3	8			4

СУДОКУ. У квадраце 9×9 клетак размясціце лічбы ад 1 да 9 уключна такім чынам, каб у кожным радку, кожным слупку, у блоках 3×3 клеткі, абмежаваных тлустай лініяй, кожная лічба сустракалася толькі адзін раз, без паўтораў.

СЕРАДА

Серада — сярэдні дзень тыдня, які нясе ў сабе жаночы пачатак па сваім родавым вызначэнні, у парадкавай нумарацыі мае лік тры, які здавён з'яўляўся сімвалам мужчынскага пачатку. Акрамя гэтага, «сіла «трох» універсальная — як неба, зямля і вада; цела, душа і дух; нараджэнне, жыццё і смерць; мінулае, сучаснасць і будучыня. Такая супярэчлівасць і стала падмуркам сучаснага стаўлення да гэтага дня з боку ўсходнеславянскіх народаў.

- У славян-хрысціян серада лічылася **нешчаслівым днём, посным,** таму што менавіта ў гэты дзень Іуда Іскарыёт здрадзіў свайму настаўніку Ісусу Хрысту. Адсюль узнікла маральна-этычная рэгламентацыя: «Хто ў сераду мяса не есць, таму Бог менш выпрабаванняў дасылае». Старыя людзі былі перакананыя: калі прытрымлівацца гэтага правіла, то жыццёвы і паслясмяротны шлях чалавека будзе больш лёгкім. У вернікаў поснай з'яўляецца не толькі серада, але і пятніца, калі Хрыста ўкрыжавалі. Адсюль і народныя выслоўі: «Чаго глядзіш, як серада на пятніцу».
- У сістэме ўяўленняў аб парадкаванні часу **серада выконвала ролю «скрыжавання дарог».** З аднаго боку, яна несла адбітак сваіх папярэднікаў, а з другога — паварочвала тыдзень да дня адпачынку. Адным словам, «у сераду нарадзіўся, да ўсяго прыгадзіўся».
- У сераду на працягу года выконваліся абрадавыя дзеянні, зарыентаваныя на перасцярогу ад маланкі і граду, таму пярэдадзень дня Перуна (чацвярга) атрымаў назву *Градавая серада (Градабой, Градабойная, Градовая, Градоўніцы, Градовы дзень).*
- Калі серада прыпадала на малады месяц, то гэты час лічыўся спрыяльным для пачатку будаўніцтва печы. У сераду сеялі гарбузы; восенню закладвалі капусту. Серада была спрыяльнай для таго, каб здымаць цяжкія сурокі, радавыя праклёны, лячыць родавую гарачку.
- Разам з тым шматгадовыя назіранні нашага народа паказваюць: *«Хто родзіцца ў посны дзень, у сераду або пятніцу, той будзе скупы».* Парасяты, якія нарадзіліся ў сераду, звычайна не выжываюць; не саджалі агуркі ў сераду і пятніцу, не пачыналі сеяць збожжа: «зямля яго не прыме, не прарасціць». Нездарма казалі: *«На памежжы — ужо не маё і яшчэ не тваё».*

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (20 лістапада).
Па гарызанталі: Вогнетушыцель. Спарта. Кліпс. Каска. Ток. Мажор. Раут. Омнібус. «Аса». Абрэз. Хлам. Таката. Раб. Войска. Пола. Вар. Рэй. Балід. Жыхар. Цэп. Тэмп. Салата. Арбат. Кода. Арат. Гідрант. Атрыбут.
Па вертыкалі: Брандспойт. Пажарнік. Конік. Арарат. Субота. Эрэ. Гусь. Абай. Камса. Паркан. Есаул. Борт. Інжыр. Асада. Уступ. Тата. Страз. Бас. Роба. Крах. Лесвіца. Душа. Кадэт. Муар. Пашпарт.

Усміхнемся!

Ідзе шлюбаразводны працэс. Суддзя пытаецца ў мужа:
— З-за чаго вы збіраецеся разводзіцца?
— Ведаеце... Мая жонка хапае любыя прадметы, якія ёй трапляюць пад руку. Усе запар — талеркі, патэльні, мясарубку — і кідае ў мяне!
— Скажыце, а колькі вы жывяце разам?
— Ды вось ужо 20 гадоў будзе.
— І ўвесь гэты час вы цярпелі?!
— Ды яна раней не трапляла.

☺

— Яша, у цябе ёсць дзеці?
— Адкуль у мяне дзеці?! Мы з Кірай нідзе не бываем, і да нас ніхто не ходзіць...

☺

— Мілы, ты памятаеш, які заўтра дзень?
— Вядома! Дзесяцігоддзе нашага вяселля!
— І як мы адзначым свята?
— Якое свята?!

☺

Яна патрабуе, каб я кахаў яе такой, якая яна ёсць. І я, увогуле, згодны. Але чаму тады яна згодна кахаць мяне толькі цвярозага, паголенага і надушанага?

☺

Цікава, калі Цэрэтэлі замовіць статую мікроба, яна ў кватэры зменіцца?

☺

Дыялогі ў сеціве.
— Прывітанне! Як святы правёў?
— Выдатна правёў. Жонка і бацькі са мной ужо два дні не размаўляюць. І котка чамусьці ў ружовы колер пафарбавалася)))

☺

Самае бяспечнае месца пры сутыкненні з МАЗам — у МАЗе.

Паважанага **Івана Вацлававіча Рамашку** віншуем з днём нараджэння. Як сапраўднаму палкоўніку жадаем мець вясёлы выгляд, не ведаць дзе і што баліць, не хваляваца без прычыны і ў Бога лепшага прасіць.

Сябры з мінулага.

Zамор'е

Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС.

ПАХ МАРЫХУАНЫ Ў КАНВЕРЦЕ

Адміністрацыі гарадоў Ратэрдам і Гаага абвясцілі аб намеры разаслаць жыхарам каля 30 тысяч спецыяльных картак з палоскамі, якія маюць характэрны пах, для таго, каб дапамагчы распазнаць, як пахне марыхуана.

Калі пацерці такую карту, то, акрамя паху марыхуаны, на ёй выявіцца таксама надпіс «Дапамажыце ў барацьбе з плантацыямі канопляў» і нумар аддзела паліцыі, у які можна патэлефанаваць і паведаміць інфармацыю пра нелегальныя плантацыі. На зваротным баку — падказка, як можна заўважыць вырошчванне канопляў у гарадскіх умовах. Так, грамадзянам раяць зважаць на бесперапынны шум вентылятараў, навалы электрычных правадоў і пастаянна завешаныя шторы. Галандскія ўлады, дарэчы, дазваляюць трымаць да пяці раслін марыхуаны для асабістага выкарыстання. У 1976 годзе ў краіне было дэкрыміналізавана валоданне марыхуанай і выкарыстанне яе ў асабістых мэтах — у аб'ёме да 5 грамаў. Аднак вырошчванне канопляў у вялікіх аб'ёмах і збыт марыхуаны застаюцца пад забаронай. Улады лічаць, што ў Галандыі маецца прыкладна 40 тысяч нелегальных плантацый канопляў, утоеных на гарышчах, складах і ў кватэрах. Кожны год толькі ў Ратэрдаме паліцыя выяўляе каля 200 падобных плантацый.

МІЛЬЯНЕР З КАЛОДЫ

22-гадовы канадзец Джонатан Дзюамель стаў пераможцам самага яркага покернага турніру года — WSOP у Лас-Вегасе. За першае месца ён атрымаў 8 944 310 долараў.

Да таго як пачаць прафесійна займацца гульнёй у покер, Джонатан вучыўся ў каледжы на факультэце фінансаў, але сумяшчаць вучобу з працай было складана, таму ён вырашыў цалкам прысвяціць сябе гульні. На момант пачатку фінальнага стала ў руках Дзюамеля была сабраная амаль траціна ўсіх фішак. Ён не выпусціў сваёй перавагі і не даў суперніку — амерыканцу Джону Рэйснеру — перахапіць ініцыятыву. Да гэтай сенсацыйнай перамогі максімальны адначасовы выйгрыш Джонатана ў турніры складаў 54 904 долары, якія ён атрымаў за дзясятае месца на еўрапейскім турніры ў Празе ў 2008 годзе. За ўсю турнірную кар'еру Джонатан выйграў каля 120 тысяч долараў.

ВЫРАТАВАЛЬНІК У МІНІЯЦЮРЫ

У японскай паліцыі неўзабаве будзе служыць Персік. Менавіта так перакладаецца мянушка службовага сабакі пароды чыхуахуа — 7-гадовага Момо, які нядаўна паспяхова здаў своеасаблівыя іспыты на права служыць у адным з паліцэйскіх дэпартаментаў на захадзе Японіі. Сабака вагой 3 кг увойдзе ў склад каманды выратавальнікаў, якія ліквідуюць наступствы стыхійных бедстваў, у прыватнасці, землятрусаў.

Чыхуахуа — адна з самых маленькіх парод сабак, і яна ніколі раней не выкарыстоўвалася ў выратавальных аперацыях. Аднак менавіта памер жывёлы прыцягнуў увагу японцаў: маленькі і лёгкі шныпар зможа пралезці ў такія адтуліны ў разбураных будынках, дзе іншыя пароды, кшталту нямецкіх аўчарак, проста не пралезуць. Чыхуахуа Момо прыступіць да выканання службовых абавязкаў у студзені 2011 года.

МЯДОВЫЯ ЖАРСЦІ ПА-ГІМАЛАЙСКУ

Вясковыя жыхары ў Няпале кожную вясну збіраюць незвычайны ўраджай — мядовы. Напрыклад, так выглядае «пчалярнае паляванне» ў нацыянальным парку Анапурна, што адбываецца ў першыя дні мая.

Зранку ўся вёска збіраецца ў горы — дакладней, гэта робяць практычна ўсе мужчыны, хоць непасрэдна здабычай займаюцца толькі старыя. Астатнія нясуць выразаныя з дрэва прыступкі, а таксама плеценыя вяроўкі і канаты; на месцы ўсё гэта ператвараецца ў адмысловыя лесвіцы. Пад гнёздамі дзікіх пчол тым часам раскладваюцца вогнішчы, дым ад якіх мусіць прагнаць насякомых. Зрэшты, першыя 15 хвілін пчолы лютуюць, і ўсім «паляўнічым» даволі-такі адчувальна дастаецца. Зверху над тым месцам, дзе ёсць гнёзды, прывязваюць вяроўку і кідаюць уніз, там да яе прымацоўваюць усходы, і вось ужо лесвіца працягнутая ў патрэбнае месца. Потым з дапамогай вяровак перадаюць шасты, з дапамогай якіх будуць працаваць два чалавекі — яны здзіраюць сухія соты, адзін трымае кошык, а другі саскрабае соты з каменя; потым і поўны кошык, і пустыя соты па вяроўках перадаюцца ўніз. І хоць пасля працы абодва зборшчыкі распухлыя ад укусаў, але здабыча — поўны кошык духмянага мёду — на погляд аднавяскоўцаў, таго вартая.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.53	15.59	8.06
Віцебск —	7.49	15.43	7.54
Магілёў —	7.43	15.49	8.06
Гомель —	7.33	15.53	8.20
Гродна —	8.07	16.15	8.08
Брэст —	8.00	16.23	8.23

Месяц
Поўня 21 лістапада. Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны
Пр. Сцепаніды, Вікенція, Віктара, Лукі, Максіма, Міны, Фёдара. К. Флоры, Эмы, Аляксандра, Андрэя, Рамана, Францішка, Яна.

Фота Анатоля БУТЭВІЧА.

24 лістапада

Дзве даты

1906 год — публікуецца сталыпінскі зямельны закон аб выдзяленні сялян з абшчыны на хутары (стварэнне хутарскіх гаспадарак) — пачатак славутай сталыпінскай зямельнай рэформы. Большая частка грамадства аднеслася да яе вельмі негатыўна. Можна сказаць, што рэформа раскалола яго папалам. Парадаксальна, што ў непрыманні рэформы сышліся і правыя — кансерватары і манархісты, і левыя ўсіх адценняў — ад сацыялістаў да кадэтаў. Праз заканадаўчыя органы рэформа праходзіла мінімальнай большасцю.

1917 год — праз два тыдні пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі адбыліся выбары ва Устаноўчы сход, які павінен быў вырашыць будучыню Расіі. На гэтых выбарах бальшавікі атрымалі толькі каля 25 працэнтаў галасоў. Па гэтай прычыне ў студзені 1918 года Устаноўчы сход будзе разагнаны «стомленым» каравулам.

Цытата дня:

«Ёсць два спосабы жыць: вы можаце жыць так, быццам цудаў на свеце не бывае, і вы можаце жыць так, быццам усё ў гэтым свеце з'яўляецца цудам».
Альберт Эйнштэйн (1879—1955), фізік-тэарэтык.

КАРАЛЕЎНА МЯЖЫ І БАГІНЯ НОЧЫ,
АЛЬБО КАНТРАБАНДНАЕ РЭАЛІЦІ-ШОУ

— Так, ціха! Тут ужо нядаўна дваіх такіх расстралялі! — зарыпеў раз'юшаны памежнік.
Ён паабяцаў выпусціць нас, калі мы адкупімся. Нас было сямёра. Сямёра маладых жанчын, ад якіх патрабавалі адкупіцца ўласным целам... Памежнікаў было пяць. Але нам, што б там ні было, трэба было трапіць дадому! Нас там чакалі з нашай кантрабандай на вагу золата: лекамі, якіх на нашым баку было не дастаць; спіртам; дарагой жаночай парфумай, якая карысталася надзвычайным попытам і якую можна было няблага «загнаць» заможным савецкім кабетам; смочкамі для немаўлятак — гэта сапраўдны «рарытэт» у нас (бедныя дзеткі, што ім толькі ў рот ні пхаюць замест нармальных цывілізаваных смочак: і сала, і моркву, і марлю з пладовым пюрэ...).

Так, калі паехала на экскурсію «Шляхамі кантрабандыстаў», арганізаваную ваенна-гістарычным клубам «Княжы Гуф» (www.bel-knight.com), я паставіла сябе на месца жанчыны, якая ў 1920-ыя гг. у Беларусі рэальна магла трапіць у такую сітуацыю. І жанчыны-кантрабандысткі тады насамрэч былі ў тыя страшныя часы... У ваколіцах Ракава існавала нават цэлая банда такіх кантрабандыстак пад непрыгожай і невыпадковай назвай «Дзіркі». Мы начутыя пра адэскіх кантрабандыстаў і аферыстаў: Соньку Залатую Ручку, Беню Крыка, «япончыкаў», але мы нічога не ведаем пра беларускіх кантрабандыстаў і, наогул, пра цьмяны і неадназначны пачатак XX стагоддзя ў Беларусі.

А Беларусі тады было дзве — Заходняя і Усходняя. І кантрабандны рух перажываў свой росквіт і ўздым. Гэта якраз той бок беларускай гісторыі, пра які не прачытаеш падрабязна ў школьных падручніках ды і мала хто пра яго раскажа цяпер. Як мы памятаем, паводле Рыжскай мірнай дамовы 1921 года нашу краіну, якая для ўсіх была проста разменнай манетай, не інакш, бязлітасна падзялілі на дзве часткі. Усходняя Беларусь дасталася «саветам», Заходняя Беларусь — палякам. Падзялілі адзін народ: раздзялілі бацькоў з дзецьмі, братоў з сёстрамі, мужоў з жонкамі. І па розныя бакі некалі адной этнічнай тэрыторыі жыццё было розным. Заходняя Беларусь, альбо «крэсы ўсходнія», развівалася ў кантэксце буржуазнай Польшчы, дзе насельніцтва магло мець гаспадарку, зямлю, але платай за гэта была паступовая страта нацыянальнай самабытнасці. На савецкім баку з эканомікай усё было значна складаней: харчразвёрстка, калектывізацыя, неўраджаі. Больш працавітыя і заможныя рызыкавалі быць раскулачанымі і сасланымі ў Сібір.

Гэта няпростае жыццё і паслужыла добрай глебай для ўзнікнення кантрабандыстаў. У іх ішлі пераважна прадстаўнікі этнічнага насельніцтва, якім немагчыма было ў тагачасных умовах займацца гаспадаркай, якіх не прызначалі на адміністрацыйныя пасады. Эпіцэнтрамі кантрабанднага руху былі тры гарады: Ракаў, Валожын, Лоск, якія знаходзіліся на мяжы Усходняй і Заходняй Беларусі. Бадай усё насельніцтва гэтых гарадоў і ваколіцаў займалася кантрабандай. Раней гэта былі досыць буйныя і шумныя мястэчкі, але сёння яны страцілі сваю веліч і значнасць.

Кантрабанда была выдатным спосабам зарабіць хутка і шмат. Але гэта быў надзвычайна небяспечны спосаб.

— Прыбытак ад аднаго кантрабанднага паходу складаў 300-400%, — прыадкрывае таямніцы невядомай беларускай гісторыі экскурсавод Зміцер Старожыцкі. — За адзін пераход кантрабандыст выручаў 15-20 рублёў золатам, а добры наган тады можна было прыдбаць за 10-15 рублёў. Літаральна за два паходы можна было зарабіць столькі, каб потым цэлы год не працаваць.

Была і свая рамантыка ў жыцці кантрабандыстаў, якую так сакавіта апісалі савецкія пісьменнікі Ісаак Бабель, І. Ільф і Я. Пятроў і беларускі пісьменнік і самы вядомы беларускі кантрабандыст Сяржук Пясецкі.

— Кантрабандысты ўтваралі своеасаблівы клас, — распавядае Зміцер. — Яны жылі па сваіх законах, па сваёй маралі. Часта гэта былі вельмі смелыя і высакародныя людзі, якія пераходзілі праз мяжу нават без тавару, каб сустрэцца са сваёй каханкай.

Яны былі сапраўднымі «каралямі мяжы і багамі ночы», як назваў іх Пясецкі. Яны, як кажаны, працавалі выключна па начах, а ўдзень адсыпаліся, адпачывалі.

> **ГІСТОРЫЯ З ЖЫЦЦЯ № 1**
> Быў вельмі забаўны выпадак, калі конны атрад затрымаў 18-гадовага кантрабандыста на тэрыторыі Мінска. Юнака прымусілі распранацца. І калі пабачылі, што ў яго пад вопраткай — ледзь не паваліліся ад смеху! Кантрабандыст быў увесь з ног да галавы абвешаны смочкамі! Смешна, але з адной соскі прыбытку было каля 500%! На тэрыторыі Усходняй Беларусі, куды нёс смочкі малады кантрабандыст, прамысловасць яшчэ не навучылася выпрабляць лёгкую гуму, і смочкі былі вялікім дэфіцытам. Карацей, чырвонаармейцы пасмяяліся-пасмяяліся, і адпусцілі юнака са словамі: «Няхай будуць соскі «камунарам»!

Самым спрыяльным часам для пераходу мяжы лічылася восень, вясна альбо зіма. Пажадана, каб была моцная завіруха, дождж, пахмурнае надвор'е, ноч. У дрэнных метэаралагічных умовах памежнікам было складаней пачуць трэск галінак альбо тупат ног кантрабандыстаў, было складаней заўважыць іх у гушчары лесу. Калі зусім нічога не было відаць з-за туману альбо завірухі, то кантрабандысты хадзілі з вяроўкамі: абвязваліся імі і шлі ланцужком, каб не згубіцца. І перамаўляліся, тузаючы за вяровачку. Яны прымалі шмат дадатковых мераў, каб застацца-такі незаўважанымі. Напрыклад, калі ўжо надта карцела паліць, то рабілі гэта выключна ў рукаў, каб не выдаваў агеньчык ад цыгарэты. Асабліва нахабныя і смелыя кантрабандысты вазілі кантрабанду вазамі: перавязвалі колы воза вяроўкамі, каб не грымелі; бралі ціхага паслухмянага каня, каб не ржаў. Яны перадольвалі вялікія прыродныя перашкоды, праходзілі даўжэзныя адлегласці дзеля прыбытку, дзеля рамантыкі і экстрыму, які быў неабходны ім пастаянна, як добраму спартсмену нагрузка на мышцы.

— Тавар пераносілі самы разнастайны, — распавядае Зміцер. — З Усходу неслі спірт, з Захаду — больш высакародныя дарагія напоі (каньяк, джын, віскі), пераносілі цыгарэты, расчоскі, шчоткі, шчаціну, скуру, вялікім попытам карысталася жаночая парфума.

Але калі памежнікі альбо надзвычайныя службы, якія займаліся адсочваннем кантрабандыстаў, усё ж затрымлівалі «экстрэмалаў», то гэта магло скончыцца па-рознаму. Далей дзеянне магло разварочвацца па трох сцэнарах: расстрэл (на месцы), турма, дараванне свабоды. Бывалыя кантрабандысты пры магчымасці выбару раілі здавацца польскаму боку, які лічыўся больш літасцівым. Польскім памежнікам можна было даць хабар, каб адпусцілі. У найгоршым выпадку палякі саджалі ў турму (часцей за ўсё — у навагрудскую) на тры-чатыры тыдні.

Усе памежнікі вельмі не любілі ўзброеных кантрабандыстаў. А савецкія ў такіх наогул стралялі без папярэджання. Кантрабандысты хадзілі часцей за ўсё групамі па 5-7 чалавек, вельмі рэдка па адным. І калі памежнікі іх заўважалі і пачыналі переследаваць, то групы рассыпаліся (гэта называлася «адкат») па адным чалавеку, і ўсе беглі хто куды, каб складаней было ўсіх адразу злавіць. Кантрабандысты пераносілі на сабе вялікую колькасць тавару на спецыяльных «ношках», якія шыліся з тканіны для кожнага кантрабандыста. «Ношкі» апраналіся на цела пад вопратку, на іх цягавіты кантрабандыст мог пераносіць да 50 кг тавару! Пагадзіцеся, уцякаць з такім цяжарам складана. Таму калі ўцякаць даводзілася, то часта тавар скідалі з сябе і беглі.

Але тут была вось якая небяспека: калі на савецкай мяжы кантрабандыста заўважаць без ношы ды яшчэ і са зброяй, то адназначна палічаць яго за шпіёна і расстраляюць на месцы. Вось і выбірай... А калі кантрабандысту ўсё ж пашчасціць, кінуўшы ношу, уцячы ад памежнікаў, то за страту ношы ён мусіць заплаціць штраф гандляру, які забяспечыў яго кантрабандным таварам.

> **ГІСТОРЫЯ З ЖЫЦЦЯ № 2**
> Пра тое, наколькі няпроста было жыць людзям ва Усходняй Беларусі, паведаміў чалавек, сваякі якога ў тыя часы жылі ў Заходняй Беларусі. Прапаганда тады працавала выдатна і трубіла паўсюль, як добра жыць у СССР...
> Наслухаўшыся гэтай прапаганды, муж з жонкай вырашылі перайсці мяжу і ўладкавацца ва Усходняй Беларусі. На мяжы працаваў нейкі іх сваяк, якога яны выпадкова сустрэлі. Ён сказаў ім: «Куды вы прыехалі?! А ну марш дадому!», даў вялікі хабар памежнікам і адправіў іх назад.

— Кантрабандысты былі розныя. Акрамя тых, хто пераносіў тавар, былі тыя, хто нелегальна перапраўляў людзей праз мяжу, — гаворыць Зміцер. — Людзей, якіх пераправлялі, называлі фігуркамі. Былі яшчэ і антыкантрабандысты. Яны падпільноўвалі кантрабандыстаў на мяжы, разбівалі групы і адбіралі тавар, каб самім атрымаць ад яго прыбытак.

...Нарэшце нашай экскурсійнай групе выдалі замежныя пашпарты. Як-ніяк перасякаем мяжу Усходняй Беларусі, накіроўваемся ў Заходнюю. Так-так, вось такое кантрабандысцкае падарожжа ў часе! Па праўдзе, адчуванне было нейкае незвычайнае: быццам перажываеш рэінкарнацыю. Няякасная ксеракопія замежнага пашпарта ўзору 1920-х гг. З ёю я, грамадзянка БССР 1887 года нараджэння, накіроўваюся за межы СССР, каб наведаць хворую бабулю... «Дакументкі не забываем!» — гаворыць «польскі памежнік», выводзячы «падазроных падарожнікаў» на вобыск. І ўсе экскурсанты хапаюцца за свой зампашпарт, быццам гэта зашмальцаваная сіне-ружовая раздрукоўка неяк ім дапаможа, растлумачыць нейкую памылку, выратуе жыццё. Вось яно — поўнае пагружэнне ў гісторыю! Гэткі касцюмаваны экстрым для неардынарных турыстаў: наганы, памежнікі, дакументы для выезду з Савецкага Саюза, транспарт пачатку мінулага стагоддзя і сялянскія сядзібы замест пяцізоркавых гатэляў. Рэаліці-шоу па-беларуску.

Польскі памежнік нас усіх адпусціў, але адзін асабліва падазроны тып, які падарожнічаў з намі, так і застаўся на беларуска-польскай мяжы ўзору 1920-х... На выпадак, калі вы таксама паедзеце шляхамі кантрабандыстаў, не буду распавядаць, што было з ім далей...

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ. Фота аўтара.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.310. Індэкс 63850. Зак. № 5717. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12